

عصر اقتصاد

ویژه بیست و ششمین نمایشگاه بین‌المللی
نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی

www.asre-eghtesad.com

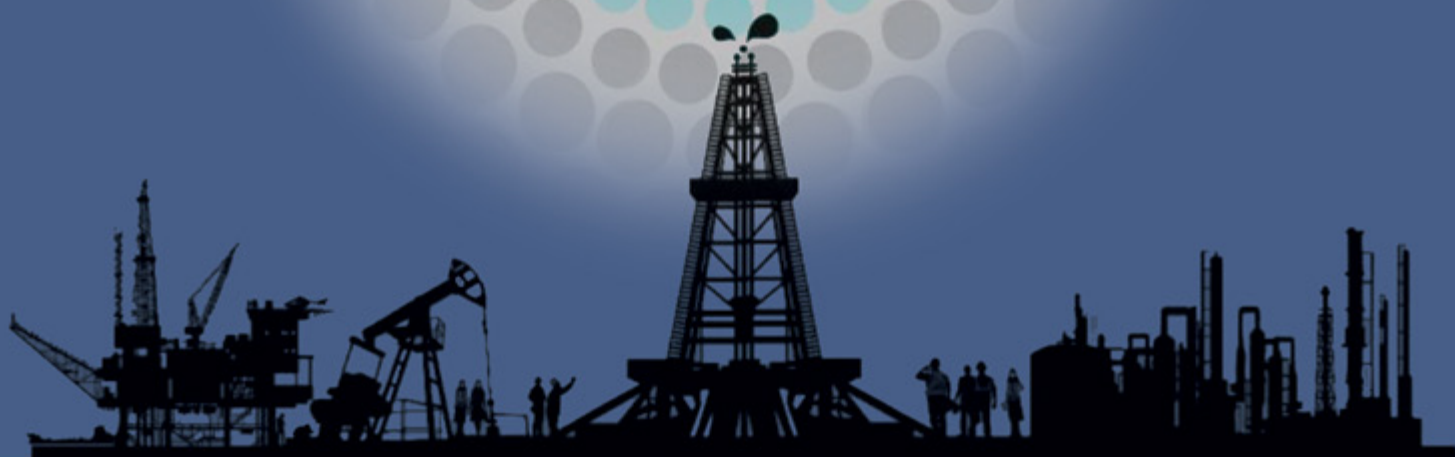
| روزنامه بین‌المللی اقتصادی صبح ایران | اردیبهشت ۱۴۰۱

نفت
پالایش
گاز
پتروشیمی

مدیریت دانش بنیان در صنعت نفت ایران

تجارت نفت در سال‌های تحریم
روزگار نفتی ایران

۳ عامل کنونی تغییر قیمت نفت در بازارهای جهانی

حوزه بین الملل، دیپلماسی انرژی و فروش نفت خام و فرآورده های نفتی

افزایش وصول درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی، گاز طبیعی، فرآورده های نفتی و محصولات پتروشیمی

۳۰۰٪

۴۰٪

۳۵۰٪

افزایش صادرات نفت

افزایش صادرات میعانات گازی

فروش بیش از ۱۸۰ هزار تن میعانات گازی در بورس انرژی با ارزش ریالی بیش از ۱۹.۷۳۰ میلیارد ریال

فروش بیش از ۱۸۰ هزار تن میعانات گازی در بورس انرژی با ارزش ریالی بیش از ۱۹۷۳۰ میلیارد ریال

تحقق افزایش درآمدهای کشور از محل صادرات و فروش داخلی نفت خام و میعانات گازی

تداوم صادرات فرآورده های نفتی شامل نفت کوره، گازوئیل، بنزین و میعانات گازی با توجه به محدودیت های بین المللی و تحریم های ظالمانه

راه اندازی ۴ مخزن ذخیره سازی LPG پارس جنوبی و انجام صادرات LPG

راه اندازی و عملیاتی شدن ردیف نفت خام سبک صادراتی تلمبه خانه غرب کارون

افزایش ۳,۰۰۰,۰۰۰ بشکه ای ظرفیت ذخیره سازی نفت خام کشور

صادرات ریلی نفت خام برای اولین بار به کشورهای شمالی دریای خزر و گشایش دروازه های جدید صادراتی نفت

طراحی نرم افزار سیستم سوپروایزری مینرینگ جهت افزایش دقت اندازه گیری نفت خام صادراتی

افزایش ظرفیت تولید و توسعه میادین نفت و گاز : بخش نفت

بازگرداندن ظرفیت تولید نفت خام به میزان قبل از شروع تحریم ها با انجام اقدامات جهادی از ابتدای مهرماه سال ۱۴۰۰

۳,۸۳۸,۰۰۰ بشکه در روز

بهینه سازی سیستم فرازآوری با گاز برای ۸۰ حلقه چاه در غرب کارون

تعمیرات اساسی تأسیسات سطح الأرضی تولید نفت و گاز و آمادگی کامل جهت بازگشت به تولید حداکثری با انجام حدود ۲۵۰ مورد تعمیرات اساسی

اقدامات چاه محور از جمله عملیات ترمیمی و تعمیراتی بر روی چاه های تولیدی نفت با انجام حدود ۱۸۰۰ عملیات درون چاهی

بازسازی و تعمیر خطوط لوله جریانی انتقال نفت از چاه ها به مبادی مصرفی پالایشگاه های داخلی و ترمینال های صادراتی

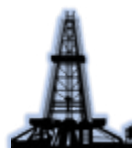
تعمیرات اساسی خطوط لوله انتقال نفت خام مربوط به ۲۳۰۰ کیلومتر خط لوله

نصب پمپ های درون چاهی در میادین آبان، پایدار غرب، سروش و نوروز

عملیات حفاری و به مدار تولید آوردن ۱۳ حلقه چاه در میدان آزادگان جنوبی و رساندن تولید این میدان از ۸۰ به ۱۰۳ هزار بشکه در روز

نمایشگاهی پشت شیشه‌های ابهام

فرزین سوادکوهی

بیست و ششمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی در حالی برگزار می‌شود که ۸ ماه از شروع کار دولت سیزدهم می‌گذرد، اما در این مدت در حوزه صنعت نفت جنب‌وجوش خاصی که ناشی از شور و شوقی در راستای رشد و ارتقای این صنعت باشد به چشم نمی‌خورد. مدیران ارشد وزارت نفت در این ماه‌ها غیر از صحبت‌هایی کلی در مورد توسعه، فروش، صادرات و امضای تفاهم‌نامه و قرارداد با کشورهای خارجی، حرفی به میان نیاورده‌اند.

این کلی‌گویی‌ها از زمانی آغاز شد که دولتی‌ها از سفر روسیه بازگشتند و از امضای تفاهم‌نامه و عقد قراردادهایی خبر دادند که هنوز از چند و چون آن هیچ اطلاعی در دست نیست. جواد اوجی، وزیر نفت، گفت: تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهایی با روس‌ها به امضا رساندیم که مردم به‌زودی آثار مثبتش را در زندگی خود خواهند دید؛ اما تا این زمان هنوز کسی چنین آثاری را احساس نکرده است.

حال پرسش کلی این است که در چنین وضعی که خود دولت تلاشی برای شفافیت نمی‌کند و معلوم نیست نفت و گاز و پتروشیمی و پالایش کشور سر به سوی کدام افق دارد، برگزاری نمایشگاه نفت چه ضرورتی دارد؟

این عدم شفافیت در حالی است که ۴ معاون اصلی وزیر هم برنامه منسجمی ارائه نداده‌اند و گویی خودشان نیز از برنامه‌های وزیر اطلاعی ندارند و منتظر نشسته‌اند تا دستوری از بالا برسد که آن را عملیاتی کنند.

هیچکس از چند و چون آینده (حتی کوتاه مدت) صنعت نفت ایران خبر و اثری در دست ندارد و طبیعی است که وقتی برنامه مشخصی برای این صنعت ترسیم نشده، نمی‌توان برگزاری چنین نمایشگاهی را موثر دانست.

نمایش «آخرین پیشرفت‌ها و پیشنهادهای شرکت‌های توانمند بخش خصوصی برای کمک به صنعت نفت» که از سوی برگزارکنندگان این نمایشگاه مطرح شده است و همچنین «نیاز صنعت نفت به سرمایه‌گذاری و مشارکت در پروژه‌ها از یک سو و همچنین نیاز روزافزون به استفاده از توان شرکت‌های فنی و دانشی برای حل مسائل و افزایش بهره‌وری» که بر آن تأکید می‌شود در پشت شیشه ابهام‌شدنی نیست.

وزیر نفت همواره از تولید و فروش صادرات افزایش‌یافته نفت و گاز و فرآورده‌های پالایشی که به قول خودش درآمدش هم مستقیم به دولت تحویل داده می‌شود، سخن می‌گوید؛ اما گویی در نظر نمی‌آورد که چنین گفته‌هایی به‌زودی باید در ارقام درآمدی دولت، خود را نشان بدهد.

اگر چنین اظهاراتی در گزارش‌های مالی و بودجه‌ای قابل رویت نباشد، قابل اثبات هم نخواهد بود و ناگفته پیداست که این مساله هزینه روانی بسیار بالایی نخست برای خود دولت و وزارت نفت و بعد برای افکار عمومی به بار خواهد آورد.

پافشاری‌های مداوم مدیران ارشد نفتی بر موضوع «مقایسه» این وزارت نفت با وزارت نفت قبل هم آنقدر بالا گرفته که انگار به یک استراتژی تبدیل شده است. قصد هیچ دفاعی از دولت قبل نیست؛ اما واقعا باید منصف بود، چرا این موضع اتخاذ شده است؟ چرا به شکلی باور نکردنی عملکرد خود را تا این حد بزرگ‌نمایی می‌کنند، گویی در ۸ سال گذشته هیچ کاری انجام نشده است؟

طبیعی است که کسی این اغراق را باور نمی‌کند. نخستین گزارش عملکرد این وزارتخانه خود همین موضوع است.

این مبهم سخن گفتن، آن هم با کمال حق به جانبی، در بین بقیه مدیران نفتی نیز شیوع یافته است تا جایی که هربار در برابر پرسش‌های بنیادین خبرنگاران قرار می‌گیرند به راحتی از پاسخ مستقیم طفره می‌روند، به این بهانه که دشمن از اطلاعات آن‌ها سوء استفاده خواهد کرد!

به هر روی می‌توان این‌گونه استنتاج کرد که نمایشگاه نفت در چنین شرایطی کارایی خاصی ندارد و بیشتر شبیه به یک اقدام روتین تشریفاتی است. اگر به تعبیر وزیر نفت توسعه صنعت نفت از نان شب هم واجب‌تر است، باید شرکت‌های معتبر فن‌آور دنیا را به کار در ایران دعوت کنند که نمی‌کنند. توسعه وقتی شدنی است که آغوش‌ها باز باشد. خط کشیدن روی نام صاحب‌نامان، راه به هیچ دهی نمی‌برد.

فهرست

صاحب امتیاز:	۴	نمایشگاهی پشت شیشه‌های ابهام
موسسه عصر سرآمدان اقتصادی	۶	گاز زمانی ثروت محسوب می‌شود که استخراجش کنیم
سردبیر:	۸	بشکه‌های نفت زخمی گلوله‌هایی که شلیک می‌شوند
علی پاکزاد	۱۰	مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس: شرکت‌های برزیلی در اجرای طرح‌های توسعه‌ای صنعت پتروشیمی ایران مشارکت کنند
مدیر اجرایی ویژه نامه:	۱۱	پتروشیمی پارس؛ موفق در عملکرد و ممتاز در صنعت پتروشیمی کشور
زینب غضنفری	۱۲	مدیریت دانش بنیان در صنعت نفت ایران
همکاران:	۱۵	۳ عامل کنونی تغییر قیمت نفت در بازارهای جهانی
فرزین سوادکوهی،	۱۶	تولید حداکثری زنجیره کلر وام تی بی بی در پتروشیمی بندر امام
میترا محمدپور،	۱۷	فروش سالانه بالغ بر ۱۶۰ هزار میلیارد تومان در نفت و گاز پارسیان
نیلوفر جمالی،	۲۰	پتروشیمی اروند؛ الگویی موفق برای توسعه صنعت پتروشیمی ایران
امیرعلی رمدانی،	۲۲	طلایه‌داری پتروشیمی کارون آغازگر دانش بنیان شدن صنعت پتروشیمی کشور
علی رمضانیان،	۲۴	بازتاب شعار سال رهبری در کارنامه عملکردی شرکت پتروشیمی ایلام
اکرم رضایی‌نژاد،	۲۶	تجارت نفت در سال‌های تحریم روزگار نفتی ایران
ناعمه شاهوردی‌لو،	۳۰	نگاهی اجمالی بر صنعت نفت، گاز و پتروشیمی
زهرا ملاقلی‌پور،	۳۶	برخلاف وعده‌های دولت سیزدهم؛ تمامی صنایع بورسی بدون استثنا زیانده بودند
خدیجه محمدی،		
محبوبه آوریده		
مدیر هنری:		
فاطمه یزدانی		
مدیر چاپ و توزیع:		
رحیم فرشی جلالی		
چاپ و صحافی:		
مجمع چاپ طایفه		
نشانی: خیابان ولیعصر، خیابان دمشق		
پلاک ۱۱ واحد ۲		
کد پستی: ۱۴۱۶۷۸۳۸۶۳		
تلفن: ۸۸۹۴۸۱۰۴۰۸		
فکس: ۸۸۹۰۶۴۴۷		
همراه: ۰۹۰۳۷۳۹۶۹۲۹		
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۹۴۵۲۹۳۰۷		
www.asre-eghtesad.com		
Telegram: @asreeghtesad		
نسخه pdf ویژه نامه را از سایت روزنامه دریافت کنید.		

گاز زمانی ثروت محسوب می‌شود که استخراجش کنیم

میترا محمدپور

کنار هم قراردادن واژه‌هایی در باب توسعه و رشد اقتصادی که جملاتی خوشایند بیافریند کار پیچیده‌ای نیست. درست مثل همان کاری که به تازگی جواد اوجی وزیر نفت، به بهانه رویداد ششمین نشست سران مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF) در قطر انجام داده است.

او می‌گوید: ایران آمادگی دارد با همه کشورهای عضو جی‌ئی‌سی‌اف در انواع روش‌های موجود در تجارت گاز طبیعی و ال‌ان‌جی اعم از سوآپ، ترانزیت و دیگر روش‌های متداول همکاری و مشارکت داشته باشد.

شنیدن این سخنان هر کسی را خوشحال می‌کند، اما اگر دقت شود که همین «همکاری‌ها و مشارکت‌ها» تنها در خیال و رویا محقق می‌شود و در عمل هیچ ضمانتی برای تحقق ندارد، تلخکامی واقعیت اقتصاد گازی امروز ایران را بیش از پیش فاش می‌کند.

لبه تیز این واقعیت نامطلوب نشان می‌دهد طی تمام سال‌های گذشته هیچ چشم‌انداز قابل تاملی در مورد سرمایه‌گذاری‌های اثربخش در حوزه گاز ایران ترسیم نشده که گفته‌های اوجی را امیدوارانه جلوه دهد.

در حالی که در همین میدان گازی پارس جنوبی برای هر ۳۰ میلیون مترمکعب گاز به دو میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز است و از قضا خود اوجی معترف است که توسعه صنعت نفت و گاز ۱۶۰ میلیارد دلار سرمایه می‌خواهد و معاون او محسن خجسته‌مهر نیز نگرانی‌اش از اجرایی نشدن سناریوهای افزایش تولید گاز را بارها اعلام کرده و هر دو مقام ارشد دستگاه نفتی کشور از واردات گاز به عنوان یک زنگ خطر جدی یاد کرده‌اند، شنیدن این سخنان بسیار عجیب است.

نداشتن سرمایه‌گذاری در حوزه گاز در همین مقوله نگهداشت تولید در همه میدان‌های گازی موجب شده مسئولان امر همواره از نیازی ۵۰ میلیارد دلاری صحبت کنند. حال چگونه ممکن است مباحثی چون سوآپ گاز و ال‌ان‌جی و ترانزیت و «دیگر روش‌های متداول» که اوجی به آنها اشاره می‌کند عملیاتی شود؟

نسبت مصرف داخلی گاز در کشور ما به میزان تولید آن، فاصله‌ای شانه به شانه دارد و در حالی که سهم ایران از صادرات جهانی گاز به زیر ۲ درصد هم نمی‌رسد و در اوضاعی که طبق محاسبات کارشناسان از سال ۲۰۲۳ به آن سو، افت فشار بخش ایرانی میدان گازی پارس

جنوبی آغاز شده و به تبع آن هرساله ۱۰ میلیارد مترمکعب گاز از تولید اصلی کاسته می‌شود، سخن‌های شیرین و دلنشین گفتن کاری بسیار ناموجه خواهد بود.

همین قَطری که مینا را بر این گذاشته تا ظرف سه چهارسال آینده میزان تولید خود از پارس جنوبی را روزی ۱۸۰ میلیون متر مکعب افزایش دهد، (به شهادت حضور سرمایه‌گذاران بزرگ و برندهای مشهور جهانی در این میدان) تمام بسترهای سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی را برای این کار مهیا کرده است، در حالیکه ایران همین میزان تولید خود را هم با لطایف الحیل حفظ می‌کند و از آنجا که به غیر از مشکلات تحریمی، انواع و اقسام چالش‌های موجود، هرگونه سرمایه‌گذاری گازی را ناممکن یا بسیار ثقیل کرده است، نمی‌توان چنین راحت، از صادرات و ترانزیت و سوآپ و ال‌ان‌جی دم زد.

پارس جنوبی برای سال‌های پیش رو، به نصب سکوها ۲۰ هزارتنی و بسیار بزرگتر از سکوها متعارف و انواع کمپرسورهای عظیم نیاز دارد تا بتواند فقط همین میزان تولید را حفظ کند، اما هر گونه اقدامی در این حیطه به بن بست خورده است.

اوجی، نقل به مضمون می‌گوید «ریشه بحران کنونی انرژی و به‌طور ویژه نوسان‌های بازار جهانی گاز، عمدتاً موضوع عرضه و تقاضای گاز در سطح جهان است. خاصه در سطح اتحادیه اروپا، به‌واسطه کاهش حجم ذخیره‌سازی‌ها و محدودیت‌هایی که در زمینه عرضه گاز طبیعی و بالا رفتن قیمت آن در مناطق و بازارهای مختلف شده است بحران عیان تر جلوه می‌کند. از طرف دیگر، بی‌ثباتی‌های راهبردی از عوامل اصلی وقایع اخیر در ارتباط با قیمت‌های بالای گاز طبیعی در اروپا بوده است.»

اما هم او، نمی‌گوید که کل این تحلیل‌ها، برای درمان ضعف‌های آشکار سرمایه‌گذاری در صنعت گاز ایران به کار نمی‌آید چرا که ایران نه توان تولید بیشتر را دارد و نه تقاضایی دندان‌گیر برای گازش.

پذیرش این واقعیت بسیار سخت است وقتی بدانیم به دلیل وجود تحریم‌ها و نداشتن سرمایه‌گذاری و نبود زیرساخت‌های صادراتی، ایران در جمع کشورهای صادرکننده گاز هیچ حرفی برای گفتن ندارد اما معلوم نیست اوجی چه اصراری بر گفتن چنین سخنانی دارد؟ آیا بی‌ثباتی که اوجی می‌گوید در اتحادیه اروپا و در جهان نیست، در ایران هست؟ اگر هست چرا صادرات گاز ایران همچنان اندرخم یک کوچه است؟

براستی مفهوم «حداکثر پشتیبانی از روح همکاری و تصمیم‌های

مورد نیاز پروژه‌های آن بتواند اسلوبی موجه باشد ولی متأسفانه این روش نیز بدلیل استیلای تمام قد نهادهای حاکمیتی بر کار سرمایه‌گذار، پاسخگوی مشکل نیست.

وزیر نفت اگر هم و غم خود را بر این مساله متمرکز کند که هرگونه خطری در راه سرمایه‌گذاری گازی را مرتفع کند، آتوقتی می‌توان به ال ان جی، ترانزیت، صادرات گاز، و هرچیز فعالیت دیگری در این زمینه دلخوش بود. اوجی و هر کس دیگری به راحتی می‌تواند از مقام اول بودن صادرات گاز یا کسب رتبه نخستین در حوزه‌های مختلف نفت و پتروشیمی سخن بگوید، اما آیا با حرف و سخن می‌توان به آرمان‌هایی اینچنینی دست یافت؟ چنین دایه‌هایی حالا دیگر حتی نقش «گفتاردرمانی» خود را نیز از دست داده است و دیگر نمی‌توان تنها با سخن راندن در این زمینه‌ها باری از دوش اقتصاد آسیب‌دیده کشور برداشت.

اشاره به یک نمونه از آنچه «سرگذشت» حوزه نفت و گاز کشور ما نام می‌گیرد، شاهد مثال مناسبی است. مرکز پژوهش‌های مجلس پیش از این در گزارش خود به مبحث فقدان سرمایه‌گذاری داخلی در بخش‌های بالادستی توسعه‌ای اشاره کرده و گفته است کشور ما در مقطع سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸، حدود ۷ میلیارد دلار افت سرمایه‌گذاری را تجربه کرده است. این مرکز علت چنین مشکل بزرگی را پافشاری روی جلب سرمایه‌گذار خارجی و تحریم‌ها می‌داند و این در حالی است که همین اصرار هم از آن جهت که فقط در کلام خلاصه شده و بستری برای آن مهیا نشده، راه به جایی نبرده است.

در مبحث نفت، گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس حاکی است که بی‌توجهی به تولید صیانتی، موجب رشد نکردن ضریب بازیافت از چاه‌ها شده است؛ بطوری که این ضریب برای مخازن نفتی ۲۷ درصد کمتر شده است. هولناکی چنین گزارشی زمانی بیشتر می‌شود که بدانیم این میزان ۲۷ درصدی، به معنای از دسترس خارج شدن سه چهارم منابع نفتی کشور است. طبیعی است که این اتفاق در حوزه گاز نیز نمود پیدا می‌کند، چون سیاستگذار و راهبر هر دو حوزه نفت و گاز، یکی است. هرگاه شرایطی به وجود بیاید که سرمایه‌گذاران از کار در حوزه گاز ایران توجیهی منطقی و اقتصادی داشته باشند می‌شود حتی از مباحثی بالاتر از آنچه اوجی در خصوص اجلاس دوحه گفته است سخن گفت. اما مادام که در بر همین پاشنه بچرخد وضع همین است که هست.

جمعی جی‌ئی‌سی‌اف، مطابق با اساسنامه و رویه‌های مورد توافق اعضای مجمع برای تحقق منافع صادرکنندگان و مصرف‌کنندگان گاز طبیعی» که اوجی از آن سخن می‌گوید به چه معناست وقتی آمارهای رسمی و غیر رسمی نشان می‌دهد در دو دهه گذشته سرمایه‌گذاری خارجی در کل بخش‌های نفت و گاز و پتروشیمی به ۵ میلیارد دلار هم نرسیده؟ آخر این چگونه استدلالی است؟

این نیز بماند که مشکلات بزرگی مانند تفاوت نرخ تامین مالی داخلی و خارجی، حجم تامین مالی، ضمانت‌های مورد لزوم، بی‌ثباتی نرخ ارز، موانع کلان بانکی و نداشتن تعاملات تجاری، چه برای سرمایه‌گذار داخلی و چه خارجی، درهای فعالیت در این حوزه را کاملاً بسته است. مسئولان ارشد نفتی کشور باید بدانند که با حلوا حلوا کردن این که ایران یکی از بزرگترین دارندگان گاز در جهان است، دهان‌ها شیرین نمی‌شود. توسعه صنعت گاز و صادرات و سوآپ و ترانزیت وامثال آن، پیش چشم الجزایر، بولیوی، مصر، گینه استوایی، لیبی، نیجریه، قطر، روسیه، ترینیداد و توباگو، ونزوئلا و دیگر اعضا اصلی جی‌ئی‌سی‌اف، ادعایی بسیار بزرگ است. به تعبیری بالا بودن ریسک سرمایه‌گذاری و همچنین نبود اطمینان از بازگشت سرمایه، موانع بزرگی برای حضور شرکت‌های سرمایه‌گذار در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی محسوب می‌شوند.

سرمایه‌گذاری در نفت و گاز ایران زمانی محقق می‌شود که بازگشت سرمایه و سود آن حتمی تلقی شود، اما از آنجا که چنین فاکتورهایی در برای ثبات سرمایه‌گذاری، دل هیچ فعال اقتصادی خارجی و داخلی در این حوزه را قُرس نکرده است نمی‌توان از توسعه همه جانبه صنعت گاز صحبت کرد. متأسفانه هرگونه فعالیت تجاری عمده از سوی بخش‌های غیر دولتی در ایران بیشتر به رویا شبیه شده و از آنجا که هم اینک در هنگامه‌ای که شریک یا سرمایه‌گذار خارجی امکان همکاری قابل توجهی با صنعت نفت کشور را ندارد و از سوی دیگر براساس قانون ششم توسعه این بخش نیازمند ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است، تنها راه ممکن، بهره‌گیری از پتانسیل سرمایه‌گذاران و همچنین منابع داخلی است که از فضای روزگار و بخت بد، این نیز امکان‌پذیر نیست.

برپایه مفاد اصل ۴۴ قانون اساسی، امکان خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی نفتی و گازی وجود ندارد، اما شاید حضور یک شرکت واسطه‌ای در بخش‌های توسعه‌ای در کنار دولت و تامین منابع مالی

پیش‌کش‌های نفت زخمی گلوله‌هایی که شلیک می‌شوند

فرزین سوادکوهی

پیش از این بارها در مورد جنگ در گرفته بین روسیه و اوکراین و تاثیر و اثرهای منفی این نبرد خونین بر بازار نفت و انرژی جهان و بخصوص منطقه اروپا تحلیل‌های مختلفی ارائه شده است که مطالعه آنها در جای خود می‌تواند تامل‌برانگیز باشد.

از زمان آغاز این درگیری، سیاست‌های مختلفی از سوی طرفین جنگ در مورد مساله تامین انرژی مطرح و یا اعمال شد که در نهایت به فاصله کوتاهی کشورهای هم‌پیمان با اوکراین و به طور مشخص اتحادیه اروپا که جزء اصلی‌ترین ذینفعان ماجراست را خیلی زود به گزینه تحریم خرید نفت و گاز روسیه رساند.

از آنجا که ۴۰ درصد انرژی‌های هیدروکربوری قاره اروپا از روسیه تامین می‌شده، انتخاب گزینه چالش‌برانگیز و حتی بسیار خطرناکی مانند «تحریم کردن روسیه» با موافقت‌ها و مخالفت‌های فراوانی روبرو شد. برخی بر این باور بوده و هستند که تحریم‌های اعمال شده به سوی روسیه در عین آنکه اقتصاد این کشور را تا لبه پرتگاه سقوط می‌کشاند اما در عین حال برای خریداران نفت و گاز روسی نیز مخاطرات فراوانی ایجاد می‌کند.

در بین کشورهای اصلی مصرف‌کننده نفت و گاز روسیه، آلمان یکی از اصلی‌ترین کشورهای وابسته به این منابع شناخته می‌شده و بر اساس نظر کارشناسان نمی‌تواند تا آینده دراز مدتی این تحریم‌ها را تحمل کند. آنچه آشکار است این است که آلمان که غول صنعتی جهان است با کمبود منابع انرژی روسی، حیات اقتصاد صنعتی خود را بشدت در خطر می‌بیند و در نتیجه نمی‌تواند مستقیماً خریدن این منابع را برای خود تمام و کمال فرض کند و این سیاست را به اجرا برساند.

راهبرد تحریم نفت و گاز روسیه از سوی اتحادیه اروپا و غرب آرام آرام خود را در مناسبات تجاری این کشور و البته دیگر کشورهای جهان بیشتر نشان می‌دهد. روسیه‌ای که همچنان معتقد است اروپا نمی‌تواند خود را بدون مواد هیدروکربوری روسی به مدتی طولانی سرپا نگه دارد و طبعاً تاثیر این تحریم‌ها را بزودی بیشتر احساس خواهد کرد.

تحلیل صندوق بین‌المللی پول از تاثیر جنگ بر اقتصاد صنعت نفت جهان، بحران ناشی از جنگ روسیه و اوکراین را پیش و بیش از هر جا در اقتصاد احساس می‌کند. این تاثیر، واکنش‌ها و اتخاذ سیاست‌های جدید این کشورها در قبال رخدادهای اخیر را بدنبال داشته است. منابع تحلیلی، مبنای پیش‌بینی‌های خود را بر آمار و اطلاعاتی که نهادهای مهم پولی دنیا منتشر می‌کنند، قرار می‌دهند.

صندوق بین‌المللی پول به تازگی اعلام کرده است که جنگ اوکراین و افزایش بهای مواد غذایی و سوخت به دلیل این جنگ، روند بهبود اقتصاد جهانی پس از رکود ناشی از کرونا را به تعویق خواهد انداخت و اقتصاد

بریتانیا در سال آینده بیش از سایر کشورهای پیشرفته با کندی رشد مواجه خواهد شد.

اقتصاد کشورهای متأثر از جنگ درگرفته، توقعات معمول سیاستمداران را به کلی عوض کرده است. مثلاً انتظار می‌رفت اقتصاد بریتانیا در سال جاری ۴.۷ درصد رشد کند که بالاترین نرخ رشد در میان گروه ۷ اقتصاد پیشرفته جهان بود؛ اما صندوق بین‌المللی پول این رقم را به ۳.۷ درصد کاهش داده است.

ارقامی که این صندوق از آنها سخن می‌گوید، می‌تواند عاملی برای گسترش رکود جهانی تلقی شود. چون وقتی کشورها از منابع انرژی یکدیگر محروم می‌شوند، قبل از هر جا تاثیر منفی ایجاد شده در تولید صنعتی و تجاری خود مشاهده می‌کنند.

شاهد مثال این اتفاق به صرافت افتادن و اقدامات ضرب الاجلی رهبران سیاسی اروپایی است. برای اطمینان از این موضوع می‌توان به جلسات، سخنان، سفرها و موضع‌گیری‌های این رهبران نگاه کرد. همین روزها در حالی که تب نبردهای خونین در شرق اوکراین بالا گرفته، بوریس جانسون، نخست‌وزیر انگلستان به پارلمان‌نشینان کشورش هشدار می‌دهد که اهم و فی‌الاهم‌های خود در مدیریت اقتصادی را عوض کنند و تبعات این جنگ و تاثیر آن در اقتصاد انگلستان که بیش از پیش ملموس شده است را بیشتر مدنظر قرار دهند و بدانند که اولویت‌بندی‌های حوزه‌های اقتصادی لندن، سیاست‌مندی‌های جدیدتری را می‌طلبد.

جانسون در گفته‌هایش به اعضای پارلمان انگلستان به بالا رفتن قیمت انرژی در بریتانیا اشاره می‌کند و این در حالی است که کشورش کمی بعد از آغاز درگیری نظامی روسیه و اوکراین اعلام کرده بود با رویکردی تدریجی و بازه زمانی آخرین روزهای سال ۲۰۲۲، خرید نفت از روسیه را به صفر می‌رساند؛ چرا که معتقد است با تحولاتی که بازار نفت در پیش دارد قدرت و طیف انتخاب منابع جایگزین گسترده‌تر و فرصت بیشتری پیدا خواهد کرد.

سود و زیان‌های نفتی و گازی روسیه در خلال جنگ با اوکراین

ولادیمیر پوتین که از آغاز جنگ کشورش با اوکراین همواره تلاش می‌کرد در حوزه نفت و گاز خود را همچنان قدر قدرت بازار جهانی نفت نشان بدهد اینک در همین روزهای اخیر به اروپا و آمریکا طعنه‌هایی تندتر می‌زند و می‌گوید: تحریم‌هایی که قرار بوده روسیه را به زانو در بیاورد قبل از هر جا خود این متحدین را متضرر کرده است. به تعبیری شاید اتفاقاتی مانند غرق شدن رزم ناو ماسکوا تا حدود

تصور کرد. او همچنین می‌گوید: «درچین شرایطی قیمت نفت برنت هم ممکن است به میزان ۶۵ درصد افزایش پیدا کرده و به ۱۸۵ دلار در هر بشکه صعود کند.»

کانوا اضافه می‌کند که تحریم فوری، عرضه نفت روسیه را تا میزان ۴ میلیون بشکه در روز کمتر خواهد کرد که در آن صورت کشورهایی مانند چین و هندوستان نیز که همواره به این نفت وابستگی دارند، نمی‌توانند خیلی زود به منابع جایگزین دست یابند.

ناگفته پیداست همانطور که فقدان نفت و گاز روسی، اقتصاد اروپا را بهم می‌ریزد تأثیرش در کشورهای صنعتی آسیا را هم نشان خواهد داد. این دو کشور و بخصوص چین هم اینک جزو کشورهای بسیار قدرتمند صنعتی و اقتصادی جهان شده‌اند و طبعاً نمی‌توانند حاصل دو سه دهه کار سخت برای رسیدن به رشد اقتصادی بالای خود را به راحتی کنار بگذارند. «تنگه وحشت» از نبود نفت و گاز روسی علناً به جان جهان صنعتی افتاده است. همین ترس است که موجب شده کشورهای عضو اتحادیه اروپا در مورد تحریم‌های ضد روسی اتفاق نظر روشن‌تری نداشته باشند. اعضای این اتحادیه هم اینک همه روزه اصلی‌ترین محورهای گفتگوهای خود با یکدیگر را بر پایه موضوع تحریم‌ها قرار داده‌اند؛ اما همچنان به نتیجه‌ای شفاف به نام «ممنوعیت خرید نفت و گاز روسی» نرسیده‌اند.

همانطور که پیش از این اشاره شد کشورهایی همچون آلمان، اتریش، مجارستان و برخی از دیگر کشورهای عضو اتحادیه اروپا کماکان با سیاست قطع فوری خرید از روسیه موافقت نکرده‌اند چون اعتقاد دارند چنین کاری با تعجیل، اقتصاد آنان را به شکل رُعب‌آوری به رکود و تعطیلی خواهد کشاند. با این حال برای این اعضا هیچ موضوعی مهم‌تر از مساله تحریم ضد روسی نیست. آنها هم در تنگه وحشت از فقدان نفت و گاز روسی گرفتارند.

بی‌شک در این مقطع، کوچک‌ترین تغییر و تحولی در فیزیک جنگ مذکور می‌تواند تأثیری عمیق بر مناسبات تجاری کشورهای اروپایی و البته در جهان داشته باشد. بنابراین به اعتقاد راقم این سطور نمی‌توان یک تحلیل ثابت و همیشگی بر بازار ملهم از جنگ برای خرید و فروش و نقل و انتقال نفت و گاز ارائه داد. چرا که خود بازار نفت و گاز و انواع انرژی‌ها به شکل ماهوی در هر روز تغییر و تحول معمول روزانه خود را مشاهده می‌کند و در نتیجه هیچ تحلیلی را نمی‌توان ثابت و حتمی تلقی کرد. اما آنچه می‌توان از آن اطمینان داشت این است که حمله نظامی روسیه به اوکراین و اصولاً شلیک هر گلوله‌ای چه بسا تا سال‌های آینده تأثیر خود بر بازار و تعاملات تجاری مربوط به آن را باقی خواهد گذاشت. بر این اساس بازگشتن به مسیر همیشگی بسیار طولانی و زمان‌بر و البته هزینه‌بار خواهد بود و فقط عنصر زمان است که غبار برخاسته از جنگ را کنار خواهد زد.

زیادی - دست کم در حیطه نظامی- به زبان روسیه تلقی شود اما اروپا آنقدر وابسته منابع هیدروکربوری روسیه بوده است که نمی‌تواند در مدت زمانی کوتاه خود را از این وابستگی رها کند.

مواضع پوتین در مورد همین مساله چه بسا پر بیراه نبوده است چون کشورهای صاحب صنعت اروپا که رشد اقتصادی افزایشده خود طی چند دهه پیش را شاهد بوده‌اند همگی در سایه نفت و گاز روسی قد کشیده‌اند و از آنجا که افزایش رشد اقتصادی خود را ناشی از صنایع مادر خود می‌دانند به خوبی آگاهند که این سیر صعودی، بی‌نفت و گاز وارداتی خود از خرس بزرگ هرگز امکان پذیر نبوده است.

به موضوع آلمان بر می‌گردیم که پیشتر اشاره کردیم که کشوری صنعتی چون آلمان که بخصوص در دو دهه اخیر منحنی ارتقا اقتصادی خود را درشیبی تند نظاره کرده است هم اکنون در معضلی بنام قطع واردات نفت از روسیه گرفتار شده که به روایتی نه راه پس دارد و نه راه پیش. نه می‌تواند نیاز نفتی و گازی خود به روسیه را کتمان کند و نه می‌تواند از زیر بار تعهدات هم‌پیمان شدنش در برابر روسیه شانه خالی کند.

آلمان‌ها اخیراً (درست کمی بعد از انگلستان) اعلام کرده‌اند که خرید نفت از روسیه را تا پایان سال به صفر می‌رسانند و به رغم اینکه برایشان کاملاً واضح است چشم‌پوشی از منابع انرژی روسیه در ظرف زمانی کوتاه مدت ممکن نیست اما تا جایی تحت فشار افکار عمومی و رسانه‌ها قرار گرفته‌اند که مجبور شده‌اند قطع این واردات را هرچه زودتر کلید بزنند و از شعارهای ظاهری خود دور شوند و عملاً به صف تحریم‌کنندگان حقیقی اتحادیه اروپا بپیوندند.

آنانا بربروک، وزیر خارجه آلمان گفته است: «ما تا تابستان واردات نفت را به نصف می‌رسانیم و تا پایان سال به صفر. سپس واردات گاز را کاهش خواهیم داد و این کار را با همکاری مشترک کشورهای اروپایی انجام می‌دهیم». این وعده‌های آلمان در شرایطی رسانه‌ای شده است که در پی تحریم‌های غربی علیه روسیه تا امروز صادرات نفت این کشور کاهش چشمگیری داشته است، هرچند کشورهای اروپایی تاکنون واردات را کاملاً به صفر نرسانده‌اند.

تأثیر مستقیم‌تر این سیاست‌ها از سوی اروپایی‌ها را می‌توان در قیمت جهانی نفت هم رصد کرد. بانک آمریکایی «جی پی مورگان» چندی پیش اعلام کرد: تحریم‌های نفتی اعمال شده به روسیه، قیمت نفت را به بشکه‌ای ۱۸۵ دلار می‌رساند. حال اگر این پیش‌بینی درست از آب در بیاید باید موج جدیدی از گرانی و تورم و بیکاری در اروپا را انتظار کشید.

ناتاشا کانوا، مدیر استراتژی کالاهای جهانی جی پی مورگان به بلومبرگ گفته است که چنانچه اتحادیه اروپا در ششمین بسته تحریم‌ها علیه روسیه، به اجماع برسد می‌توان قیمت نفت را در سکوی ۱۸۵ دلاری شدن

مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس: شرکت‌های برزیلی در اجرای طرح‌های توسعه‌ای صنعت پتروشیمی ایران مشارکت کنند

این گروه سهمی حدود ۴۰ درصدی از تولید و صادرات محصولات پتروشیمی ایران دارد، گفت: «فارس» به عنوان یک شرکت بورسی، با ارزش بازار ۱۶ میلیارد دلار، بزرگترین شرکت بازار سرمایه ایران است، ضمن آنکه در شاخص‌های فروش، سودآوری، صادرات و ارزش افزوده، شرکت اول ایران محسوب می‌شود و این پتروشیمی در رده‌بندی جهانی ICIS در جایگاه ۳۷ جهان ایستاده است.

وی با اشاره به سرمایه‌گذاری ۲۶ میلیارد دلاری در ۲۰ سال اخیر در صنعت پتروشیمی کشور، موقعیت جغرافیایی ویژه، دسترسی به خوراک، وجود تقاضای داخلی قابل توجه، نرخ پایین مالیات، وجود مناطق ویژه اقتصادی و سرمایه انسانی را از بهترین دلایل برای سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی ایران دانست.

علی عسکری تصریح کرد: این گروه امروز ۱۴ طرح در حال ساخت با نرخ بازده داخلی (IRR) حداقل ۱۵ درصدی را دارد، که فرصت مناسبی برای سرمایه‌گذاری خارجی محسوب می‌شود و در این زمینه ما از سرمایه‌گذاری شرکت‌های برزیلی استقبال می‌کنیم.

مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس، در ادامه به تشریح رویکرد این گروه درباره همکاری‌های فناورانه و دانش بنیان با طرف برزیلی پرداخت.

علی عسکری با اشاره به منویات مقام معظم رهبری و تأکیدات ایشان مبنی بر فاصله گرفتن از خام‌فروشی به جایگاه توسعه فناوری‌های دانش‌بنیان در صنعت پتروشیمی اشاره کرد و گفت: با توجه به اهمیت افزایش سطح فناوری در تولید محصولات پتروشیمی در ارتقای ارزش افزوده محصولات و همچنین تکمیل زنجیره ارزش، گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس آماده همکاری با شرکت‌های فناوری برزیلی در این بخش است.

وی در بخش پایانی سخنان خود به ظرفیت‌های همکاری و صادراتی این گروه پتروشیمی در بازار هدف آمریکای جنوبی به ویژه محصول اوره اشاره کرد و برای توسعه همکاری‌های صادراتی با کشورهای این منطقه اعلام آمادگی کرد.

در ادامه این مراسم، مدیرعامل شرکت تجارت صنعت

اولین رویداد خارجی گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس در حالی با هدف دعوت سرمایه‌گذاران به مشارکت در طرح‌های توسعه‌ای پتروشیمی ایران و با حضور دکتر علی عسکری برگزار شد که استقبال بیش از ۱۳۰ شرکت برزیلی نشان از گام محکم بزرگترین شرکت بازار سرمایه ایران در دوره جدید مدیریتی برای توسعه دیپلماسی اقتصادی، همزمان با سالروز تصویب تأسیس این شرکت دارد.

به گزارش روابط عمومی گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس، اولین رویداد بین‌المللی «روز پتروشیمی خلیج فارس» که با مشارکت شرکت تجارت صنعت پتروشیمی خلیج فارس و سفارت جمهوری اسلامی ایران در برزیل برگزار شد، با استقبال چشمگیر برزیلی‌ها اعم از سیاستمداران، سرمایه‌گذاران، فعالان اقتصادی و تجار همراه شد.

برگزاری این رویداد که گامی مهم در راستای دیپلماسی اقتصادی ضد تحریم و گسترش روابط اقتصادی دو کشور ایران و برزیل به ویژه در حوزه پتروشیمی بود، بار دیگر نشان داد که صنعت پتروشیمی ایران نه تنها قصد توقف با تحریم‌ها را ندارد، بلکه در آستانه گسترش بازارهای جهانی هدف خود قرار دارد.

در ابتدای این مراسم حسین قریبی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در برازیلیا، با بیان اینکه همواره و از ابتدای خدمت در این کشور، بر حفظ و گسترش روابط تجاری دو کشور و همچنین متنوع‌سازی مناسبت‌های تجاری تأکید داشته، این رویداد را مصداق این موضوع دانست و با دعوت از شرکت‌های برزیلی برای استفاده از فرصت این همایش، آن‌ها را با طیف گسترده محصولات و خدمات شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس آشنا کرد.

در ادامه دکتر علی عسکری به معرفی گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس و ظرفیت‌های صنعت پتروشیمی کشور، در ۳ محور اصلی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی ایران، همکاری‌های فناورانه و تکنولوژیک و تامین محصولات پتروشیمی از ایران پرداخت.

مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی فارس با بیان اینکه

پتروشیمی خلیج فارس، ضمن معرفی جامع این شرکت و مجتمع‌های تولیدی این گروه بزرگ پتروشیمی، از سرمایه‌گذاران حاضر در این رویداد، جهت سرمایه‌گذاری در طرح‌ها دعوت کرد.

رضا عبادزاده با اشاره به اینکه شرکت تجارت صنعت پتروشیمی خلیج فارس، بازوی انحصاری فروش محصولات این گروه به شمار می‌رود، از فعالیت اقتصادی جهت خرید محصولات پتروشیمی قابل عرضه در بازار برزیل، با رعایت شرط توجیه‌پذیری فروش برای شرکت تجارت صنعت دعوت به عمل آورد و به تبیین شرایط فروش و همکاری با این شرکت پرداخت.

در ادامه این رویداد ارائه تخصصی محصولات و افق نیازهای بازار برزیل تا سال ۲۰۳۰ در پرتی تخصصی با حضور نمایندگان بانک ملت و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران انجام شد.

گفتنی است مذاکرات رودرو و دوجانبه تا ساعت ۱۸ که دو ساعت بیش از زمان اعلامی برای خاتمه برنامه بود، ادامه یافت که نشانه اشتیاق شرکت‌های برزیلی به همکاری با ایران در صنعت پتروشیمی است.

پتروشیمی پارس؛ موفق در عملکرد و ممتاز در صنعت پتروشیمی کشور

سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است که در آن موفق عمل کرده است.

در عین حال رشد تعاملات بین‌المللی شرکت پتروشیمی پارس در مباحثی همچون استفاده از شرکت‌های متعدد کارگزار مجرب و توانمند، بازاریابی و صادرات، مطالعات مستمر و منسجم بازار در راستای شناسایی و ارتباط با بازارها و مشتریان جدید و استفاده از سیستم‌های نرم‌افزاری و سامانه‌های یکپارچه، جهت تسریع فرایند صادرات محصولات تبلور پیدا کرده است.

یکی از مهم‌ترین دستاوردهایی که پتروشیمی پارس در نیل به آن موفق عمل کرده است موضوع انجام مسئولیت‌های اجتماعی است. سال گذشته پتروشیمی پارس موفق شد به دلیل اقدامات متعدد در راستای حفاظت از محیط زیست، تندیس زرین صنعت برگزیده سبز کشور را از آن خود کند.

پیش از آن نیز پتروشیمی پارس به دلیل اجرای طرح ملی محیط یار و تلاش برای حفظ محیط زیست تندیس سیمین صنعت سبز کشور را از آن خود کرده بود.

تحقق نقشه راه این مجموعه بزرگ صنعت پتروشیمی بی‌شک به دلیل انتخاب نیروهای متخصص و دلسوز بوده است و شاهد مثال آن ثمرات ممتازی است که مدیران این مجموعه در حوزه مدیریتی کسب کرده‌اند.

در مورد این موضوع می‌توان به نمونه شناخته شدن مدیر منابع انسانی شرکت پتروشیمی پارس اشاره کرد که در آن به مناسبت روز ملی منابع انسانی، آقای احمد خسروی از سوی مدیریت کار و خدمات اشتغال سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس مورد تقدیر قرار گرفت.

بدین ترتیب همانگونه که گفته شد هر امتیازی که این شرکت کسب کرده است شاخص‌های موفقیت مجموعه‌ای را معنی کرده است که هم اکنون جزو واحدهای تجاری فرعی شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس و واحد نهایی گروه شرکت ملی صنایع پتروشیمی کشور است.

منومر داخل و یکی از بزرگترین صادرکننده‌های این محصول در دنیا شناخته می‌شود.

این روند در وضعیتی محقق می‌شود که محصولات پالایشگاهی مانند اتان، پروپان، بوتان و گسولین توسط سایر پالایشگاه‌های گازی در ظرفیت کمتر تولید می‌شود و در عین حال محصولات پتروشیمیایی (اتیل بنزن، استایرن منومر و مخلوط بنزن و تولوئن) تنها توسط خطوط تولید این شرکت در کشور انجام می‌شود.

این توفیقات در حالی است که صنعت نفت و پتروشیمی ایران همواره آماج تنگناهای تحریمی قرار داشته، اما شرکت پتروشیمی پارس سرسختانه و مقتدرانه به کار خود ادامه داده است و در اوضاعی که بسیاری از تحلیلگران حوزه پتروشیمی گمان می‌بردند صنعت پتروشیمی کشور تاثیر و اثرهای فراوانی از موج فشارهای تحریمی را متحمل خواهد شد، گام‌های بلند خود را برداشته و ارزش افزوده قابل اعتنایی را خلق کرده است.

پتروشیمی پارس، مفاهیمی همچون اقتصاد مقاومتی، تولید، اشتغال، همت و کار مضاعف، اشتغال و دانش‌بنیان شدن که جزء منویات مقام معظم رهبری بوده است را به معنای حقیقی آن سرلوحه کار خود قرار داده است و در واقع انعکاس چنین رویکردهایی را می‌توان با ترازوی عملکرد این شرکت مورد سنجش قرار داد.

بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده از سوی مدیران ارشد این شرکت، اولویت پتروشیمی پارس، تامین کلیه نیازمندی‌های مصرف‌کنندگان داخلی موجود در زنجیره ارزش و در امتداد

صنعت پتروشیمی ایران به رغم جوان بودن، کارنامه بسیار ممتازی از خود باقی گذاشته و به عنوان صنعتی پیشرو، اقتصاد امروز کشور را از آسیب‌های تحریمی مصون کرده است. رشد و توسعه این صنایع را می‌توان در عملکرد شرکت‌هایی مانند شرکت پتروشیمی پارس مشاهده کرد.

شرکت پتروشیمی پارس که در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس و در شمال خلیج نیلگون پارس و در بندر عسلویه قرار دارد هرساله برنامه‌هایی از پیش طراحی شده خود را به طریق مطلوبی به تحقق رسانده که تاثیر آن در مباحثی همچون پرهیز از خام‌فروشی، اشتغال‌زایی، تکمیل زنجیره ارزش، سودآوری و سرفصل‌هایی از این دست بازتاب پیدا کرده است.

این شرکت تا جایی در کلیت صنایع پتروشیمی ایران تاثیرگذار بوده است که ۵۰ درصد از سهام شرکت پلیمر آریاساسول را از آن خود کرده است. تولید محصولاتی همچون اتان، بوتان، پروپان و گسولین ذیل واحد استحصال اتان و اتیل بنزن و استایرن منومر بخش قابل تاملی در فرآیند کاری این شرکت محسوب می‌شود.

این شرکت که نزدیک به دو دهه فعالیت بی‌وقفه را رقم زده است، هم اکنون با سیر تولید و توسعه خود به عنوان یکی از مجتمع‌های وزین پتروشیمی کشور و همچنین یکی از شرکت‌های تحت پوشش گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس شمرده می‌شود.

این مجموعه بزرگ صنعتی با ظرفیت اسمی سالیانه ۴ میلیون ۴۸۱ هزار تن محصولات پتروشیمیایی، شامل ۱ میلیون ۶۰۰ هزار تن اتان، ۹۸۰ هزار تن پروپان، ۵۷۰ هزار تن بوتان، ۸۶ هزار تن گسولین، ۶۴۵ هزار تن اتیل بنزن، ۶۰۰ هزار تن استایرن منومر و ۱۴ هزار تن مخلوط بنزن و تولوئن، بزرگترین واحد استحصال اتان کشور و در حقیقت به عنوان یکی از بزرگترین صادرکنندگان LPG منطقه خاورمیانه و همچنین تنها تولیدکننده و تامین‌کننده استایرن

مدیریت دانش بنیان در صنعت نفت ایران

رضا پدیدار

رئیس کمیسیون انرژی و محیط زیست اتاق تهران

به خوبی می‌دانیم که صنعت نفت یکی از مهمترین بخش‌های اقتصادی در کشور محسوب می‌شود، به این دلیل که بسیاری از مناسبات و معادلات اقتصادی به دلیل تامین بخش مهمی از بودجه با بهترین ارزش افزوده‌ای که بخود اختصاص داده است.

براساس تجارب بدست آمده در اکثر کشورهای جهان، ایجاد ارزش افزوده منوط به توانمندی‌های دانش و فناوری است و به میزانی که صنایع مختلف بویژه نفت و گاز از مزیت‌های فناوری بیشتری برخوردار باشند، توانشان هم برای خلق ارزش بیشتر می‌شود. در اینجا است که به گفته رئیس پژوهشگاه صنعت نفت ایران، جایگاه پژوهش بیش از پیش در صنعت نفت مشخص می‌شود. زیرا پژوهش، ابزاری برای توسعه دانش فنی و فناوری که پژوهشگران با تلاش خود می‌توانند آن را توسعه و نفوذشان را در صنعت افزایش دهند. به عبارتی دیگر می‌توان گفت که صنعت نفت کشور باید به یک صنعت دانش بنیان و فناور محور تبدیل شود و این ممکن نیست مگر با تقویت پژوهش و زیرساخت‌های پژوهشی.

به خوبی می‌دانیم که پژوهش، مزیتی بسیار مهم و اولویتی جدی است و پژوهشگاه صنعت نفت که چنین رسالتی را به عهده دارد، باید بتواند صنعت نفت را حمایت و پشتیبانی کند و با خلق دانش و فناوری‌های روزآمد آشنا کند. امروزه مدیریت دانش اصلی‌ترین مزیت رقابتی بنگاه‌های صنعتی در عرصه رقابت و تجارت محسوب می‌شود. این موضوع مقوله جدیدی نیست. از دیرباز صاحبان مشاغل، مهارت‌های شغل خود را بطور کامل و دقیق به فرزندان خود انتقال می‌دادند. بعد از جنگ جهانی دوم و با پیشرفت روزافزون تکنولوژی و پیچیدگی فرآیندهای سازمان‌ها این موضوع اهمیت بسزایی یافته است و با

تغییرات سریع و فشار رقابت جهانی، دانش به عامل کلیدی موفقیت کسب و کار در دستیابی به مزیت رقابتی تبدیل شده است.

با در نظر گرفتن این نکته که دانش به عنوان منبعی برای بقای سازمان‌های امروزی ضروری و حیاتی است، شرط موفقیت سازمان‌ها در محیط‌های رقابتی، دستیابی به دانش عمیق و کاربردی در تمامی سطوح سازمان است. هنوز هم بسیاری از سازمان‌ها در کشورمان به مقوله مدیریت دانش بطور جدی توجه نکرده‌اند، اینگونه سازمان‌ها دارای چرخه حیات محدودتری نسبت به سازمان‌های رقیب هستند و حتی در بعضی مواقع در حین گذراندن مراحل مختلف رشد سازمانی و قبل از رسیدن به ثبات به سرعت وارد مرحله افول می‌شوند. از این رو تمرکز بر مدیریت دانش در بنگاه‌های اقتصادی، به عنوان یکی از مهمترین دارایی‌های سازمانی به‌شمار می‌رود، به نحوی که بکارگیری مدیریت دانش مزیت رقابتی، ایجاد ارزش در محیط کسب و کار و تجارت ملی و بین‌المللی، کاهش هزینه‌های عملیاتی و غیر عملیاتی، کاهش ریسک‌های کلان و خرد در سازمان، سرعت بخشیدن به توسعه تکنولوژی و محصول، بهبود فرآیندهای سازمان، بهبود عملکرد فردی و سازمانی و ... شده است.

«فرانسیس بیکن» دانش را قدرت می‌داند، اما در محیط‌های پویای امروزی دانش تنها زمانی قدرت است که برای بهبود و افزایش عملکرد سازمانی و فردی در دسترس و قابل آموزش باشد. دانش به نیروی محرکه سازمان تبدیل شده است. پس بنگاه‌های اقتصادی باید توجه ویژه‌ای به عنصر دانش به عنوان اصلی‌ترین منبع و دارایی سازمانی داشته باشند. با کنکاش در سازمان‌های متعالی امروزی در می‌یابیم که یکی از دلایل اصلی تعالی اینگونه سازمان‌ها پیشرو بودن و جدیت در استقرار مدیریت دانش است. چرا که مدیران اینگونه سازمان‌ها بخوبی دریافته‌اند که علاوه بر سرمایه‌های مادی در سازمان، سرمایه‌های نامشهودی هم وجود دارند که برخاسته از توان دانشی جهت پیشبرد اهداف و حل مسایل تخصصی این سازمان‌ها است و این سرمایه در سازمان‌ها باعث ایجاد ارزش افزوده بالا می‌شود، لذا باید مورد توجه بیشتر و همچنین سازمان‌دهی و مدیریت قرار گیرد.

باید توجه داشت که در سازمان‌ها و به ویژه مجموعه سازمانی در حوزه‌های نفت و صنایع وابسته به آن، سه عامل کلیدی موفقیت در اجرای اثر بخش مدیریت دانش وجود دارد که عبارتند از منابع انسانی، سازمان و فناوری که عامل منابع انسانی بیشترین سهم را در موفقیت موثر مدیریت دانش ایفا می‌کند. منابع انسانی و مدیریت دانش ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند و تاکنون نیز بسیاری از طرح‌های مدیریت دانش به علت بی‌توجهی به عامل انسانی با شکست روبرو شده است. از این رو الزام است برای انجام موفقیت‌آمیز طرح‌های مدیریت دانش و فناوری، به نقش

سازمانی را که کسب، ذخیره و به اشتراک گذاشته است به روز و متناسب از جهت نیازهای رقابتی و ساختار بنگاه‌های اقتصادی و همچنین از کفایت لازم برخوردار است. دانش‌های قدیمی و منسوخ شده می‌تواند روند رو به رشد بنگاه‌های اقتصادی را کند و در پاره‌ای از مواقع منحرف کند.

- فرهنگ سازمانی : فرهنگ سازمانی می‌تواند بزرگترین مانع برای موفقیت مدیریت دانش باشد. فرهنگ سازمانی، رابطه مستقیمی با به اشتراک‌گذاری دانش دارد. چرا که فرهنگی که احتکار دانش را به جای سپیم‌سازی، ترغیب می‌کند، به عنوان مانع جدی مدیریت دانش است و یکی دیگر از چالش‌های فرهنگی، تشویق وضع موجود و اشاره به این باور که فعالیت‌های فعلی بهترین رفتار است. اینگونه سازمان‌ها در مقابل تغییرات محیطی مقاوم هستند.

- ساختار سازمانی: در ساختار سازمانی با رویکرد مدیریت دانش، فرهنگ سازمانی بر اشتراک‌گذاری، نوآوری و خلق دانش‌های جدید بنا نهاده شده است. در واقع مدیریت دانش، الزامات جدیدی بر فرآیندهای مختلف از جمله ساختار سازمان تحمیل می‌کند و ساختارهای غیرمنعطف و سلسله مراتبی ساختارهای مناسبی نیستند.

- عوامل مدیریتی: نبود اعتقاد و حمایت مدیریت ارشد سازمان از فعالیت‌ها و برنامه‌های مدیریت دانش، نگرش‌های کوتاه مدت و سبک‌های نامناسب مدیریتی نیز مانع بسیار مهمی برای اجرای اثربخش برنامه‌های مدیریت دانش هستند. موضع‌گیری صریح مدیران ارشد برای رسیدن به هماهنگی موجب کاهش انگیزه نیروها و تیم‌های کاری در راستای استقرار بهینه مدیریت دانش می‌شود.

- نبود سیستم‌های انگیزشی برای همکاری و مشارکت کارکنان: دانش به عنوان یک سرمایه ارزشمند، موقعیت و جایگاه شغلی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این رو یکی از چالش‌های مدیریت ایجاد انگیزه برای ثبت و به اشتراک‌گذاری دانش از سوی پرسنل سازمان، خصوصاً پرسنل دانشی است.

- عوامل شغلی: عوامل شغلی از قبیل جابجایی‌های ناخواسته، شرح شغل‌های نامناسب، ارتقا و تنزل‌های شغلی مدیریت نشده و بی‌توجهی به نیازهای اجتماعی و روحی و روانی و کارکنان از جمله عواملی هستند که می‌توانند باعث سرخوردگی و اشتراک‌گذاری نکردن دانش‌های ضمنی در سازمان‌ها و موسسات شوند.

و جایگاه منابع انسانی توجه ویژه‌ای شود. شاید بتوان گفت که موانع انسانی مدیریت دانش و فناوری بیش از سایر موانع حائز اهمیت است. دانش، ماهیتی فردی و اجتماعی دارد و فقط و فقط رشد آن در گرو تعامل و ارتباطات است. البته سازمان‌هایی که از فرهنگ سازمانی بالاتر و ساختار مناسب و نظام‌مند بهره می‌برند، کارمندان آنها نسبت به سازمان خود وفادار بوده و میل به اشتراک‌گذاری دانش تجربی و مهارتی بیشتری دارند. عوامل متعددی در حوزه منابع انسانی منجر به ناکامی استقرار مدیریت دانش می‌شود که مهمترین آنها عبارتند از:

۱- مقاومت کارکنان در به اشتراک‌گذاری دانش : بزرگترین مانع وقتی روی می‌دهد که از کارکنان خواسته شود دانش خود را با دیگران به اشتراک بگذارند. در این صورت کارکنان در مقابل این درخواست مقاومت نشان می‌دهند؛ چرا که کارکنان از اثرات منفی به اشتراک‌گذاری دانش می‌ترسند.

۲- ضمانت شغلی : یکی از مهمترین چالش‌های به اشتراک‌گذاری دانش در بنگاه‌های اقتصادی، ترس از کاهش قدرت و امنیت شغلی است. بسیاری از کارمندان حفظ و ارتقای مسیر شغلی خود را در انحصار داشتن دانش ضمنی (تجربه و مهارت) می‌دانند. لذا از به اشتراک‌گذاری دانش و تخصص خود خودداری می‌کنند.

۳- آگاهی نداشتن پرسنل از مزایای مدیریت دانش بنیان بودن: زمانی که کارکنان ماهیت و کارکرد مدیریت دانش بنیان بودن را نمی‌دانند و از فواید آن مطلع نیستند، سازمان با مقاومت‌یابی میلی در تسهیم دانش و یا سایر مراحل فرآیند مدیریت دانش روبرو می‌شود.

۴- اعتماد نداشتن به دانش دیگران: یکی از موانع به اشتراک‌گذاری دانش در سازمان‌ها، اعتماد نداشتن به دانش ضمنی دیگران است. هم افرادی که دانش را به اشتراک می‌گذارند و هم افرادی که دریافت‌کننده دانش هستند در مورد نحوه و چگونگی استفاده دانش تردید دارند. عامل کلیدی موثر دوم، سازمان است. اصولاً "در ساختار سازمانی رویه‌ها، دستورالعمل‌ها و روش‌ها و فرآیندهایی که سازمان از طریق آنها فعالیت خود را به انجام می‌رسانند بر تمامی اجزا و فرآیندهای مدیریت دانش اثرگذار است. در اینجا به تعدادی از عوامل سازمانی که می‌تواند مدیریت دانش را به چالش بکشد در ذیل اشاره می‌کنیم:

- کنترل سازمانی: در محیطی که تغییرات به سرعت در حال رخداد است، سازمان باید بطور مداوم اطمینان حاصل کند که مفروضات و دانش

بطور کلی می‌توان گفت که فناوری در مدیریت دانش باعث رشد و ارتقای دانش می‌شود و بر آن تاثیر مستقیم دارد. به همین دلیل فناوری در مدیریت دانش نقش حیاتی ایفا می‌کند، اما نمی‌تواند حلال مشکلات یا علاج قطعی باشد و استقرار آنها باید با هماهنگی و تعامل عناصر کلیدی در مدیریت دانش توأم باشد.

برای حفظ و هدایت این مهم در حوزه نفت باید گفت که مسئولیت اصلی توسعه و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری است که باید اولویت‌های صنعت نفت و گاز را تشخیص داده و سپس به تاسیس شرکت‌های دانش‌بنیان با رعایت اصول و مابانی پیش گفته اقدام کند.

همچنین باید سیاست‌های تشویقی را بکار گیرند و برای استقرار و پایداری شرکت‌های دانش‌بنیان، از زمینه پارک‌های علم و فناوری استفاده کرده و با طراحی و پیاده‌سازی سیاست‌های تشویقی و حمایتی خود از شرکت‌های دانش‌بنیان بطور کامل حمایت کند. البته باید توجه داشته باشیم که یکی از مهمترین بحث‌ها، نبود بازار مناسب به عنوان یکی از موانع تجاری‌سازی است، زیرا کمبود بازار برای محصولات فناورانه، مشکل اساسی شرکت‌های دانش‌بنیان بشمار می‌آید.

برای نمونه یک فناوری در داخل توسعه پیدا کرده، شرکتی هم در داخل وجود دارد که آن را تجاری کند، اما بازار کافی برای ورود این محصول فناورانه در داخل وجود ندارد یا محدود است. بنا براین یکی از سیاست‌های تشویقی، کمک به بازارسازی محصولات فناورانه در داخل است تا فناوری که از سوی مراکز تحقیق و توسعه گسترش می‌یابد و می‌خواهد تجاری شود، یک بازار تضمین شده داشته باشد و صنعت هم ضمانت خرید را بدهد. چرا که صنعت نفت کشور به عنوان حوزه درآمدزای کشور نقش بسزایی در اقتصادی مقاومتی دارد. شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند پلی بین توانمندی‌های داخلی و دانش خارجی باشند و در توسعه اقتصاد مقاومتی و موفقیت آن نقش داشته باشند. حوزه نفت و گاز به عنوان لوکوموتیو توسعه کشور می‌تواند به عنوان حوزه تولید دانش و حرکت از دانش به سمت فناوری و در واقع به سمت تولید ثروت در حوزه تجارت نقش‌آفرینی کند.

این مساله به دو دلیل برای کشور اهمیت دارد: با قدیمی شدن چاه‌های نفتی کشور، فشار در مخازن نفت و گاز، کاهش یافته و در بخش بالا دست توانمندی میادین رو به افول گذاشته و در نتیجه تولید هیدروکربور کشور نیز کاهش یافته است و تکنولوژی‌هایی که برای استخراج و فراآوری چاه‌ها در جهان مورد استفاده قرار می‌گیرد به مرور پیچیده‌تر می‌شود، لذا ورود این تکنولوژی‌ها برای افزایش سود، کاهش ریسک و مدیریت صنعت اهمیت دارد. از طرفی ورود این دانش به کشور می‌تواند در بخش‌های دیگر صنعت کشور در حوزه سخت‌افزار همچون صنایع معدن مورد استفاده قرار گیرد. اما

مهمترین چالشی که در بحث صنعت دانش‌بنیان وجود دارد به نقل از دکتر عمادی، پیشکسوت صنعت نفت ایران، اصطلاح دره مرگ است. دره مرگ فاصله‌ای است که در حوزه تکنولوژی و فناوری بین مرحله تحقیق تا صنعتی شدن وجود دارد. به این معنا که از زمانی که یک طرح انتخاب می‌شود، مورد تحقیق قرار می‌گیرد، در مقیاس آزمایشگاه بررسی می‌شود و بعد از نیمه صنعتی شدن به بازار تجارت راه پیدا می‌کند تا موفق شود، باید برنامه‌ریزی لازم برای آن انجام شود، در غیر اینصورت همه زحمات و تلاش‌ها بی‌نتیجه خواهند ماند و در اصطلاح به دره مرگ ریخته می‌شود. برای پرهیز از سقوط به دره مرگ و برنامه‌ریزی صحیح، باید ساختارهایی تعریف شود که عمده نقش آنها را نیروی انسانی لازم و نیروی کیفی که در حوزه تحقیقات بنیادی، دانشگاه و صنعت و عملاً دانش‌بنیانی وجود دارند، به عهده بگیرند. برای موفقیت در این حوزه امروزه می‌توان به شرکت‌های استارت‌آپی و با پشتوانه دانش‌بنیانی رجوع کرد. یعنی مجموعه‌هایی که جوانان و مبتکران برای فعالیت‌های خود در آنجا انگیزه می‌گیرند و بسترها، قوانین ثبت شرکت و ایجاد نهاد و هویت حقوقی برایشان ایجاد می‌شود و از طرفی سایر مشکلات نظیر مالیات و بیمه برایشان تسهیل می‌شود و آنها را به عنوان شرکت‌های دانش‌بنیان ایجاد و راه‌اندازی می‌کنند. در واقع می‌توان گفت که در گذشته شرکت‌های دانش‌بنیان بصورت استاد و محقق بود و فرد محقق مجبور بود بدون انگیزه‌های لازم به جلو حرکت کند. اما با این مجموعه‌ها می‌توان سرمایه‌های ریسک‌پذیر را جذب کرد و انگیزه‌های لازم را برای رشد افراد ایجاد کرد.

با توجه به نکات پیش گفته، در حوزه نفت می‌باید از این مجموعه حمایت جدی صورت بگیرد تا شرکت‌های دانش‌بنیان پا بگیرند. در شرکت‌های دانش‌بنیان، از آنجا که خود موسسات بطور دائم رویه‌ها را اصلاح می‌کنند، دانش بصورت یک علم صرف نمی‌ماند که بعد از مدتی منسوخ شود، بلکه بطور دائم مورد بازبینی و ارزیابی قرار می‌گیرد و با مسیر تجاری بازار دائم مورد تطابق قرار می‌گیرد و متناسب می‌شود. در نقاط مختلف دنیا این موضوع به شکلی درآمده که بر اساس آمار دانشگاه‌های جهانی همچون Stanford فقط در منطقه Silicon Valley خود دارای بیش از ۲۰۰۰ مجموعه دانش‌بنیان هستند که درآمد آنها هر کدام بالای ۲۰۰ میلیارد دلار است که مبلغ بسیار هنگفتی در مقایسه با بودجه‌های کشور ما بشمار می‌رود. در واقع با حمایت دولت می‌توان از طریق مجموعه‌های دانش‌بنیان، ارزش افزوده‌هایی به ویژه در صنایع نفت و گاز کشور با مبالغ قابل توجه ایجاد کرد.

امید است با توجه به حمایت‌های قانونی که از حوزه کسب و کارهای دانش‌بنیان وجود دارد، در آینده نزدیک شاهد شکل‌گیری گسترده این بازار در صنعت نفت ایران باشیم.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز و پتروشیمی تشریح کرد: ۳ عامل کنونی تغییر قیمت نفت در بازارهای جهانی

نیلوفر جمالی

همه می‌دانیم که رخدادهای جهانی بر بازارهای طلا؛ ارز و نفت تأثیرگذار است. یادمان نرفته است که در سال ابتدایی شیوع ویروس کرونا به دلیل تعطیلی‌های جهانی استفاده از انرژی به حداقل خود رسید و قیمت‌ها شکسته شد به قدری که برخی به طنز معتقد بودند قیمت بشکه نفت از قیمت نفت داخل آن بیشتر است.

اکنون نیز جنگ میان روسیه و اوکراین بازی را تغییر داده و قیمت‌های جهانی نفت با روند افزایشی روبه‌رو شده و این تنها یکی از ۳ عامل اصلی تغییر قیمت نفت در بازار کنونی جهان است. در این راستا با سیدحمید حسینی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز و پتروشیمی، گفت‌وگویی داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید:

● با توجه به اوضاع کنونی و اتفاقاتی که در سطح جهانی در حال رخ دادن است؛ به نظر شما بازار جهانی نفت در سال پیش رو به چه سمت و سویی حرکت خواهد کرد؟

بازگشت نفت ایران و ونزوئلا به بازار می‌تواند به تعادل قیمت‌ها کمک کرده و کسری ناشی از افزایش مصرف را جبران کند. بازار نفت قابل پیش‌بینی نیست و از همین رو احتمالات متفاوتی وجود دارد. شرکت‌های تجاری دنیا یک نوع پیش‌بینی می‌کنند و موسسات معتبر بین‌المللی معمولاً پیش‌بینی قیمتی پایین‌تر از قیمت شرکت‌های تجاری دارند.

پیش از تنش بین روسیه و اوکراین، با توجه به افزایش تورم و رشد مصرف نفت در دنیا و پیشی گرفتن تقاضا از عرضه، قیمت طلای سیاه روند صعودی داشت و اغلب موسسات بین‌المللی اعتقاد داشتند که کف قیمت نفت در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ و حدود ۸۵ دلار خواهد بود. این پیش‌بینی قیمت برای سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ اکنون ۳ رقمی است و قیمت حدود ۱۰۰ دلار را برای هر بشکه نفت در نظر گرفته‌اند.

اکنون تقاضای نفت بیش از عرضه است از سوی دیگر تحریم‌هایی که روزانه علیه روسیه مطرح می‌شود، نیز بر عرضه نفت تأثیرگذار است و با توجه به کمبود نفت در دنیا، قیمت‌ها را افزایش خواهد داد. قیمت گاز و ال.ان.جی نیز نشانه کاهش ندارد.

مصرف‌کنندگان غربی زیر فشار هستند و این در اوضاعی است که انتخابات کنگره آمریکا و چند انتخابات ریاست‌جمهوری در اروپا برگزار خواهد شد و از همین رو کشورهای غربی‌ها تلاش می‌کنند، قیمت را کاهش دهند و به کشورهای تولیدکننده نفت فشار می‌آوردند تا به طور مثال اوپک پلاس علاوه بر ۴۰۰ هزار بشکه‌ای که ماهانه به تولید نفت خود اضافه می‌کند به افزایش تولید اقدام کند.

برخی کشورها از جمله عراق، امارات و عربستان اکنون ظرفیت افزایش تولید را دارند. همچنین بازگشت نفت ایران و ونزوئلا به بازار می‌تواند به تعادل قیمت‌ها کمک و کسری ناشی از افزایش مصرف را جبران کند. هنوز نفت روسیه، رسماً از سوی دنیا تحریم نشده

است، تنها برخی کشورها و شرکت‌ها اعلام کرده‌اند که دیگر با صنعت نفت و گاز روسیه همکاری نمی‌کنند. قیمت نفت اکنون در بازارهای جهانی وابسته به ۳ عامل تغییر می‌کند. جنگ اوکراین و روسیه یکی از مهم‌ترین عوامل در شرایط فعلی است که اگر به آتش‌بس برسد و جنگ متوقف شود، تحریم‌های روسیه شدت نمی‌گیرد و می‌توان انتظار داشت قیمت‌ها کاهش نسبی داشته باشند.

چندی پیش اعلام شد از آنجا که آلمان قبول نکرده است که پول گاز روسیه را به روبل پرداخت کند، روسیه جریان ۳۳ میلیارد متر مکعب گاز را قطع کرده است. این موضوع بر اقتصاد آلمان فشار می‌آورد و در بازارهای دیگر اثرگذار است.

دومین عامل کرونا است و اگر موج جدیدی از این بیماری در جهان ایجاد شود بر تقاضا اثر می‌گذارد و باعث کاهش آن خواهد شد.

عامل سوم؛ اقدامات فدرال رزرو برای کنترل تورم است. در چند دهه گذشته تورم در اروپا و آمریکا پایین‌تر از ۳ درصد بوده؛ اما اکنون تورم در این کشورها به بالای ۵ درصد رسیده است و این کشورها به دنبال راهکارهای انقباضی برای کاهش تورم خواهند بود. روند فعلی بازار نشانه‌ای از کاهش قیمت نفت ندارد و اغلب کارشناسان اعتقاد دارند، قیمت نفت ۳ رقمی می‌ماند. با این حال اگر این حوادث سیاسی فروکش کند و نفت ایران نیز به بازار باز گردد، قیمت نفت تا ۸۵ دلار تا سال ۲۰۲۳ کاهش پیدا می‌کند.

● مشکلات صنعت نفت ایران در راستای صیانت از مخازن نفتی را چه مواردی می‌دانید؟

عملکرد چاه‌ها و مخازن نفتی در تمام دنیا تقریباً به یک صورت است. زمانی که عمر چاه‌ها طولانی می‌شود نیاز به تزریق گاز یا آب به آن‌ها وجود دارد، چراکه چاه یک موجود زنده است و باید فشار آن حفظ شود. در چاه‌های نفتی یک لایه آب و یک لایه گاز وجود دارد؛ لذا یکی از این ۲ گزینه برای استخراج نفت باید تقویت شود.

در این سال‌ها به دلیل کمبود گاز حداقل در فصل‌هایی از سال نتوانستیم به تزریق گاز در برخی چاه‌ها بپردازیم.

نیاید فراموش کنیم که فازهای ۶ و ۷ و ۸ پارس جنوبی بر اساس تزریق به چاه‌های گاز آقاجاری توسعه داده شدند؛ اما اکنون تنها بخشی از آن به چاه‌های نفت تزریق می‌شود. علاوه بر اینکه تحریم‌ها باعث خاموش و روشن شدن بهره‌برداری از چاه‌ها شده است و به آن‌ها ضربه می‌زند؛ در این اوضاع به دلیل نبود بازار و تحریم‌ها مجبور هستیم در چاه‌های نفت خود را ببندیم و این موضوع به چاه‌ها لطمه می‌زند.

لازم به ذکر است؛

مطابق قانون برنامه گفته شود که باید روزانه ۱۵۰ میلیون متر مکعب گاز به چاه‌ها تزریق شود؛ اما بر اساس آخرین آمار منتشرشده اکنون تنها ۲۶ میلیون متر مکعب گاز در حال تزریق به چاه‌های نفت است.

● دستاوردهای بومی‌سازی فناوری در کشور را چگونه می‌بینید؛ آیا در صنعت نفت توسعه و پیشرفتی در این زمینه وجود داشته است؟

موضوعی که می‌توان در بحث‌های دانش‌بنیان و فناوری در بومی‌سازی به آن استناد کرد این است که ما دستاوردهایی در علم ژنتیک، نانو و استارت‌آپ‌ها داشتیم که بسیاری از این استارت‌آپ‌ها کپی برداری از موارد خارج بوده است؛ اما در زمینه‌های نفتی نتوانستیم دستاوردی داشته باشیم؛ یعنی نفت نسبت به فناوری‌های نو و بحث‌های دانش‌بنیان به نظر از بقیه بخش‌های کشور عقب‌تر است.

البته ما در بومی‌سازی برخی از فناوری‌ها مانند پیمانکاری‌های بزرگ؛ ساخت تجهیزات نفت و مطالعات پایه پروژه‌های پتروشیمی در کشور موفق عمل کردیم؛ اما این مواردی بوده است که قبلاً خارجی‌ها در کپر حضور داشتند و ما دانش آن را داشتیم و توانستیم آن‌ها را بومی‌سازی کنیم. همچنین قراردادهایی با شرکت‌های بزرگ از جمله زیمنس داشتیم و توانستیم ساخت توربین‌های نفت و برق را بومی‌سازی کنیم و اکنون در این زمینه کشور خودکفا است.

● به نظر شما مسئولیت‌های اجتماعی در صنعت نفت چقدر از اهمیت برخوردار است و باید چگونه به آن پرداخته شود؟

قطعاً صنعت نفت نمی‌تواند به مسئولیت‌های اجتماعی بی‌تفاوت باشد؛ چراکه نیروگاه‌ها و پالایشگاه‌ها آلوده‌کننده محیط‌زیست هستند، لذا نسبت به محیط منطقه‌ای که فعالیت می‌کنند؛ مسئولیت دارند تا خدمات اجتماعی ارائه دهند.

تولید حداکثری زنجیره کلر و ام تی بی بی در پتروشیمی بندر امام

۶۰۰ قطعه صنعتی که فاقد نقشه بودند را برای داخلی‌سازی تهیه و تدوین کرد.

بسیاری از تجهیزات حساس فرآیندی هستند که امکان از سرویس خارج کردن آن‌ها در زمان تولید وجود ندارد و در صورت بروز هرگونه مشکل برای هر یک از این قطعات، با توجه به نبود نقشه ساخت نیاز است که نمونه قطعه برای انجام ساخت در اختیار شرکت‌های سازنده قرار گیرد و یا قطعات بسیار ساده از خارج از کشور تهیه شوند که علاوه بر صرف هزینه‌های بالا، زمان بسیار زیادی را نیز برای تامین به خود اختصاص می‌دهد.

پتروشیمی بندر امام در بخش خدمات فنی کالا و ساخت خود، از ابتدای سال ۱۴۰۰ تجهیزات مهمی که قطعات آن‌ها فاقد نقشه بودند را با استفاده از فرصت ایجاد شده در تعمیرات اساسی در واحدهای عملیاتی شناسایی کرد و به محض از سرویس خارج شدن هر یک از آن‌ها در واحدهای عملیاتی، به وسیله دستگاه ۳D scanner پیشرفته و به وسیله شرکت‌های توانمند دانش‌بنیان نقشه ساخت قطعات این دستگاه‌ها را تهیه کرد.

همچنین علاوه بر تهیه نقشه‌های ساخت قطعات یاد شده، متریال هر یک از این قطعات نیز به وسیله دستگاه XRF و با حضور کارشناسان داخلی و حرفه‌ای مشخص و در نقشه‌های ساخت لحاظ شده است.

در همین راستا دیگر نیازی به قطع فرآیند تولید نیست و پیش از آنکه این تجهیزات از سرویس خارج شوند؛ امکان ساخت قطعات آن‌ها مهیا خواهد بود که این امر علاوه بر شتاب‌بخشی به روند داخلی‌سازی قطعات در رفع موانع و پایداری تولید تأثیرات چشمگیری خواهد داشت.

گفتنی است، پتروشیمی بندر امام با عملکردی کم نظیر در حوزه داخلی‌سازی و مشارکت با شرکت‌های دانش‌بنیان تاکنون بسیاری از کاتالیست‌ها، مواد شیمیایی، تجهیزات و قطعات صنعتی خود را داخلی‌سازی کرده است.

پیگیری‌های مستمر موفق شد علاوه بر تحول عظیم در فرآیندهای شرکت، رکوردهای تولیدی بی‌سابقه‌ای را به ثبت برساند.

در همین راستا پتروشیمی بندر امام توانست در سال گذشته در واحد پلی اتیلن سبک (LD) که ظرفیت طراحی آن ۱۰۰ هزار تن در سال است، با تولید بیش از ۱۱۲ هزار تن تولید محصول، افزایش ۱۲ درصدی را در مقایسه با طراحی محقق کند.

این افزایش ۱۲ هزار تنی پلی اتیلن سبک در اوضاعی محقق شد که این واحد در سال گذشته به مدت یک ماه به دلیل تعمیرات اساسی از مدار تولید خارج بود، اما با همت کارکنان و کارشناسان و همچنین با برنامه‌ریزی دقیق نه تنها از برنامه تولید عقب نماند بلکه تولید واحد نسبت به طراحی و برنامه تولید افزایش پیدا کرد تا برای اولین بار رکورد بی‌سابقه‌ای در تاریخ این واحد تولیدی ثبت شود. گفتنی است، دستیابی به این موفقیت ثمره اقدامات موثر مختلفی از جمله استمرار تولید و کاهش توقفات از طریق برگزاری جلسات روزانه و کنترل میزان تولید بصورت روزانه و اطمینان از صحت عملکرد دستگاه‌ها با استفاده از سیستم PM و CM و توسعه مدیریت دارایی‌های فیزیکی بوده است.

ساخت بیش از ۶۰۰ قطعه صنعتی

به وسیله پتروشیمی بندر امام

براساس گزارش منتظر شده در فروردین ۱۴۰۱، پتروشیمی بندر امام نقشه ساخت بیش از

مجموع پتروشیمی کیمیای بندر امام در سال گذشته با تولید ۹۰۰ هزار تن انواع محصولات، توانست با دستان پر توان متخصصان داخلی، فراتر از پیش‌بینی‌ها به وظیفه تولید خود عمل کند.

به گزارش روابط عمومی پتروشیمی بندر امام، مجتمع کیمیا که یکی از مدیریت‌های فنی و تولید پتروشیمی بندر امام محسوب می‌شود، در سال ۱۴۰۰ با تولید قریب به ۹۰۰ هزار تن محصولات موفق شد، ۹۳ درصد برنامه تولید را محقق کند و عملکرد خود را مطابق با سیاست کلان شرکت در راستای اهتمام حداکثری در امر تولید به منصفه ظهور برساند.

این در حالی است که تمامی واحدهای مجتمع کیمیا به تبع برنامه‌های به‌روزرسانی فرآیندها و رفع نقاط با ریسک بالا، تعمیرات اساسی موفقیت‌آمیزی را پشت سر گذاشتند و تلاشگران پتروشیمی بندر امام توانستند در این مجتمع فراتر از پیش‌بینی‌ها عمل کنند و علاوه بر حرکت عظیم نوسازی واحدها، وظیفه تولیدی خود را به نحو احسن به مرحله اجرا برسانند.

بر اساس این گزارش که اوایل اردیبهشت ۱۴۰۱ منتشر شد، این عملکرد تولیدی کیمیا باعث شد تا این مجتمع، در مجموع ۲۰ درصد از سود خالص پتروشیمی بندر امام را به خود اختصاص دهد و همچنین رتبه نخست به لحاظ تحقق تولید نسبت به برنامه را کسب کند.

مجتمع فنی و تولیدی کیمیا دارای محصولاتی همچون MTBE، سود سوزآور، گاز کلر، اسید کلریدریک، آب ژاول، اتیلن دی کلراید، وینیل کلراید منومر و نمک است.

ثبت بی‌سابقه‌ترین رکورد تولید در واحد

پلی اتیلن سبک پتروشیمی بندر امام

همچنین در سال ۱۴۰۰ واحد پلی اتیلن سبک (LD) پتروشیمی بندر امام علی‌رغم وجود تنگناهای مختلف، رکورد تولید بی‌سابقه‌ای را محقق کرد.

با توجه به اهمیت تولید در کشور و همچنین تأکیدات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در حوزه تولید، مدیریت پتروشیمی بندر امام، استراتژی‌های خود را در راستای رفع موانع و گلوگاه‌های تولیدی تعیین کرد و با جدیت و

فروش سالانه بالغ بر ۱۶۰ هزار میلیارد تومان در نفت و گاز پارسیان

هلدینگ نفت و گاز پارسیان توانسته است با استفاده از ناوگان حمل و نقل ریلی، دریائی و زمینی، فروش سالانه بالغ بر ۱۶۰ هزار میلیارد تومان را در کارنامه خود ثبت کند.

گروه گسترش نفت و گاز پارسیان در (مرداد ۱۳۸۶ (۳۰ جولای ۲۰۰۸)، در راستای یک نگاه حرفه‌ای به صنعت نفت/ گاز و پتروشیمی و در قالب یک هلدینگ تخصصی و با هدف تکمیل زنجیره ارزش، فعالیت خود را با سرمایه اولیه یک میلیون ریال، آغاز کرده است. همزمان با توسعه مشارکت‌ها و در راستای بهبود ساختارها و مشارکت آحاد جامعه و هدایت نقدینگی اقتصاد به حوزه تولید، ورود گروه گسترش نفت و گاز پارسیان به بازار سرمایه کشور در دستور کار قرار گرفت. در بهمن ۱۳۹۰ پس از تبدیل به شرکت سهامی عام با نماد پارسان در بورس پذیرفته شد. در حال حاضر سهام این شرکت و اکثر شرکت‌های زیرمجموعه آن در بورس اوراق بهادار در حال معامله است.

اینک گروه گسترش نفت و گاز پارسیان به عنوان بزرگترین هلدینگ پتروپالایشگاهی کشور از یک طرف با در اختیار داشتن سهام شرکت‌هایی نظیر:

پتروشیمی پردیس، شیراز، کرمانشاه، زاگرس، پارس، تبریز و خراسان، بزرگترین تولیدکننده محصولات استراتژیک در کشور است و از طرف دیگر از طریق پالایشگاه‌های نفت بندرعباس، تبریز، و شیراز با ظرفیت فراورش روزانه ۴۹۰ هزار بشکه نفت خام سهم عمده‌ای در تولید بسیاری از محصولات پالایشگاهی کشور دارد.

این مجموعه افتخار دارد تا در مدت کوتاه فعالیت خود طرح‌هایی با ارزش حدود ۲ میلیارد دلار از قبیل فاز دوم و سوم اوره و آمونیاک پتروشیمی پردیس به ظرفیت ۲ میلیون تن در سال، و فاز سوم اوره و آمونیاک پتروشیمی شیراز با ظرفیت یک میلیون تن در سال، همچنین بنزین‌سازی با کیفیت یورو ۵ با ظرفیت ۱۵۸۲۹ بشکه در روز و کیفی‌سازی گازوئیل و بنزین با کیفیت یورو ۵ را در پالایشگاه تبریز اجرائی کرده و به بهره‌برداری برسانند.

همچنین از سایر طرح‌های در حال اجرای این هلدینگ می‌توان به طرح الفین دوازدهم پتروشیمی کیان به عنوان یکی از بزرگترین پتروشیمی‌های تولیدکننده الفین اشاره کرد.

- طرح فاز دوم اوره و آمونیاک پتروشیمی کرمانشاه
- طرح یکپارچه پتروپالایشگاهی ستاره سبز سیراف شامل پالایشگاه یکصد و بیست (۱۲۰ هزار بشکه‌ای)

میعانات گازی و زنجیره ارزش محصولات پتروشیمی آریا.

- جمع‌آوری گازهای گلخانه‌ای و آمونیاک مازاد در منطقه عسلویه توسط پتروشیمی همت.

- اجرای دو طرح ارزشمند توسعه‌ای در مجتمع پتروشیمی تبریز شامل واحد تولید پلی پروپیلن (PP) با ظرفیت ۳۰ هزارتن و (HDPE) با ظرفیت ۳۱۰ هزارتن.

- طرح ارزشمند تبدیل متانول به پروپیلن در شرکت ستاره پارسیان با ظرفیت ۴۷۰ هزارتن در سال پروپیلن

- تکمیل فاز دوم پتروشیمی دماوند برای تامین یوتیلیتی کلیه طرح‌های فاز دوم منطقه پتروشیمی.

هلدینگ نفت و گاز پارسیان توانسته است با استفاده از ناوگان حمل و نقل ریلی، دریائی و زمینی، فروش سالانه

بالغ بر ۱۶۰ هزار میلیارد تومان را در کارنامه خود ثبت کند که بخشی از فروش صادرات محصولات به ۵۱ کشور دنیا در ۵ قاره از جهان تعلق دارد.

- در اختیار داشتن مدیریت ۶۵ درصد ظرفیت تولید اوره در ایران، ۲۴ درصد تولید خاورمیانه و ۳/۲ درصد تولید جهانی اوره

- در اختیار داشتن مدیریت ۳۱ درصد ظرفیت تولید متانول ایران ۳/۵، درصد تولید جهانی متانول و چهارمین تولیدکننده جهانی این محصول

- در اختیار داشتن مدیریت ۲۲ درصد ظرفیت فراورش نفت خام کشور و تولید سالانه ۲۵ میلیون تن محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پالایشگاهی اشاره کرد.

افزایش ظرفیت تولید و توسعه میادین نفت و گاز : بخش گاز

ثبت رکورد تولید روزانه ۷۰۵,۰۰۰,۰۰۰ مترمکعب گاز از میدان مشترک پارس جنوبی برای اولین بار و افزایش تولید روزانه گاز به میزان ۱,۰۳۶,۰۰۰,۰۰۰ متر مکعب و تامین پایدار گاز در زمستان ۱۴۰۰

جلوگیری از سوزانده شدن گاز مشعل به ظرفیت ۹۲ میلیون فوت مکعب در روز

بهره برداری از فاز نخست اسکله صادراتی گاز مایع با ظرفیت بارگیری ۵۰۰۰ مترمکعب بر ساعت در بندر خدماتی سیراف پارس

راه اندازی تأسیسات جانبی و ردیف اول پالایشگاه فاز ۱۴ پارس جنوبی با اقدامات عملیاتی فشرده

آغاز پروژه احداث خط لوله انتقال گاز میدان کیش جهت تولید ۲۸ میلیون مترمکعب در روز

شروع اجرای طرح فشارافزایی فازهای میدان مشترک پارس جنوبی با انجام مطالعات پایه و مفهومی آن

شروع بهره برداری از پروژه مرکاپتان زدایی (DMC) از میعانات گازی پالایشگاه فازهای ۲ و ۳ پارس جنوبی جهت افزایش صادرات میعانات گازی

اقدامات و برنامه های راهبردی در حوزه تولید

تدوین برنامه جامع ۸ ساله تولید نفت و گاز از سال ۱۴۰۱ تا سال ۱۴۰۸ و چشم انداز سرمایه گذاری

۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار

برنامه ریزی و پیشبرد احداث سامانه های فشارافزایی پارس جنوبی

برنامه ریزی در جهت شروع عملیات توسعه میدان مشترک آرش

اخذ مصوبه طرح توسعه میدان نفتی چنگوله باهدف دستیابی به تولید ۱۵۰۰۰ بشکه نفت خام در روز

استفاده از توان مالی بخش پتروشیمی جهت سرمایه گذاری در بخش بالادستی

اتخاذ تصمیم نهایی برای توسعه میدان گازی پارس شمالی

اکتشاف حداکثری منابع هیدروکربنی ایران در تراز جهانی

نقش آفرینی کارآمد در زنجیره ارزش صنعت تولید نفت و گاز

از طریق اکتشاف منابع هیدروکربنی با پایبندی به توسعه پایدار و حضور در تعاملات بین المللی

تسریع و تکمیل پروژههای اکتشاف نفت و گاز در مناطق استانهای خوزستان، فارس، بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد، گلستان، اردبیل و خراسان				
پروژه	مطالعاتی	پژوهشی	عملیاتی	مجموع
خاتمه یافته	۲۸	۲	۸	۳۸
در حال انجام	۳۱	۱۶	۱۲	۵۹
جمع کل	۵۹	۱۸	۲۰	۹۷

اهم اهداف و استراتژیهای اکتشاف نفت و گاز

- ۱- شناسایی و کشف پتانسیل های نفت و گاز در تمام حوضه های رسوبی کشور در خشکی و دریا
- ۲- مدیریت کارآمد بر تعریف و اجرای مطالعات جامع و یکپارچه در عملیات های اکتشافی با هدف افزایش ضریب موفقیت اکتشافی
- ۳- حداکثرسازی ضریب جایگزینی نفت و گاز تولیدی و فراهم نمودن زمینه توسعه میادین جدید کشور برای حفظ و ارتقای تولید از طریق کشف منابع جدید

حمایت از تولیدات داخل کشور

تولید و تحویل بیش از ۸۰۰ مجموعه قلم/تجهیز از محل اجرای پروژههای ساخت داخل ده گروه کالایی شامل تجهیزات سرچاهی، رشته تکمیلی درون چاهی، پمپهای سرچاهی SRP و متدهای حفاری به ارزش ۴۰۲۹۰ میلیارد ریال و جلوگیری از خروج ارز از کشور

تحقق ۱۰۰ درصدی بومی سازی و ساخت داخل تجهیزات سرچاهی و درون چاهی

۸۶٪ اقلام تجهیزات سرچاهی
۱۳٪ اقلام پمپ سرچاهی

۹۴٪ اقلام رشته های تکمیلی درون چاهی
۳۴٪ اقلام لوله CRA و ۵٪ اقلام متده حفاری

پروژه های مرحله اول ساخت داخل گروه های کالایی

تولید و تحویل ۲۰۸ کیلومتر لوله های حفاری CRA توسط سازندگان توانمند داخلی

انعقاد ۵۰ فقره قرارداد به ارزش ۱۰۷۳۵ میلیارد ریال بعلاوه ۵۹۴ میلیون یورو

انعقاد ۳۲ فقره قرارداد با ۱۲ شرکت دانش بنیان

پروژه های مرحله دوم ساخت داخل گروه های کالایی

تسریع در تکمیل فرآیند انعقاد ۱۰ فقره قرارداد در قالب مرحله دوم ساخت داخل کالاهای راهبردی با ارزش ۲۱۷ میلیون یورو بعلاوه ۵۳۲ میلیارد ریال

انعقاد ۱ فقره قرارداد در مرحله دوم ساخت داخل گروه های کالایی و تسریع در تکمیل فرآیند بومی سازی ۳ فقره قرارداد دیگر با هماهنگی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

پتروشیمی اروند؛ الگویی موفق برای توسعه صنعت پتروشیمی ایران

شد را نیز مورد اشاره قرار می‌دهد. علی‌عسگری همچنین ضمن تأکید بر داخلی‌سازی‌های صورت گرفته در پتروشیمی اروند، می‌گوید: این داخلی‌سازی‌ها به‌خصوص در کاتالیست‌ها و اعتماد به جوانان ایرانی کاری قابل تقدیر و تشکر است و باید به آن اهمیت داد.

مهندس حسن نشان‌زاده، مدیر عامل شرکت پتروشیمی اروند نیز در مورد روند کاری مجموعه تحت مدیریتش به مباحثی مانند تحقق صادرات حداکثری، اشاره می‌کند و می‌گوید: در ده ماهه سال ۱۴۰۰ بالاترین میزان صادرات شرکت به تحقق رسیده و در این بازه زمانی با صادرات ۱۶۳ تن محصول، معادل ۱۴۱ میلیون دلار برای کشور ارزآوری ایجاد شده است و این در وضعیتی محقق شده که طی همین دوره، ۷۴۴ هزارتن محصول در بازار داخل عرضه شده که معادل ۱۱۰ هزار میلیارد تومان بوده است.

نشان‌زاده، همچنین در گزارشی که به مدیر عامل هولدینگ خلیج فارس ارائه می‌دهد اعلام می‌کند که در مدت مذکور بخش تولید در اروند، در نسبت به سال پیش از آن ۷ درصد افزایش تولید داشته و بر پایه اسناد به ثبت رسیده مالی، در سال ۱۳۹۷ سودی ۹۵۰ میلیارد تومانی را به انتفاعی ۱۲۰۰ میلیارد تومانی ارتقا داده و امسال نیز کسورات مالیاتی را به محدوده ۷۱۰۰ میلیارد تومانی نزدیک کرده است.

بر اساس همین رشد است که پتروشیمی اروند در آغاز نیمه دوم سال ۹۸ بدهی ۲۲۰ میلیون یورویی

افزوده بیشتری را از سوی صنعت پتروشیمی ایران رقم می‌زند. به ویژه در مقطعی که بیشترین فشارهای تحریمی، اقتصاد کشور را آزار می‌دهد.

مزیت‌هایی از این دست قاعدتاً باید حمایت‌های مختلفی را از سوی بخش‌های حاکمیتی و نظارتی در پی داشته باشد، اما شرکت پتروشیمی اروند اساساً به چنین تسهیلاتی اتکا نمی‌کند؛ چرا که خروجی عملکردی این شرکت در میث تولید و فروش و صادرات، کارنامه متمایزی را از خود باقی گذاشته است.

پتروشیمی اروند از منظر مدیریت ارشد گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس نیز قابل تقدیر قلمداد می‌شود؛ چرا که این مجتمع صنعتی از معدود شرکت‌هایی است که بخش اعظمی از تولیداتش، خوراک صنایع پایین دست را فراهم می‌کند.

دکتر عبدالعلی علی‌عسگری، مدیر عامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس پیش از این نه تنها به توانمندی شرکت پتروشیمی اروند در تعدد بیشتر گریدهای این صنعت اشاره کرده بود، بلکه تأکید کرده بود که در بخش داخلی‌سازی تولید تجهیزات مورد نیاز در صنعت پتروشیمی از سوی نیروهای بومی نیز، اروند مطلوب عمل کرده است.

مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس همچنین منحنی‌های مالی شرکت پتروشیمی اروند را که در سال‌های پیشین از این مجتمع، شرکتی بدهکار ساخته بود اما با مدیریت جدید همه این بدهی‌ها پرداخته شد و اروند از آن پس به شرکتی سودده تبدیل

شرکت پتروشیمی اروند در بین زیر مجموعه‌های گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس جایگاهی ویژه دارد. سیر تحولاتی که در سالیان گذشته در این مجموعه ایجاد شده درس آموزه‌های ارزشمندی برای فعالان این حوزه باقی گذاشته است.

بی‌هیچ اغراقی تأثیرگذار بودن فعالیت‌های تولیدی در شرکت پتروشیمی اروند بر مجموعه صنعت پتروشیمی کشور بر کسی پوشیده نیست.

این مبحث که پتروشیمی اروند در حوزه کُمر یکی از بزرگترین مجتمع‌های منطقه و جهان است امتیاز کمی نیست. نیاز صنایع داخلی و خارجی به این محصول که حلقه‌های ارتباطی با مواد و محصولات دیگر را نیز محکم‌تر می‌کند، مهر تأییدی بر این ادعاست.

شرکت پتروشیمی اروند در سال‌های اخیر بخش عمده‌ای از همت خود را بر افزایش کمی و کیفی تولید قرار داده و بر این موضوع تأکید ویژه‌ای دارد.

در نزد کارشناسان حوزه پتروشیمی که همواره در یک کلیت، به بزرگتر و متنوع‌تر شدن سبد محصولات پتروشیمی کشور تأکید ویژه دارند، این موضوع اهمیتی دوچندان پیدا می‌کند.

به عنوان نمونه، برنامه افزایش ۱۱ درصدی تولید در سال ۱۴۰۰ به نسبت سال قبل از آن و همچنین پافشاری بر تولید متنوع‌تر و کیفی‌تر گریدهایی که نیاز صنایع پایین دستی را پاسخ می‌دهند و در نهایت به زنجیره ارزش کمک‌های شایان توجهی می‌کنند نشان‌دهنده این است که مجموع تلاش‌هایی از این دست، خلق ارزش

دهد.

در فرازی دیگر از کارنامه عملکردی پتروشیمی ارونند شاهدیم مهندس نشانزاده در آئین امضای تفاهم‌نامه‌های همکاری با شرکت‌های داخلی تاکید می‌کند که یکی از این تفاهم‌نامه‌ها در زمینه تامین قطعات مورد نیاز برج‌های واحد EDC - VCM است که علیرغم خوردگی بسیار این برج‌ها قادر شده‌ایم با همکاری دیگر شرکت‌های ایرانی قطعات و تجهیزات مورد نیاز خود را به مرحله تولید برسانیم.

وی در مورد سومین تفاهم‌نامه‌ای که در این آئین به امضا رسید با اشاره به افتخارآفرینی جوانان در بومی‌سازی آند و کاتدهای مورد نیاز صنعت پتروشیمی کشور می‌گوید: امروز ما با افتخار اعلام می‌کنیم تجهیزات کنترل فشار که یکی از لایه‌های ایمنی سیستم است در اندازه و فشارهای مختلف در کشور تولید و در مجتمع پتروشیمی ارونند در سرویس قرار گرفته است.

نشانزاده همچنین تصریح می‌کند که بر پایه چهارمین تفاهم‌نامه‌ای که شرکت متبوعش با شرکت‌های داخلی به امضا رسانده است مبدل‌های صفحه‌ای که یکی از تجهیزات پراهمیت در صنعت پتروشیمی و واحدهای پی‌وی‌سی و کلر است با اعتمادی که به شرکت‌های ایرانی شد ما امروز در راستای حمایت از کالای داخلی تفاهم‌نامه‌ای را در این زمینه در حضور مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس به امضا برسانیم که هم صرفه‌جویی ارزی را در پی دارد و هم موجب جلوگیری از خروج ارز از کشور می‌شود.

با این تفاسیر می‌توان گفت: شرکت پتروشیمی ارونند در امتداد ارتقا و رشد تکنولوژی‌های بین‌المللی، راه توسعه‌های هر چه بیشتر صنعتی حوزه پتروشیمی را عیان‌تر می‌کند و به آهنگ آن تسریع بخشیده و تامین مواد اولیه صنایع شیمیایی و پایین‌دستی در بازارهای داخلی و صادراتی را به مطلوب‌ترین شکل ممکن به تحقق می‌رساند و بر این اساس می‌تواند الگویی موفق برای دیگر واحدهای صنعتی کشور باشد.

کاتد و آند نیز تکنولوژی‌های مورد نیاز را بدست بیاورد. یکی دیگر از تحولاتی که در پتروشیمی ارونند انجام شده داخلی‌سازی مبدل‌های حرارتی، سانتریفیوژها و کاتالیست پالادیوم است. در اولین روز برگزاری نمایشگاه و همایش تخصصی حمایت از ساخت داخل در صنعت پتروشیمی، تفاهم‌نامه‌های همکاری با شرکت‌های پتروشیمی خوزستان، ارونند و شهید تندگویان را نیز به امضا رسانده است تا در بخش داخلی‌سازی تجهیزات گام‌های بلندتری بردارد. با این راه در پیش گرفته شده، شرایط طراحی و تولید مبدل‌های حرارتی، سانتریفیوژها و دیگر تجهیزات مورد نیاز پتروشیمی و همچنین انواع کاتالیست‌ها فراهم خواهد شد.

پتروشیمی ارونند، تفاهم‌نامه‌های دیگری را نیز با مجموعه‌های داخلی به امضا رسانده تا بر اساس آن ساخت مبدل و قطعات برج‌ها، ساخت کمپرسورها، تجهیزات کنترل فشار و مبدل‌های صفحه‌ای نیز عملیاتی شود.

شایان ذکر است که پیش از این نشانزاده در مورد همین رویکرد پتروشیمی ارونند گفته بود آنچه در این سال‌ها به عنوان تفاهم‌نامه با شرکت‌های ایرانی به امضا رساندیم، به مرحله قرارداد و تولید رسیده است و امروز شاهد تولید پی‌وی‌سی کاملاً ایرانی از سوی پتروشیمی ارونند هستیم که علاوه بر نیاز داخل، به کشورهای دیگر صادر می‌شود.

دیگر اینکه مشی انتخاب شده شرکت پتروشیمی ارونند که در سال ۹۸ منجر به امضای تفاهم‌نامه‌هایی دیگر شده بود هم اکنون نه فقط به قرارداد مبدل شده بلکه به کالا و مواد شیمیایی تبدیل و زنجیره پی‌وی‌سی ارونند را به پی‌وی‌سی تماماً ایرانی با ۳۶ کاتالیست و مواد شیمیایی ساخت داخل منتج شده است که نه تنها نیازهای داخلی را پاسخگوست بلکه مقوله صادرات را نیز قوام بخشیده و برای کشور ارزآوری کرده است. چنین رویکردهایی نشان از همت تمام عیار نیروهای فعال آن مجموعه صنعتی دارد تا به‌همان نسبت جایگاه و شان صنعت پتروشیمی ایران را به طریق قابل تاملی ارتقا

زمان پروژه‌اش را بر قاعده ریالی تسویه کرده و بنابر این هیچگونه بدهی انباشته خاصی ندارد و به اتکا این توانمندی اگر گفته شود که این شرکت، پیشاهنگ ارزآوری و خلق ارزش افزوده برای اقتصاد امروز ایران است سخنی به گزافه گفته نشده است.

باید توجه داشته باشیم که سرمایه شرکت پتروشیمی ارونند در بدو تاسیس مبلغ ۵ میلیون ریال (شامل تعداد ۵،۰۰۰ سهم عادی با نام به ارزش اسمی هر سهم ۱،۰۰۰ ریال) بوده که طی چند مرحله به مبلغ ۱۲،۰۰۰ میلیارد ریال (شامل تعداد ۱۲،۰۰۰ میلیون سهم عادی با نام به ارزش اسمی هر سهم ۱،۰۰۰ ریال) در پایان سال مالی منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۳۰ افزایش یافته است. این ویژگی‌ها در شرایطی شکل گرفته که در تعریف اولیه شرکت پتروشیمی ارونند آمده است که قرارداد اجرای کارخانه‌های کلر آلکالی، EDC/VCM و PVC بصورت EP در تاریخ ۱۳۸۲/۰۵/۲۴ منعقد و در تاریخ ۱۳۸۲/۰۷/۰۷ در هیأت مدیره شرکت پتروشیمی ارونند مطرح و برای اجرا مصوب شد. مجری قرارداد مزبور کنسرسیومی متشکل از شرکت آلمانی اوده و شرکت مهندسين مشاور سازه بوده است که در تاریخ ۱۳۸۲/۰۸/۱۹ با پرداخت مبلغ ۵٪ از قرارداد بعنوان پیش پرداخت موثر شده است. لذا عملیات ساخت از اواخر سال ۱۳۸۲ آغاز و بر اساس جدول ذیل از سوی پیمانکاران داخلی تا مرحله نصب صورت گرفت.

به تعبیر دیگر پتروشیمی ارونند علاوه بر وظایف تکلیفی خود، فعالیت‌های فوق برنامه‌ای داشته که موجب شده این شرکت تنگناهای تحریمی را با نقشه راهی دقیق و از پیش طراحی شده و به عنوان یکی از موفق‌ترین شرکت‌های زیر مجموعه هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس محسوب شود.

مدیران این مجموعه صنعتی هم اکنون اعلام می‌کنند که در حوزه داخلی‌سازی از میزان ۴۰ کاتالیست مورد نیاز کار حدود ۳۶ کاتالیست را داخلی‌سازی کرده است و با این حرکت توانسته در امتداد یاری‌رسانی‌های شرکت‌های داخلی برای ۳ تا ۵ سال پیش رو در حوزه

طلایه‌داری پتروشیمی کارون

آغازگر دانش‌بنیان شدن صنعت پتروشیمی کشور

قرار گرفته بوده و طبعاً نتایج مثبت آن نیز به تبع همان خردورزی خاص به تحقق پیوسته است.

به تعبیر دکتر عبدالعلی علی‌عسگری، مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس، تبدیل شدن پتروشیمی کارون به شرکت دانش‌بنیان در این مجموعه نشاط علمی خاصی ایجاد کرده که خروجی‌اش زیست بومی بزرگ و تاثیرگذار خواهد بود. بر پایه همین ویژگی است که پتروشیمی کارون اکنون توانسته وضعیتی را برای مجموعه صنعت پتروشیمی کشور ایجاد کند که هم خود دانش‌بنیان عمل کند و هم کارگروه‌های متخصص پژوهشی را در اختیار فعالان این عرصه قرار دهد.

چنین خصوصیتی همانطور که گفته شد در عین حال که اشتغال و ارزش افزوده خلق می‌کند همزمان به سرفصل‌های اصلی و بنیادی اقتصاد مقاومتی که همواره مد نظر مقام معظم رهبری بوده است، فرصت تحقق می‌دهد. این توانایی‌های پتروشیمی کارون مصداق بارز خنثی کردن تحریم‌های ناآمن‌راندانه نیز هست. آنهم در شرایطی که بسیاری معتقد بودند و هستند که پتروشیمی ایران تحریم‌پذیر نیست.

در فرآیند عملکردی شرکت پتروشیمی کارون تکمیل زنجیره ارزش و اعتماد به دانش‌بنیان‌ها و تبدیل شدن به شرکت دانش‌بنیان به جریانی می‌انجامد که دیگر مجتمع‌های پتروشیمی هلدینگ خلیج فارس را نیز بسوی

پیوشاند. تقارن فعالیت‌های شرکت پتروشیمی کارون با منویات رهبری نتایج مطلوبی مانند ایجاد اشتغال، افزایش تولید و ارتقای کیفی محصولات تولیدی و در نهایت تولید ثروت و خلق ارزش افزوده را به ارمغان آورده است. طی کردن روندی که موجب شده این امتیاز در کارنامه پتروشیمی کارون جای بگیرد، همزمان معضل قدیمی صنایع نفت و پتروشیمی ایران یعنی خام‌فروشی را نیز برطرف کند.

یکی از زوایای مهمی که چه بسا از نگاه دیگران مورد غفلت قرار گرفته، این است که پتروشیمی کارون تحولات تکنولوژیک و به دنبال آن دانش‌بنیان شدن خود را از قبل از فرمایشات مقام معظم رهبری در دستور کار خود قرار داده بود و بر این اساس یکی از خشنودکننده‌ترین اتفاقاتی که برای این مجموعه افتاده است این است که هدف‌گذاری‌هایی از این دست از آغاز در اندیشه مدیران این مجموعه جای گرفته بوده است.

رکوردزنی تولید و افزایش ۳۵ درصدی تولید نسبت به سال گذشته همراه با تنوع بخشی به سبد محصول و توسعه بازارهای داخلی و صادراتی، دستاورد پتروشیمی کارون در سال ۱۳۹۹ بوده است. بدست آوردن چنین رتبه‌ای، مهر تأییدی است بر اینکه درایم پیشرفت روزافزون این شرکت از سال‌های گذشته با اتکا به مبحث دانش‌بنیان شدن آن مدنظر مدیران ارشد این مجموعه

عصر اقتصاد؛ از یک نگاه منصفانه، فارغ از تکلف‌ها و بزرگ‌نمایی‌هایی که گاهی در مورد واحدهای صنعتی کشور روا می‌شود می‌توان وضع امروز صنعت پتروشیمی ایران را مورد داوری قرار داد. یکی از سرفصل‌هایی که مجتمع‌های پتروشیمی را نسبت به هم‌تایان خود متمایز می‌سازد، علاوه بر افزایش ظرفیت تولید و سودآوری حاصل از آن، همگام شده با تکنولوژی پیش رفته و بدست آوردن استانداردهای روز دنیاست. این اتفاق اگر در ذیل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس، شکل بگیرد امتیازی به افتخارات بدست آمده صنایع پتروشیمی ایران خواهد افزود.

هم اکنون در مجموعه هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس، شرکت پتروشیمی کارون نخستین شرکتی است که به دریافت مجوز شرکت دانش‌بنیان نائل شده است. چنین دستاوردی نشان‌دهنده آن است که روند رو به توسعه همراه با مدیریت موجه در این شرکت به شکلی شفاف عملیاتی شده است و اعتباری به مجموع اعتبارات پیشین این شرکت افزوده است.

این سرفصل مهم در حالی محقق شده است که بر اساس شعار سال ۱۴۰۱ رهبر معظم انقلاب، پتروشیمی کارون موفق شده منویات معظم‌له را جامه عمل

نیاز دارند و با این اقدام ما تبدیل به صنعت پتروشیمی کاربردی پلی یورتان شدیم و از امروز پتروشیمی کارون به سمت تبدیل شدن به یک دانشگاه کاربردی خواهد رفت.» تولید طیف وسیعی از محصولات اصلی و جانبی در پتروشیمی کارون مانند تولوئن دی ایزوسیانات (TDI)، متیلن دی فنیل دی ایزوسیانات (MDI)، آنیلین (Aniline)، اسید نیتریک (HNO₃)، اسید کلریدریک (HCL)، نیترو بنزن (NB)، ارتو تولوئن دی آمین (OTD)، واحدهای بهره‌برداري و محصولات MSDS بیانگر این نکته است که اقتصادمحور بودن، دانش‌بنیان شدن همراه با ایجاد شغل و شکل دادن به یک برند معتبر، هدفگذاری اصلی این شرکت بوده است که در جای خود برگ زرین دیگری به صنعت جوان پتروشیمی ایران اضافه می‌کند.

خط مشی حوزه عملکردی این مجموعه که شامل سرفصل‌هایی مانند تولید و تکمیل زنجیره ایزوسیانات‌ها و بی‌نیازی صنعت پلی یورتان ایران است به دنبال خود مباحثی مانند ایجاد سلامت و آرامش، تولید سبز، ایمن، پایدار، کاهش بهای تمام شده، نوآوری در سبد محصولات، توسعه بازاریابی و پیشبرد فروش، کیفیت پایدار، انطباق با الزامات محیط زیست، رویکرد مشتری مداری، وجدان کاری و مسئولیت‌پذیری، نوآوری و خلاقیت، رعایت دستورالعمل‌ها و استانداردها، یادگیری سازمانی، اخلاق حرفه‌ای، همکاری و همدلی وسخت‌کوشی را نیز محقق می‌کند.

بر این اساس در خاتمه باید گفت با یک نگاه منصفانه و یک داوری منطبق بر واقعیت‌ها می‌توان دستاوردهای مطلوب و موفقیت‌های پی در پی صنعت پتروشیمی کشور را ناشی از عملکرد مجموعه‌هایی مانند شرکت پتروشیمی کارون دانست که در نهایت رشد و توسعه اقتصادی و به تبع آن بازگرداندن آرامش و رفاه به جامعه را به ارمغان می‌آورد.

نگاه مردم و رسانه‌ها دور نیست. به عنوان نمونه با یک تحلیل ساده می‌توان مشاهده کرد که تولید گریدهای جدید حاصله از دانش‌بنیان شدن شرکت، دقیقاً در راستای منویات مقام رهبری مبنی بر اشتغال‌زایی، فناورانه شدن، جلوگیری از خام‌فروشی و محقق کردن اقتصاد مقاومتی است و این در حالی است که از ۳۳۷ ماده‌ای که از نفت و گاز تولید می‌شود، سهم کشورمان تنها ۱۰ درصد است. که بی‌تردید شایسته این صنعت و متخصصان آن نیست. در همین راستا مدیرعامل پتروشیمی کارون اعتقاد دارد که «راه برون‌رفت از این وضع، دانش‌بنیان‌ها هستند، مدت‌هاست که وزارت علوم دانشجو تربیت می‌کند، اما این علم کجا مصرف می‌شود؟ در مرحله بعد شرکت‌های دانش‌بنیان با همکاری وزارت علوم و نهاد ریاست جمهوری برای نزدیک شدن دانشجویان به علوم کاربردی تشکیل شد، اما دانش‌بنیان هم از کمبود منابع مالی رنج می‌برد و مهم‌تر از آن شرکت‌های تولیدی و مؤثر به دانش‌بنیان‌ها اعتماد لازم را ندارند.»

او به زوایای مختلفی از این حوزه اشاره می‌کند و می‌گوید: «اعتماد، هزینه ریسک محسوب می‌شود و ما به‌عنوان تنها تولیدکننده کشور در صنعت پلی یورتان نه تنها هزینه این ریسک را پذیرفتیم و خودمان دانش‌بنیان شدیم که معتقدیم شرکت‌های دانش‌بنیان یک نقطه اتصال

دانش‌بنیان شدن سوق می‌دهد.

مدیر عامل گروه صنعتی پتروشیمی خلیج فارس معتقد است: شرکت‌های گروه باید با اتکا به دانش‌بنیان‌ها، تولیداتی در کلاس جهانی، محصولاتی با کیفیت برتر و قیمتی مناسب و رقابتی و همراه با سرویس‌های جانبی در بازار داخلی و خارجی تولید و ارائه کنند و برای اهداف اقتصادی ملت ایران گام بردارند و بدین قاعده، پتروشیمی کارون طلایه دار یک صنعت تکنولوژیک سودآور اشتغال‌زا خواهد بود.

این رویکرد در ساختار مدیریتی این مجموعه نیز به عینه دیده می‌شود. شاهد مثال این ویژگی در سخنان علیرضا صدیقی‌زاده، مدیرعامل شرکت پتروشیمی کارون مشهود است؛ چرا که وی معتقد است تا پیش از این و برای سال‌های متمادی روش کاری این مجموعه در صنعت نفت برای درآمدزایی، اکتشاف نفت و فروش نفت بوده و بعد از مقطعی به این نتیجه رسیدیم که باید به سمت صنعت پتروشیمی به‌عنوان صنعتی درآمدزا با ارزش افزوده بالا برویم که این رویکرد در مقطع بعد از دفاع مقدس به صورت جدی تا امروز پیگیری شده است.

وی در عین حال استدلال می‌کند که با این سیاست، در داخل کشور مجموعه‌های بزرگ پتروشیمی احداث می‌شود و قیمت‌گذاری محصولات پتروشیمی که پیش از این در جایی خارج از این صنعت تعیین می‌شد هم اکنون با دستاوردهای جدید پتروشیمی کارون، تولیدات با تناژ بالا بدون در نظر گرفتن قیمت تمام شده‌ای که برای فعالان این صنعت دارد، با گذر از قیمتی پایین‌تر و با تناژ کمتر باعث می‌شود نه تنها سودآوری افزون‌تری ایجاد کند بلکه سبد محصولات مورد نیاز مردم را نیز تامین می‌کند و صنعتی که به دلایل مختلف آسیب‌پذیر شده بود به مجموعه‌هایی بسیار سودآور تبدیل می‌کند.

حرکت‌های رو به توسعه در شرکت پتروشیمی کارون از

بازتاب شعار سال رهبری در کارنامه عملکردی شرکت پتروشیمی ایلام

خرید کمپرسور برای تزریق اتیلن مازاد به خط اتیلن غرب هستیم.

این تحولات مثبت در شرايطی اتفاق افتاده است که شرکت پتروشیمی ایران در لیست تحریم‌های سنگین غرب قرار داشته است و با این حال انحصار جهانی محصولی استراتژیک را شکسته است. نجفی سمنانی در این خصوص می‌گوید: اقدام صورت گرفته در پتروشیمی ایلام که خود در فهرست تحریم‌های ظالمانه غرب قرار دارد، با دانش و تخصص کاملاً ایرانی به سرانجام رسیده است.

مدیرعامل پتروشیمی ایلام، از تولید محصولی استراتژیک و پرکاربرد در صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی کشور برای نخستین بار در تاریخ صنعت پتروشیمی کشور که پیش از این در انحصار آمریکا، فرانسه و چین بود، خبر می‌دهد.

پتروشیمی ایلام، طیفی از خوراک‌هایی مانند اتان C₂ و اتان‌های C₃ و C₄ را تحویل می‌گیرد و محصولاتی همچون پلی اتیلن سنگین را در کنار عملکرد واحدی مانند واحد الفین و واحد سولفورزایی به بازار تحویل می‌دهد. این فرآیند که نیاز به تخصص‌ها و توانمندی‌های خاص تکنولوژیک دارد در طی سال‌های اخیر به شکل مطلوبی به انجام می‌رسد و این در حالی است که همین شرکت تا پیش از این با چالش‌های سختی روبرو شده بود که آثار منفی آن مانند بدهی‌های انباشته در صورت‌های مالی آن دیده می‌شد، اما هم اکنون شرکت پتروشیمی ایلام با همتی مستحکم این

به بیش از ۲۰۰ هزار تن رسیده است مهر تاییدی است بر این موضوع که رویکرد توسعه‌ای و افزایش تولید محصولات استراتژیک در این شرکت از اصلی‌ترین هدف‌گذاری‌هایی است که مجموعه مذکور به آن نائل آمده است. نباید از یاد برد که به گفته نجفی سمنانی همین محصول در آذر سال ۱۴۰۰ تولیدی، ۱۰۰ هزار تنی داشت که همان زمان هم با دور زدن تحریم‌ها محقق شد و تا جایی ادامه یافت که هم اکنون تولید این محصول در پتروشیمی ایلام دو برابر شده است.

نجفی سمنانی همواره به موضوع تکیه بر توانمندی‌های داخلی تاکید داشته است، چرا که اعتقاد دارد استفاده از توان و ظرفیت پیمانکار بومی و صدور خدمات فنی مهندسی به دیگر استان‌ها یکی دیگر از دستاوردهای شرکت پتروشیمی ایلام است.

او پیش از این گفته بود: به عنوان صنعت پیشرو و پیشگام در تحقق شعار سال، قراردادی با شرکت دانش‌بنیان داخلی در زمینه تولید پنج عدد «شیر صنعتی دبل دیسک» منعقد شده است.

در همان مقطع، وی خام‌فروشی را یکی از معضلات پیش روی کشور عنوان کرد و افزود: سرمایه‌گذاران در پایین دست پتروشیمی با احداث پارک پلی پروپیلن زمینه تکمیل زنجیره ارزش افزوده را فراهم کنند.

نجفی سمنانی به ظرفیت تولید ۴۵۸ هزار تن اتیلن در واحد الفین اشاره کرد و با بیان اینکه بر اساس ظرفیت واحد HD از این ظرفیت فقط ۳۰۰ هزار تن در اختیار کارخانه پلی اتیلن قرار می‌گیرد؛ افزود: به دنبال

اعتقاد برخی از مدیران به تاثیرگذاری رسانه‌ها در فرآیند توسعه و تولید صنایع پتروشیمی، اینک دیگر جزو رویکردهایی کم شمار است که باید آن را در هرکجا مشاهده کرد، به فال نیک گرفت. حسن نجفی سمنانی، مدیر عامل شرکت پتروشیمی ایلام از جمله همان مدیرانی است که نه تنها همراهی رسانه‌ها را در زمینه رشد و ارتقای صنعت پتروشیمی بسیار موثر تلقی می‌کند، بلکه به سوی آنها دست یاری دراز می‌کند تا از این ابزار برای حفظ منافع شرکت تحت مدیریتش که همانا منافع ملی است استفاده درستی به عمل بیاورد. در حقیقت مدیریت ارشد این شرکت تنها به آنچه در درون این مجموعه در دستور کار قرار می‌گیرد، اکتفا نمی‌کند و از هر آنچه که می‌تواند رشد و توسعه کاری این شرکت را افزایش دهد استقبال می‌کند.

پتروشیمی ایلام نزدیک به دو دهه است که در این صنعت فعال است. رویدادها و تحولاتی که در تمام سال‌های گذشته در صنعت پتروشیمی ایران اتفاق افتاده است بالطبع روی این شرکت هم تاثیر جسته و گریخته خود را باقی گذاشته است. در دوره جدید مدیریت ارشد شرکت پتروشیمی ایلام موجبات رشد و توسعه به گونه‌ای فراهم شده است که این مجموعه هم اکنون به عنوان یکی از پر توان‌ترین مجتمع‌های فعال ذیل گروه صنایع پتروشیمی خلیج فارس شناخته می‌شود.

این که هم اکنون تولید اتیلن در پتروشیمی ایلام

استفاده حداکثری از توانمندی‌های شرکت‌های داخلی در راستای بهبود بخشیدن به فرآیند تولید از سر فصل‌های مهمی است که پتروشیمی ایلام روی آن تأکیدی خاص داشته است.

موضوع قابل اشاره دیگر در شرکت پتروشیمی ایلام سیر تحولات درون سازمانی است که این شرکت به آن نگاهی جدی دارد. برگزاری جلسات هم‌اندیشی مدیران نفت، گاز و پتروشیمی، همواره از سوی این شرکت قابل تعمق بوده است. سال گذشته اولین نشست هم‌اندیشی مدیران صنعت نفت، گاز و پتروشیمی ایلام به میزبانی شرکت و برای هماهنگی بیشتر در این صنعت و اقدامات مشترک در حوزه مسئولیت اجتماعی برگزار شد.

در این دیدار که باحضور حسن نجفی‌سمنانی مدیرعامل شرکت پتروشیمی ایلام، نوریان، مدیرعامل شرکت پالایش گاز ایلام، شمس‌الهی، مدیرعامل شرکت گاز استان، رضایی، مدیر عامل شرکت نفت و گاز غرب و مهندس ایدون شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی استان ایلام برگزار شد، درباره مسائل درون‌سازمانی و جاری شرکت‌های حوزه نفت استان ایلام بحث و تبادل نظر شد.

در این جلسه پیشنهاداتی در خصوص برخی اقدامات مشترک در حوزه مسئولیت اجتماعی مطرح و مقرر شد در جلسه آتی نتایج پیگیری‌ها، بررسی و مراحل برنامه‌ریزی و اجرایی این پیشنهادات وارد فاز عملیاتی شود.

بدین ترتیب می‌توان با قاطعیت گفت: همه آنچه یک مجموعه صنعتی در حوزه پتروشیمی باید در دستور کار خود قرار داده باشد تا حاصل کار مطلوب نظر باشد از نگاه شرکت پتروشیمی ایلام دور نمانده است. با چنین نظرگاهی می‌توان از تجربیات بدست آمده این شرکت برای رشد و توسعه دیگر مجتمع‌های پتروشیمی کشور بهره جست.

به چنین افقی اشتغال‌آفرینی را هم شامل شده است. همانطور که گفته شد، تقدیر از تلاش‌های نیروی انسانی ماهر بومی در پتروشیمی ایلام یک هدف جدی تلقی می‌شود. انتخاب کارگران نمونه در این مجموعه همه ساله تداوم پیدا کرده است. محض نمونه می‌توان به مراسم تقدیر از کارگران نمونه این شرکت اشاره کرد که مدیرعامل شرکت پتروشیمی ایلام حین برگزاری آن عنوان کرده بود که ۲۰۰ هزار تن اتیلن در واحد الفین شرکت پتروشیمی ایلام با دستان کارگران، صنعتگران و فرزندان توانمند استان تولید شده است.

وی با بیان اینکه با تلاش و رعایت نظم و انضباط کاری در ایمنی، رکورد یک میلیون و ۶۵۰ هزار نفر ساعت کار بدون حادثه در پتروشیمی ایلام به ثبت رسیده اضافه کرده بود که این موفقیت‌ها مدیون و مرهون تلاش شبانه‌روزی کارکنان و کارگران خدمت و جان برگزین بزرگ‌ترین واحد تولیدی در غرب کشور است.

موضوع تکریم از نیروهای دلسوز و کارآ در پتروشیمی ایلام همچنین حوزه همکاران بخش ایمنی و آتش‌نشانی نیز را شامل شده است و این پرسنل مورد تقدیر قرار گرفته‌اند.

آنچه قابل اشاره است این است که شرکت پتروشیمی ایران به استفاده از تولیدات تکنولوژیک ساخت داخل عنایتی ویژه دارد.

امضای تفاهم‌نامه همکاری شرکت البرز، توربین مپنا و شرکت پتروشیمی ایلام در اسفند سال گذشته شاهدهی بر این ادعاست که بر اساس آن برای ایجاد و گسترش همکاری‌های مربوط به انجام خدمات تعمیرات، تامین قطعات و متريال مصرفی ساخت داخل قطعات توربین‌های گازی Hitach ۲۵-H این تفاهم‌نامه مابین شرکت پتروشیمی ایلام به نمایندگی حسن نجفی سمنانی و خوش‌سرشت، عضو هیات مدیره البرز توربین امضا شد. بنابراین اشتیاق به

موانع را از پیش پای خود بر می‌دارد. چنین تحولاتی را در اظهارات اخیر مدیر عامل این مجموعه بزرگ صنعتی می‌توان رصد کرد. وی در دیدار اخیری که با جمعی از خبرنگاران استانی داشت، گفت: راه‌اندازی فاز دوم پتروشیمی ایلام پس از تاخیر ۱۷ ساله با دست جوانان و متخصصان استان، سند توانمندی‌های داخلی است و اگر چرخه تولید در صنعت پتروشیمی بدون مشکل در حرکت باشد صنایع تکمیلی و پایین‌دستی نیز در مجاور آن منشا اشتغال و توسعه خواهد بود.

وی همچنین تأکید کرده بود که تولید نباید هیچگاه تنها بماند و از قضا این رسانه‌ها هستند که می‌توانند این مهم را در کنار تولیدکنندگان به منصه ظهور برسانند. از منظرگاه نجفی سمنانی مردم و رسانه‌ها می‌توانند عواملی بسیار تأثیرگذار در امر تولید باشند.

مدیر عامل شرکت پتروشیمی ایلام در عین حال به استفاده حداکثری از نیروی کار متخصص بومی از سطح کارگری گرفته تا بخش‌های مهندسی و فنی اعتقادی ویژه دارد. با اتکا به چنین بینشی می‌توان دریافت که از نظر مدیریت ارشد این مجموعه اجرای منویات مقام معظم رهبری در مورد شعار سال نیز بسیار حائز اهمیت است. شعار تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین که از سوی رهبر معظم انقلاب مورد تأکید قرار گرفته، در پتروشیمی ایلام قابل رصد است.

در حوزه تولید که آمار و ارقام ثبت شده بیانگر این نکته است که شرکت پتروشیمی ایلام همواره تداوم تولید و افزایش آن و همچنین اشتغال‌آفرینی چنین توسعه‌ای را در کنار دانش‌بنیان شدن این مجموعه در دستور کار خود قرار داده است. توانایی‌های فن‌آورانه در شرکت پتروشیمی ایلام، مبین این موضوع است که اساساً نوع فعالیت‌های این مجموعه باید دانش‌بنیان باشد تا خروجی آن که همانا خلق ارزش افزوده و پرهیز از خام‌فروشی است محقق شود. بر این قاعده رسیدن

تجارت نفت در سال‌های تحریم روزگار نفتی ایران

این موضوع با افزایش سهم نفت در دخل و خرج ایران اهمیتی مضاعف داشته تا آنجا که از این کالای استراتژیک بارها و بارها به عنوان سلاحی علیه ایران استفاده شده است.

بعد از پیروزی انقلاب در سال ۵۷ نیز استفاده سیاسی از نفت باعث شد تا تولید حدود ۶ میلیون بشکه‌ای ایران با کاهش چشمگیری روبه‌رو شود و بعد از آن نیز تحریم‌ها ادامه پیدا کرد و هر بار پیچیده‌تر از گذشته سر برآورد تا به امروز که سخت‌ترین تحریم‌ها برای فروش نفت و انتقال پول صادرات آن بر اقتصاد ایران تحمیل شده است.

این تحریم‌ها در کنار تغییرات قیمت نفت باعث شده تا درآمدهای نفتی که به عنوان مهم‌ترین منبع ارزی دولت به شمار می‌روند، با نوسان همراه باشد و در این میان برخی از دولت‌ها با فوران درآمدهای نفتی روبه‌رو شده و برخی دیگر نیز سردمدار کاهش سهم خود از دلارهای نفتی شوند.

سالهای ابتدایی انقلاب و جنگ

آمارها نشان می‌دهد، در سال‌های ابتدایی پیروزی انقلاب درآمدهای نفتی با کاهش روبه‌رو شد. بر اساس آمارهای موجود، تولید نفت ایران که پیش از انقلاب و با توسعه میادین نفتی به حدود ۶

کشورهای نفتی حاشیه خلیج فارس اکثراً با چالش استفاده صحیح از درآمدهای نفتی روبرو بوده‌اند. افزایش درآمدهای حاصل از فروش و صادرات نفت برای کشورهای برخوردار از منابع نفتی همیشه مشکلاتی به همراه داشته است؛ اما انتظار بر آن بود که این کشورها درآمد حاصل را در تامین مالی پروژه‌های توسعه‌ای خود صرف کنند و بر سرعت رشد اقتصادی خود بیفزایند؛ با توجه به اینکه منابع طبیعی در عملکرد اقتصادی برخی از موفق‌ترین کشورهای جهان همچون استرالیا، سوئد، فنلاند، کانادا، ایالات متحده و نروژ نقش اولیه موثری داشته است و برخی از این کشورها همچنان خود صادرکنندگان اصلی منابع طبیعی به شمار می‌روند. در واقع، منابع طبیعی برای کشورهای یادشده در حکم یک پشتیبان برای این کشورها برای دستیابی به سطوح بالای رفاه مادی و توسعه اقتصادی بوده است.

اما در ایران سال‌هاست که نفت حرف اول را در درآمدهای کشور می‌زند به قدری که پس از تحریم‌های نفتی اخیر کشور در واقع وضع اقتصادی کشور رو به زوال رفت و با تمام تلاش‌های انجام شده صادرات محصولات غیرنفتی نتوانست، جایگزینی خوبی برای درآمدهای نفتی باشد و وابستگی سیاست‌های اقتصادی کشور به درآمدهای نفتی را بیش از پیش تایید کرد.

دولت	درآمد نفتی (میلیارد دلار)	درصد به نسبت مجموع درآمدهای نفتی (درصد)
سال های ۵۷ تا ۶۰ (دولت موقت، دولت های اول و دوم)	۳۶	۲.۵
سال ۶۰ تا ۶۸ (سوم و چهارم)	۱۱۰	۷.۸
سال ۶۸ تا ۷۶ (پنجم و ششم)	۱۴۱	۱۰
سال ۷۶ تا ۸۴ (هفتم و هشتم)	۱۵۷	۱۱.۱
سال ۸۴ تا ۹۲ (نهم و دهم)	۶۱۸	۴۳.۸
سال ۹۲ تا ۱۴۰۰ (یازدهم و دوازدهم)	۳۵۰ (بیش بینی)	۲۴.۸
مجموع درآمدهای نفتی بعد از پیروزی انقلاب	۱۴۱۲	۱۰۰

درآمد نفتی دولت‌ها

صادرات و قیمت نفت برای ایران همواره نوسان داشته است تا آنجا که درآمد نفتی ایران در زمان جنگ ۱۱۰ میلیارد دلار بود و در دولت‌های نهم و دهم تا ۶۱۸ میلیارد دلار بالا رفت و بر اساس پیش‌بینی‌ها به نظر می‌رسد که سهم دولت تدبیر و امید از دلارهای نفتی نیز در طول ۸ سال بیشتر از ۳۵۰ میلیارد دلار نباشد. تاریخ ۱۰۰ سال اخیر ایران را بدون در نظر گرفتن فاکتور مهمی به نام نفت نمی‌توان به درستی ارزیابی کرد؛ زیرا این ماده سیاه و پدیده همان زمان اکتشاف در لایه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مردم این سرزمین سایه انداخته و حتی توجیه برخی از اتفاقات و حوادث بدون نفت کار آسانی نیست.

میلیون بشکه در روز رسیده بود، در سال‌های نخستین پس از انقلاب یعنی سال‌های ۵۸ و ۵۹ به شدت کاهش یافت و در برخی روزها به صفر رسید.

پس از آن نیز جنگ تحمیلی که در همسایگی چاه‌های مهم نفت ایران در خوزستان به وقوع پیوست، امکان توسعه همه جانبه را از صنعت نفت گرفت. نکته اساسی در این مقطع این است که با وجود جنگی ۸ ساله در جنوب کشور که محل اصلی تولید نفت به شمار می‌رود، اما صادرات نفت ایران هیچگاه متوقف نشد تا نیازهای اساسی کشور در آن دوره زمانی و با دوراندیشی دولت وقت تامین شود.

حتی در آن دوران تولید نفت ایران افزایش یافت و از ۷۷۰ هزار بشکه در روز سال ۵۹ به بیش از یک و نیم میلیون بشکه در روز در سال

احمدی‌نژاد در روزگار سرمستی قیمت نفت برسرکار آمد.

اگرچه اولین سال دولت نهم، درآمد نفتی شبیه به سال پیش از خود داشت، اما از سال دوم، نفت آهنگ صعود در پیش گرفت و رشد درآمد نفتی ایران آغاز شد تا طی سال‌های ۸۴ تا پایان ۹۱ این دولت بتواند درآمدی برابر با کل درآمد نفتی پیش از خود داشته باشد. تقریباً در بیشتر سال‌های دولت نهم و دهم نفت‌ساز صعود داشت. در همین دولت بود که نفت برای نخستین بار رکورد ۱۴۷ دلاری را زد و خزانه پر شد.

هرچند که نوسانات قیمت نفت شدیدتر بود، اما باز هم درآمدهای رویایی برای دولت احمدی‌نژاد از چاه‌های نفت بیرون آمد.

نگاهی به قیمت نفت در آن سال‌ها نشان می‌دهد که در سال ۸۶، برای اولین بار قیمت نفت از مرز ۸۱ دلار عبور کرد. حتی قیمت نفت در بازارهای جهانی تا ۸۴ دلار را نیز تجربه کرد و در آستانه فصل سرد آن سال، رکورد ۹۳ دلار در هر بشکه را شکست.

در سال ۲۰۰۸، اما رقم تاریخی ۱۴۷ دلار در تابلوهای معامله نفت ثبت شد، با وجود این خوش‌بین‌ترین افراد نیز امید به دوام چندان آن نداشتند. با شدت گرفتن بحران اقتصادی در اروپا و آمریکا، قیمت نفت نزولی شد و حتی با کاهش ۱۰۰ دلاری به زیر ۴۰ دلار رسید که این رقم نیز خیلی دوام نداشت.

پس از آن قیمت نفت در روندی منطقی تا سال ۲۰۰۹ افزایش یافت. افزایش قیمت نفت در آن بازه زمانی تا آنجا ادامه داشت که طلای سیاه با قیمت ۱۰۰ دلاری پا به سال ۲۰۱۰ گذاشت.

سال‌های بعد پروسه قیمت نفت در اطراف ۱۰۰ دلار بود تا آنکه در سال ۲۰۱۳ دوباره شاهد رشد قیمت نفت تا ۱۱۰ دلار در هر بشکه بودیم.

هرچند که دولت احمدی‌نژاد در سال‌های آخر خود به دلیل تحریم‌های بین‌المللی با کاهش صادرات نفت و مشکل در روند انتقال پول فروش این محصول به کشور روبه‌رو بود، اما قیمت‌های بالای نفت توانسته بود تا درآمدی بالا برای آن دولت به همراه داشته باشد. قیمت نفت در این دوره قابل مقایسه با هیچ زمان دیگری نبود. با این حال ظرفیت‌سازی برای تولید نفت در این دوره اتفاق نیافتاد و سهم صنعت نفت کاهش ۶۳۰ هزار بشکه‌ای در تولید و نصف شدن صادرات نفت بود.

تنها در اولین سال فعالیت دولت دهم ۶۶ میلیارد دلار درآمد نفتی به دست آمده است. سال ۱۳۸۹، اما درآمد حاصل از فروش نفت ایران ۹۰ میلیارد و ۱۹۱ میلیون دلار و در سال ۱۳۹۰ رقم خیره‌کننده ۱۱۸ میلیارد و ۸۶۱ میلیون دلار گزارش شده است.

تشدید تحریم‌های نفتی ایران در سال ۱۳۹۱، اما موقعیت را برای ایران تغییر داد به طوری که درآمد نفتی سال ۱۳۹۱ تحت تاثیر عوامل بنیادین بازار نفت و همچنین کاهش سهم ایران به ۶۸ میلیارد و ۱۳۵ میلیون دلار رسید.

براساس اعلام اوپک، طی ۸ سال ریاست‌جمهوری احمدی‌نژاد، کشور از طریق صادرات نفت بیش از ۶۱۸ میلیارد دلار درآمد داشته است.

این یعنی در ۸ سال درآمدهای نفتی احمدی‌نژاد، ۲۹۳ درصد افزایش در مقایسه با دوره قبل‌تر، داشته است و این افزایش فوق‌العاده می‌توانست به یک فرصت تبدیل شود.

از سوی دیگر کل درآمدهای نفتی ایران از سال ۱۳۶۰ تا سال ۱۳۹۲ برابر ۱۰۶۲۲ میلیارد دلار

۶۷ رسید. اما در همین سال‌ها قیمت نفت ایران به شدت در نوسان بود و در اغلب سال‌ها شیب نزولی را طی می‌کرد.

مجموع درآمد نفتی حاصل شده در سال‌های ۵۷ تا ۶۰ در حدود ۳۵۸ میلیارد دلار بود. در سال‌های ۶۰ تا ۶۸ در حالی که صنعت نفت ایران با جنگ و تخریب گسترده تأسیسات نفتی روبه‌رو بود، کل درآمد نفتی ۱۱۰ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار برآورد شده است. در این سال‌ها اما با وجود قابل توجه نبودن درآمد نفت، باز هم فروش نفت در بازارهای جهانی عمده‌ترین منبع درآمدی دولت محسوب می‌شد که با آن هم کشور را اداره می‌کرد و هم هزینه‌های جنگ تحمیلی را می‌پرداخت.

با پایان جنگ، بازسازی در بخش‌های مختلف آغاز شد و دولت سازندگی بر سر کار آمد، هر چند نوسان قیمت نفت نیز سر ناسازگاری در برخی سال‌ها را داشت. این چنین بود که سرمایه‌گذاری برای افزایش تولید نفت در دستور کار قرار گرفت. بازسازی میادین نفتی نیز یکی از مهم‌ترین اهدافی این دولت بود؛ با این حال کل درآمد نفتی حاصل شده در دولت پنجم و ششم بیشتر از ۱۴۱ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار نشد.

سیاست‌های نفتی دولت اصلاحات

دولت هفتم هم روی خوشی از نفت ندید. دولت اصلاحات در سال ۷۶ زمانی در ایران تشکیل شد که قیمت نفت بر روی عدد ۱۸ دلار قرار گرفته بود؛ اما ۱۸ دلار برای هر بشکه چندان برای این دولت دوام نداشت. کاهش قیمت نفت تا ۱۰ دلار در هر بشکه پیش رفت. در واقع این رقم به عنوان پایین‌ترین میانگین قیمت نفت پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ بوده است حتی در ماه‌های اخیر که سقوط قیمت نفت به دلیل شیوع کرونا و جنگ قیمتی رخ داد نیز قیمت نفت ایران تنها برای چند روز به ۱۰ دلار در هر بشکه رسید و این در شرایطی است که میانگین قیمت نفت در سال ۷۷ حدود ۱۱ دلار بوده است.

علت این کاهش، رعایت نکردن سقف تولید در برخی اعضای اوپک و مازاد عرضه در بازار بود. پس از آن، سیاست خارجی موثر دولت اصلاحات در اوپک، توانست کشورهای عضو را متقاعد کند تا سهمیه‌بندی را بپذیرند.

با این راهکار، دولتی که نفت ۱۰ دلاری را تجربه کرده بود، توانست در سال ۸۴ با نفت ۵۳ دلاری ریاست‌جمهوری را به دولت بعد واگذار کند.

همچنین میزان تولید نفت که در ابتدای این دولت ۳ میلیون و ۶۲۳ هزار بشکه در روز بود، به ۳ میلیون و ۸۴۰ هزار بشکه رسید. این ثبات در بخش صادرات نیز وجود داشت. ایران در آغاز دولت اصلاحات روزانه ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه نفت صادر می‌کرد درحالی‌که این میزان در پایان دولت به ۲ میلیون و ۵۵۰ هزار بشکه رسیده بود.

درواقع دولت اصلاحات با درآمد نفتی سالانه ۱۷ میلیارد دلار روی کار آمد و با درآمد ۳۵ میلیارد دلار سال پایانی ریاستش را به انتها برد. مجموع درآمدهای نفتی این دولت نیز ۱۵۷۲ میلیارد دلار بود.

روزگار خوش نفتی احمدی‌نژاد

هرچند که دولت اصلاحات همزمان با روند کاهش قیمت نفت آغاز به کار کرد؛ اما

بوده که با توجه به درآمد ۸ سال احمدی‌نژاد از این ۳۱ سال، بیش از ۵۸ درصد درآمدهای نفتی کشور تا آن روز در دو دولت احمدی‌نژاد تجمع شده است.

ثمره نفتی برجام

درآمد ارزی کشور (میلیون دلار)

در این شرایط دولت تدبیر و امید بر سرکار آمد. وضع قیمت نفت در دولت یازدهم آنقدر پیچیده شده که روحانی در ابتدای دولت یازدهم، با زبان شکایت به منتقدان گفت که کشور با نفت ۳۰ دلاری اداره می‌شود نه نفت ۱۴۷ دلاری. دولت روحانی در شرایطی کشور را به دست گرفت که تولید نفت ایران به حداقل آن در سال‌های پس از انقلاب به استثنای زمان جنگ رسیده بود. با این حال در ماه‌های نخستین دولت یازدهم همچنان قیمت نفت نزدیک به ۱۰۰ دلار بود. اما پس از آن شیب تند کاهش قیمت دامن دولت جدید ایران را برای تأمین هزینه‌های کشور گرفت.

نفتی که در عرض یک‌سال، ۵۰ درصد ارزش خود را از دست داد و حتی به تدریج به زیر ۳۰ دلار در هر بشکه رفت. آمارهای ارائه شده نشان می‌دهد از ابتدای سال ۱۳۹۲ تا پایان بهار سال ۹۷، بیش از ۲۹۴ میلیارد و ۲۷۲ میلیون دلار نفت به فروش رفته است. در این دوره زمانی بالاترین درآمد نفتی ایران در سال ۱۳۹۶ به دست آمده که این میزان درآمد برابر با ۶۵ میلیارد و ۸۱۸ میلیون دلار است.

این درآمد اما در قیاس با دوره فعالیت دولت دهم از کمترین درآمد حاصله در یک سال نیز کمتر است. کمترین درآمد نفتی در سال‌های استقرار دولت دهم در سال ۱۳۸۸ حاصل شد. در این سال ایران ۶۶ میلیارد و ۲۱۰ میلیون دلار نفت فروخت.

دولت تدبیر و امید در مجموع از بهار سال ۱۳۹۲ تا پایان خرداد سال ۹۷، در مجموع ۲۹۴ میلیارد و ۲۷۲ میلیون دلار درآمد نفتی داشت. بر این اساس، هر چند در سال ۱۳۹۲، میزان درآمد نفتی ایران برابر با ۶۴ میلیارد و ۵۴۰ میلیون دلار بود، اما این رقم با کاهش قیمت نفت در سال ۱۳۹۳ به ۵۵ میلیارد و ۴۰۶ میلیون دلار کاهش یافت. این روند در سال ۱۳۹۴، یکی از سخت‌ترین سال‌های اقتصادی

ایران، تداوم یافت به طوری که در سال ۱۳۹۴ ایران تنها کمی بیش از ۳۱ میلیارد دلار درآمد نفتی به دست آورد.

سال ۱۳۹۵ سالی متفاوت برای ایران بود؛ به نتیجه رسیدن برجام در دی ۱۳۹۴، اوضاع را برای ایران در بازار نفت متفاوت کرده بود. ایران در این سال با رشد بیش از ۴۱ درصدی صادرات نفت خود روبرو بود؛ به طوری که درآمد نفتی ایران در این مقطع زمانی به بیش از ۵۵ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار رسید.

تأثیر کرونا بر درآمدهای نفتی

دولت دوازدهم در اولین سال فعالیت خود، در سال ۱۳۹۶ بیش از ۶۵ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار نفت فروخت، اما در اردیبهشت ۹۷ با خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم‌ها، به تدریج صادرات نفت کاهش پیدا کرد. در حالی که پس از برجام، ایران تلاش فراوانی برای در اختیار گرفتن بازارهای صادراتی از دست رفته نفت در دستور کار قرار داد و توانست با احیای این بازارها، سرزمین‌های تجاری از دست رفته خود را بازپس گیرد؛ اما ترامپ در اقدامی خلاف عرف بین‌الملل با خروج از برجام، فشار مضاعفی بر اقتصاد و صنعت نفت ایران تحمیل کرد.

در آن روزها البته قیمت نفت حدود ۶۰ دلار در هر بشکه بود و تحریم‌ها نیز برای ۸ کشور اعمال نمی‌شد. با این حال آمار دقیقی از درآمدهای نفتی ایران در این سال موجود نیست؛ اما بر اساس شواهد، این رقم نباید کمتر از ۵۰ میلیارد دلار و بیشتر از ۶۰ میلیارد دلار در سال باشد.

سال ۹۸ را می‌توان یکی از سخت‌ترین سال‌های اقتصاد ایران دانست. صادرات نفت محدود بود و درآمد ارزی ایران تحت فشار قرار داشت. اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهوری ایران، گفته است که «کل درآمد نفتی این کشور در سال ۱۳۹۸ به دلیل شدت تحریم‌های ایالات متحده، در حدود ۸ میلیارد دلار بوده است».

جهانگیری گفت بود ما کشوری بودیم که در یک سال ۱۰۰ میلیارد دلار درآمد نفتی داشتیم، اما کل درآمد نفتی کشور در سال ۹۸ حدود ۸ میلیارد دلار بوده که این کاهش درآمد، بر همه بخش‌ها از جمله بودجه دولت تأثیر می‌گذارد.

اشاره جهانگیری به درآمدهای نفتی ایران در سال ۹۰ است که صادرات نفت در جریان بود و قیمت‌ها نیز بالای ۱۰۰ دلار در هر بشکه قرار داشت.

به نظر می‌رسد، تحریم‌های آمریکا و شرایط کرونا در بازار نفت، اجازه تغییر در درآمدهای نفتی ایران در سال ۹۹ را نمی‌دهد. محمد باقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه گفته که «درآمد نفتی ایران امسال به زیر ۹ میلیارد دلار می‌رسد».

این کمترین درآمد نفتی در بیش از ۲۵ سال گذشته و به مراتب کمتر از میزانی است که دولت در تدوین بودجه سال جاری پیش‌بینی کرده بود.

شیوع فراگیر ویروس کرونا در سطح جهانی این وضعیت دشوار را به یک بحران تبدیل کرده است.

کاهش چشمگیر فعالیت‌های اقتصادی در بسیاری از کشورهای جهان، تنزل چشمگیر تقاضا و قیمت نفت را در پی آورد به نحوی که بهای شاخص نفت خام از نوع برنت که در ماه‌های قبل از شیوع کرونا بین ۶۰ تا ۷۰ دلار در بشکه در نوسان بود، در اواخر ماه آوریل به زیر ۱۶ دلار سقوط کرد و حالا به ۴۰ دلار در هر بشکه رسیده است.

به این ترتیب، پیش‌بینی آقای نوبخت در مورد عایدی ۸.۹ میلیارد دلار کاملاً منطقی است. این مبلغ را باید با درآمدهای تا ۱۲۰ میلیارد دلار در سال در حدود یک دهه پیش مقایسه کرد.

بر اساس گزارش ایرنا، در فاصله ۴ سال، دولت دهم یا دولت دوم احمدی‌نژاد درآمدی معادل ۳۴۳ میلیارد و ۳۹۷ میلیون دلار به دست آورد و در مجموع درآمد نفتی دولت‌های نهم و دهم به ۶۱۸ میلیارد دلار در ۸ سال رسید و این در شرایطی است که انتظار می‌رود، دولت تدبیر و امید (دولت‌های یازدهم و دوازدهم) در مجموع درآمدی بیش از ۳۵۰ میلیارد دلار از محل صادرات نفت نداشته باشد.

ارتقاء فناوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان

حمایت مالی از ۷۰ شرکت دانش‌بنیان و فناور در طرح احیای چاه‌های غیرفعال و کم بازده با ظرفیت قراردادی به ارزش ۷۵۰ میلیون دلار

انعقاد قرارداد فناورانه با جهاد دانشگاهی به ارزش ۲۷۰ میلیون دلار

تشکیل ستاد تحول و پیشرفت فناوری‌های دانش بنیان در راستای اجرای منویات مقام معظم رهبری و به منظور ترسیم نقشه راه دانش بنیان کردن اقتصاد نفت و گاز در شرکت ملی نفت ایران

انتشار فراخوان مربوط به طرح‌های تولید گاز هلیوم و کارخانه‌های با مقیاس کوچک برای مایع سازی گاز طبیعی

نیازسنجی فناوری‌های دانش بنیان در شرکت ملی نفت ایران

طرح‌ها و پروژه‌های پژوهشی با بهره‌گیری از فناوری‌های جدید و دانش بنیان

انجام مطالعات پژوهشی و فناورانه به منظور توسعه فناوری در جهت بهینه‌سازی فرآیندهای تولید و افزایش ضریب برداشت در ۲۰ میدان نفتی: آزادگان، سروش، دارخوین، کوپال، گچساران، بی‌بی‌حکیمه، منصوری، اهواز، کرنج، مسجد سلیمان، بینک، مارون، رگ سفید، یادآوران، الوند، اسفند، نوروز، دورود، فروزان، تنگ بیجار و میادین اقماری آن

امضای تفاهم‌نامه‌های همکاری با ارزش بیش از ۲۷۵ میلیون دلار و انعقاد قرارداد با ارزش ۱۶ میلیارد تومان با جهاد دانشگاهی کشور در راستای حرکت در مسیر فناوری تنها طی چند ماه از آغاز به کار دولت سیزدهم

به کارگیری روش‌های نوین فرآورش نفت خام با استفاده از تجهیزات سریع‌الحدث Skid Mounted

ایجاد مشوق جهت بازاریابی محصولات دانش بنیان توسط شرکت‌های تابعه شرکت ملی نفت ایران با استفاده از انعقاد تفاهم‌نامه‌هایی مشتمل بر تأمین ۲۰۰۰ میلیارد تومان اعتبار که پیشتر با صندوق نوآوری و شکوفایی امضا شده بود

نگاهی اجمالی بر صنعت نفت، گاز و پتروشیمی

نویسنده و گردآوری: دکتر امیر علی رمدانی

مقدمه

بیست و ششمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی به عنوان بزرگترین رویداد صنعتی و تجاری ایران در این حوزه در تاریخ ۲۳ الی ۲۶ اردیبهشت سال جاری با حضور شرکت‌های توانمند داخلی و خارجی در زمینه صنعت نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران در حالی برگزار می‌شود که طی چند ماه گذشته تغییرات و تحولات زیادی در حوزه نفت رخ داده است.

نگاهی به آمار نفتی دنیا

بر اساس جدیدترین گزارش صندوق بین‌المللی پول (International Monetary Fund) رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۲ برابر ۳/۶ درصد خواهد بود که این رقم در مقایسه با برآورد پیشین به میزان ۰/۸ واحد درصد سیر نزولی را نشان می‌دهد. نتایج بررسی‌ها حاکی از آن است که رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۳ نیز دو واحد درصد دیگر کاهش خواهد یافت و تولید ناخالص داخلی جهانی تا سال ۲۰۲۷ یک واحد درصد کمتر از روند تولید بالقوه جهانی خواهد بود.

دبیرخانه اوپک (OPEC) در جدیدترین گزارش ماهانه بازار نفت خود، تقاضای نفت در سال ۲۰۲۲ را برابر ۱۰۰/۵ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی کرده است که این رقم نشان‌دهنده رشد ۳/۶۷ میلیون بشکه در روز در مقایسه با سال قبل میلادی است. دبیرخانه اوپک رشد عرضه نفت غیر اوپک در سال ۲۰۲۲ را برابر ۶۶/۲۶ میلیون بشکه تخمین زده و انتظار دارد تقاضا برای نفت خام اوپک در سال ۲۰۲۲ به ۲۸/۶۹ میلیون بشکه در روز برسد. صندوق بین‌المللی پول نیز همسو با دبیرخانه اوپک رشد تقاضای نفت در سال ۲۰۲۲ را مورد بازنگری نزولی قرار داده است. این صندوق تقاضای نفت در سال ۲۰۲۲ را برابر ۹۹/۳۷ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی کرده که نشان‌دهنده رشد ۱/۸۷ میلیون بشکه در روز در مقیاس سالانه است. این رقم در مقایسه با برآورد قبلی ۲۴۰ هزار بشکه در روز کاهش را نشان می‌دهد.

شرکت ملی نفت ایران با در اختیار داشتن ذخیره‌های عظیم هیدروکربوری از بزرگترین شرکت‌های نفتی دنیا محسوب می‌شود. به طوری که طبق اطلاعات حاصله از شرکت ملی نفت ایران، هم اکنون منابع هیدروکربور قابل برداشت مایع و گاز به ترتیب در حدود ۱۵۹ میلیارد بشکه و ۳۴ تریلیون متر مکعب ارزیابی شده‌اند. میدان

گازی پارس جنوبی با برخورداری از ۱۳ تریلیون متر مکعب ذخایر گاز، به تنهایی نیمی از ذخایر اثبات شده گاز ایران را به خود اختصاص داده است. هم اکنون این شرکت برای حفظ جایگاه خود در منطقه و در عرصه بین‌المللی، خطمشی خود را در بخش میدان‌های مشترک نفت و گاز، تزریق گاز به میدان‌های نفتی و افزایش برداشت از میدان‌هایی که در نیمه دوم عمر خود قرار دارند، متمرکز کرده است.

شرکت ملی نفت ایران در بازار داخلی و همچنین به طور فزاینده و موثری در عرصه بین‌المللی (تجارت بین‌المللی هیدروکربوری و دانش فنی) حضور دارد. ماموریت شرکت ملی نفت ایران در مورد دستیابی به اهداف تعریف شده در چارچوب انجام فعالیت‌های تجاری، به روشی سودآور در داخل و خارج از کشور و در راستای تامین نیاز مشتریان و یاری رساندن به فرایند توسعه کشور تعریف می‌شود. طبق چشم‌انداز افق ۲۰ ساله توسعه، کشور ایران در افق ۱۴۰۴ مرکز تبادلات انرژی (نفت و گاز) بین اروپا، آسیا، آسیای جنوب شرقی و سایر نقاط جهان، در تعامل موثر و سازنده بین‌المللی با دیگر کشورها به ویژه بازیگران بزرگ عرصه انرژی در تمامی حوزه‌های تولید، انتقال، خدمات و مصرف انرژی خواهد بود. اما چشم‌انداز مورد نظر برای صنعت نفت عبارت است از:

- کاهش شدت انرژی کشور به کمتر از ۰.۳ (معادل تن نفت خام به ازای هزار دلار تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت سال ۲۰۰۰)
- دستیابی به جایگاه ظرفیت دومین تولیدکننده نفت خام در اوپک که مستلزم حفظ فاصله مناسب از نظر ایجاد ظرفیت تولید با سایر رقبای این جایگاه است
- دستیابی به جایگاه دوم جهانی در ظرفیت تولید گاز طبیعی با توجه به ضرورت استفاده از مخازن مشترک
- دستیابی به جایگاه اول منطقه به لحاظ ظرفیت پالایشی به منظور ایجاد بالاترین ارزش افزوده از منابع هیدروکربوری کشور
- دستیابی به جایگاه اول منطقه از لحاظ ارزش تولید مواد و کالاهای پتروشیمیایی برای ایجاد بالاترین ارزش افزوده از منابع هیدروکربوری کشور
- نیل به جایگاه اول فناوری نفت و گاز در منطقه

این چشم‌انداز در حالی تدوین شده که چالش‌هایی نیز وجود دارد. طبق سند ملی راهبرد انرژی کشور که از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور تدوین شده و مصوب ۱۳۹۶/۴/۲۸ هیات وزیران است، چالش‌ها و تکنیهای بخش انرژی کشور در نمایش شماره ۱ ارائه شده است:

ردیف	شرح
۱	بالا بودن شدن انرژی و پایین بودن بهره‌وری انرژی در ایران در مقایسه با کشورهای همتراز
۲	پایین بودن ضریب بازیافت مخازن نفتی و کامل اجرانشدن طرح‌های ازدیاد برداشت از جمله تحقق نیافتن کامل اهداف برنامه تزریق گاز به مخازن نفتی در سال‌های اخیر به دلیل کمبود گاز و افزایش مصرف
۳	بالا بودن عمر مخازن نفت و گاز کشور و افت تولید طبیعی آنها
۴	افزایش سهم تولید نفت سنگین و فوق سنگین در سبد تولید نفت خام
۵	نبود الگو پالایشی مناسب در پالایشگاه‌های موجود کشور و تولید فرآورده‌های با کیفیت پایین
۶	بالا بودن تلفات در بخش‌های تولید، تبدیل و عرضه انرژی در کشور
۷	فقدان ساز و کارهای مناسب بازار در عرضه محصولات انرژی
۸	محدودیت در دسترسی به منابع مالی بین‌المللی
۹	محدودیت دسترسی به فناوری‌های نوین
۱۰	موانع و مشکلات پیمانکاری و صنایع سازنده تجهیزات شامل کمبود ظرفیت، اندک بودن سرمایه ثبت شده، فقدان قوانین مربوط به اتحادیه‌های صنفی (سندیکاها) و مشارکت‌ها (کنسرسیوم‌ها) و ضعف فناوری
۱۱	ناکافی بودن حضور بخش غیر دولتی در سرمایه‌گذاری‌های بخش انرژی
۱۲	تبعیت سیاست‌های صنعت نفت و گاز از میزان نیاز بودجه عمومی کشور به درآمدهای ریالی و ارزی حاصل از مصارف حامل‌های انرژی و صادرات آن
۱۳	توسعه نیافتن معادن زغال سنگ حرارتی و نیروگاه‌های زغال سنگی
۱۴	سهم ناچیز انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک در سبد انرژی کشور
۱۵	طولانی بودن فرایند اخذ تسهیلات بانکی و اخذ مجوزهای لازم قانونی
۱۶	کمبود شدید منابع مالی برای توسعه طرح‌های بخش انرژی
۱۷	ورود و تولید محصولات کم بازده و پر مصرف انرژی
۱۸	نادیده گرفتن ملاحظات اقتصادی در استقرار مراکز مصرف‌کننده انرژی
۱۹	فقدان نهاد مستقل تنظیم مقررات (رگولاتوری) در بخش انرژی
۲۰	بالا بودن نرخ انتشار گازهای آلاینده هوا (شامل آلاینده‌های گازی و ذره‌ای) ناشی از رشد بی‌رویه مصرف انرژی و به کارگیری فناوری‌های قدیمی و انرژی‌بر در بخش‌های صنعتی، تجاری و خانگی
۲۱	افزایش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از مصرف بیش از حد انرژی و بالا بودن شدت انرژی، در نتیجه افزایش نامطلوب رتبه ایران در تقسیم‌بندی جهانی به عنوان یکی از کشورهای تولیدکننده گازهای گلخانه‌ای و لزوم کاهش آنها بر اساس تعهدات از ۴ تا ۸ درصد
۲۲	قیمت‌گذاری غیر واقعی حامل‌های انرژی به ویژه برای واحدهای تبدیل‌کننده انرژی
۲۳	فقدان امنیت عرضه در صادرات نفت خام و میعانات گازی و بازارهای بلند مدت و نبود مشتریان راهبردی
۲۴	فقدان مطالعه یکپارچه و جامع انرژی کشور
۲۵	بدهی‌های کلان انباشته شرکت‌های بخش انرژی
۲۶	نبود معامله‌گران نفت و فرآورده‌های نفتی خصوصی در کشور

نمایش شماره ۱ - چالش‌ها و تنگناهای بخش انرژی کشور

پتروشیمی، صنایع انرژی‌بر و صنایع و خدمات مهندسی پشتیبان آنها (از جمله صنایع و خدمات دریایی مرتبط).

● شناسایی کل منابع هیدروکربوری

شناسایی کل منابع هیدروکربوری در پهنه سرزمین با اولویت مخازن مشترک در اولویت قرار گرفت.

● افزایش ظرفیت تولید در صنعت نفت و گاز

افزایش ظرفیت تولید در صنعت نفت و گاز با هدف افزایش یا حداقل حفظ سهم ایران در بازار جهانی نفت و اوپک با توجه به افزایش تقاضای جهانی برای نفت و نیز برای رسیدن به اهداف چشم‌انداز و جلوگیری از هدر رفت ذخائر هیدروکربوری از طریق افزایش ضریب بازیافت، افزایش سهم گاز در سبد مصرف انرژی کشور از طریق جایگزینی مصرف فرآورده‌های نفتی مایع با گاز طبیعی و همچنین تلاش برای صدور گاز طبیعی به کشورهای همسایه از طریق خط لوله به سایر کشورهای جهان و منطقه خاور دور از طریق تولید گاز طبیعی مایع شده به عنوان شاخص‌های سیاسی کلان صنعت نفت معرفی شد.

● سیاست‌های کلان صنعت نفت

در مورد سیاست‌های کلان صنعت نفت نیز باید اذعان کرد که همگام با تدوین چشم‌انداز ۲۰ ساله انرژی کشور، سیاست‌های کلان صنعت نفت نیز تعریف شد که در ادامه اهم آن موارد و اهداف ترسیم شده در صنعت نفت کشور ارائه شده است:

● بهینه‌سازی مصرف انرژی

بهینه‌سازی مصرف انرژی همراه با کاهش شدت انرژی مصرفی در تمامی بخش‌های اقتصادی کشور از طریق مدیریت و سرمایه‌گذاری لازم برای کاهش میزان مصرف داخلی مواد هیدروکربوری و افزایش نسبت صادرات به تولید، تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد بالاخص در بخش بالادستی نفت (مانند رشته‌های مهندسی مخازن نفت، حفاری، اکتشاف و مدیریت مخازن) انجام پژوهش‌های مورد نیاز صنعت نفت بالاخص در بخش بازیافت مخازن و تولید دانش فنی فرایندهای تولید فرآورده‌های نفتی و حداکثرسازی ارزش افزوده صنعت نفت و گاز کشور از طریق هم‌افزایی مزیت‌های نسبی با توسعه سرمایه‌گذاری در منابع و صنایع نفت و گاز، پالایش، صنایع

خواهد بود. در این زمینه بازرگاری و ایجاد انعطاف در ساختارهای سازمانی از یک سو و جذب سرمایه‌های خارجی و فناوری‌های روز دنیا از سوی دیگر در دستور کار قرار گرفته است.

نفت در راستای برنامه توسعه کشور

به دلیل ماهیت ثروت‌زای صنعت نفت و تاثیر عمیق آن بر چرخه اقتصادی کشور، در قانون برنامه ششم توسعه به دستورالعمل‌های اجرایی این صنعت مادر توجه ویژه‌ای شده است. در تحلیل نقش و جایگاه ویژه صنعت نفت در برنامه ششم توسعه به متغیرهای اقتصادی نفت در این بخش توجه شده است؛ بر همین مبنا متوسط رشد سالانه ارزش افزوده برای منابع هیدروکربوری حدود ۷ درصد برآورد شده است. در ماده ۴۸ قانون برنامه پنج ساله ششم، افزایش دانش و تولید صیانتی نفت مورد تاکید ویژه قرار گرفته است. در متن ماده ۴۸ آمده است: «برای افزایش و ارتقای توان علمی، فناوری و نوآوری در صنعت نفت معادل یک درصد از اعتبارات طرح‌های توسعه‌ای سالانه شرکت‌های تابعه را در طول اجرای قانون برنامه، جهت ایجاد ظرفیت جذب، توسعه فناوری‌های اولویت‌دار نفت، گاز و پتروشیمی و انرژی‌های تجدیدپذیر و به کارگیری آنها در صنایع مرتبط و ارتقای فناوری‌های موجود و بومی‌سازی آنها و کاهش شدت مصرف انرژی ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان اختصاص دهد و گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون‌های انرژی و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. همچنین برای افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول اجرای قانون برنامه به میزان یک درصد از طریق وزارت نفت طی سال اول اجرای این قانون، برنامه جامع صیانتی و ازدیاد برداشت از مخازن هیدروکربوری را با رعایت اولویت‌بندی مخازن به تفکیک نواحی خشکی و مناطق دریایی تهیه کند و پس از تصویب آن توسط مراجع قانونی، اقدامات لازم را به عمل آورد».

همچنین طبق بند "ج" ماده مذکور، وزارت نفت موظف است تمهیدات لازم را برای استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اکتشاف، تولید و بهره‌برداری (نه مالکیت) میادین نفت و گاز به‌ویژه میادین مشترک در چارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به عمل آورد. همچنین وزارت نفت موظف است به ذخایر راهبردی نفت و گاز برای انرژی‌های در بازار جهانی نفت و گاز با تاکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز به‌ویژه در میادین مشترک را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه افزایش دهد.

همچنین در جهت اجرایی‌شدن سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه و اقتصاد مقاومتی دولت موظف است فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه را تقویت کرده و ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان‌سازی آن به‌ویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی را تبیین و ترویج کند. شرکت ملی نفت ایران در برنامه پنج‌ساله ششم توسعه برای موارد ذیل هدف‌گذاری‌هایی را در برنامه دارد:

- افزایش ظرفیت تولید روزانه نفت به ۴,۷ میلیون بشکه در روز
- افزایش ظرفیت تولید روزانه گاز به ۱,۳ میلیارد مترمکعب در روز
- افزایش ظرفیت تولید مایعات و میعانات گازی به ۱,۱ میلیون بشکه در روز

صنعت نیازمند تکنولوژی برتر

امروزه رشد روزافزون تکنولوژی به گونه‌ای غیرقابل انکار بر صنایع مختلف تاثیر گذاشته است. با توجه به اهمیت عامل مدیریت کیفیت جامع و فناوری اطلاعات در صنعت و توجه روزافزون بدان، نگرش‌های مختلفی در مورد راه‌ها و ابزار رسیدن به بهره‌وری از سوی این منابع ارائه شده است. هوشمندی تکنولوژی، فرآیندی است که برای بهبود عملکرد توسعه تکنولوژی همراه با خلاقیت از طریق شناسایی گزینه‌های بالقوه تکنولوژی‌های جدید و کاهش احتمال شکست در صورت ناپیوستگی‌های تکنولوژیک معرفی شده است. با این تعریف هوش تکنولوژی شامل با پیش تکنولوژی، ارزیابی تکنولوژی و پیش‌بینی تکنولوژی می‌شود. چرخه هوشمندی تکنولوژی شامل پنج مرحله برنامه‌ریزی و هدایت، گردآوری، پردازش، تحلیل و انتشار اطلاعات می‌شود. هوش مصنوعی به شرکت‌ها کمک می‌کند تا تصمیمات بهتر و آگاهانه‌تری در

عبور از تنش‌زدایی و ایجاد ثبات

عبور از تنش‌زدایی و ارتقای سطح همکاری با دیگر کشورهای منطقه و اعضای اوپک برای ایفای نقش موثر در تأمین انرژی. و همچنین ایجاد ثبات در بازار جهانی نفت و کسب درآمد عادلانه.

حرکت به سوی جایگزینی

حرکت به سوی جایگزینی صادرات فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی به جای صدور نفت‌خام و گاز طبیعی و حمایت و تقویت زنجیره تولید پائین‌دستی صنایع نفت، گاز و پتروشیمی از طریق ایجاد ظرفیت‌های جدید تولیدی در صنایع پتروشیمی جهت دستیابی به اهداف چشم‌انداز و همچنین ایجاد ظرفیت‌های جدید پالایشی به ویژه برای پالایش میعانات گازی و نیز نفت‌خام تولیدی بسیار سنگین.

ایجاد و تقویت بخش خصوصی داخلی در صنعت نفت کشور

از دیگر ارکان سیاست‌گذاری‌ها می‌توان به حمایت از ایجاد و تقویت بخش خصوصی داخلی در صنعت نفت کشور به ویژه در بخش بازرگانی نفت و نیز صنایع پایین‌دستی، صنایع و خدمات پشتیبان صنعت نفت، خدمات پیمانکاری و فنی و مهندسی با هدف حضور شرکت‌های ایرانی در بازارهای منطقه‌ای و جهانی و همچنین ایجاد مرکزیت جذب، تولید و انتقال و ارتقای فناوری‌های نوین صنایع نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی در منطقه خلیج فارس از طریق تعامل سازنده با کشورها و شرکت‌های مؤثر در عرضه فناوری نفت و گاز در بازارهای جهانی و تقویت مؤسسات تحقیقاتی، علمی، فنی و توسعه مراکز R&D داخلی فعال در امور نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و گسترش همکاری شرکت‌ها با نهادهای علمی و تحقیقاتی بین‌المللی اشاره کرد.

حمایت از سرمایه‌گذاری‌های مشترک با کشورهای منطقه

حمایت از سرمایه‌گذاری‌های مشترک با کشورهای منطقه و یا ادغام شرکت‌های مرتبط در بخش‌های پتروشیمی و صنایع پائین‌دستی نفت با هدف ایجاد شرکت‌های بزرگ تأثیرگذار در مقیاس جهانی، مشارکت و توسعه همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در امور اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری از مخازن نفت و گاز و حضور در طرح‌های سرمایه‌گذاری مختلف بالادستی و پائین‌دستی در خارج کشور با اولویت کشورهای منطقه و آسیا با هدف تضمین بازار و تقویت تعامل بین‌المللی از دیگر سیاست‌های اتخاذ شده همسو با افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ است.

ایجاد مرکزیت خدمات مالی و ایجاد مرکز جذب سرمایه و تأمین منابع مالی

وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران همچنین برای نیل به اهداف تعریف شده در افق چشم‌انداز، ایجاد مرکزیت خدمات مالی، بازارهای پولی، سرمایه، بیمه، بورس کالا، تجهیزات و امکانات صنایع نفت و گاز و ارائه خدمات لازم از طریق این بازارها برای کشورهای منطقه و نیز ایجاد مرکز جذب سرمایه و تأمین منابع مالی مورد نیاز از بازارهای جهانی با تأسیس نهادهای مالی مشترک را در دستور کار دارد. تأثیرگذاری در مدیریت بازار نفت و گاز منطقه و استفاده از موقعیت ژئوپلیتیک کشور در حمل و انتقال نفت‌خام و فرآورده‌های آن، گاز طبیعی، مواد پتروشیمی و معاوضه نفت‌خام برای تصفیه در پالایشگاه‌های کشور، به همراه تمرکز بر ایجاد زیرساخت‌های لازم توسعه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و صنایع انرژی بر در مناطق مستعد کشور با اولویت جزایر و سواحل شمال خلیج فارس از دیگر زوایای سیاست‌های اتخاذ شده در صنعت نفت است.

تلاش برای دستیابی به فناوری‌های نوین ایجاد انعطاف در ساختارهای سازمانی

تلاش برای دستیابی به فناوری‌های نوین و بومی‌سازی و تجاری‌سازی این فناوری‌ها در صنایع نفت و گاز و حمایت از تکالیف اجتماعی شرکت ملی نفت ایران، از دیگر اهداف برنامه ششم توسعه در این شرکت است. بر همین مبنا افزایش پتانسیل صادرات نفت و افزایش میزان تزریق گاز و آب به میدان‌ها نیز هدف‌گذاری شده است. از سویی دیگر در شرکت‌های تولیدی تابعه شرکت ملی نفت ایران نیز پروژه‌های اولویت‌داری تعریف شده است که در راستای بهره‌مندی از ظرفیت‌های بی‌شمار کشور در حوزه نفت و گاز

در صنعت نفت از جمله امکانات دیگر وزارت نفت برای توسعه است. این وزارتخانه همچنین برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، شورای حمایتی تشکیل داده است. «دانشگاه صنعت نفت» نیز همزمان با توسعه علمی، تربیت نیروهای متخصص را بر عهده دارد. ضمن اینکه استفاده از ظرفیت همکاری با دانشگاه‌ها و تمام بدنه تخصصی و علمی کشور برای توسعه بومی صنعت نفت به کار گرفته شده است. «موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی» نیز به عنوان یک مرجع علمی وظیفه آنالیز و تحلیل داده‌ها را بر عهده دارد.

ایران؛ قطب انرژی

ایران به عنوان قطب انرژی در خاورمیانه از ذخایر قابل توجه منابع هیدروکربوری برخوردار است. طبق اطلاعات به دست آمده از پایگاه اطلاع‌رسانی شرکت نفت در حال حاضر میزان ذخایر نفت درجی کشور بیش از ۷۱۲ میلیارد بشکه و ذخایر نفت باقیمانده قابل برداشت ۱۰۱ میلیارد بشکه برآورد می‌شود. در این میان ذخایر گاز طبیعی ایران ۱۶۶ درصد ذخایر دنیا، ۴۹ درصد ذخایر منطقه خاورمیانه و ۳۸ درصد ذخایر کشورهای صادرکننده نفت است. در عین حال تجمیع ذخایر گاز و نفت ایران، گویای این واقعیت است که ایران، رتبه اول ذخایر هیدروکربوری در جهان را در اختیار دارد. هم اکنون ۱۸۴ میدان مشتمل بر ۳۹۰ مخزن در کشور وجود دارد که از این تعداد، ۱۷۱ مخزن توسعه یافته یا در حال توسعه است و ۲۰۹ مخزن هم توسعه نیافته است. مخازن نفتی ایران در ۳ گروه سازند آسماری، بنگستان و خامی طبقه‌بندی می‌شوند که از این میان عمده ذخایر نفت درجی ایران بالغ بر ۳۰۰ میلیارد بشکه در سازند آسماری قرار دارد که در این میان، حدود ۵۰ میلیارد بشکه از ذخایر قابل برداشت میدان باقی مانده است. این در حالی است که متوسط ضریب بازیافت نفت در این سازند ۳۷ درصد است. در گروه بنگستان نیز ۲۸۰ میلیارد بشکه نفت درجا وجود دارد که ضریب بازیافت نفت در آن کمتر از ۱۵ درصد است و بدین ترتیب تنها ۳۳ میلیارد بشکه از ذخایر قابل برداشت این میدان باقی مانده است؛ اگرچه انتظار می‌رود با استفاده از روش‌های ازدیاد برداشت ضریب بازیافت مخازن این سازند افزایش یابد. در عین حال ذخیره نفت درجی سازند خامی نیز بالغ بر ۱۲۶٫۵ میلیارد بشکه و ضریب بازیافت ۱۷٫۱۵ درصد است. میزان نفت قابل برداشت از ذخایر کشور در حالی است که متوسط ضریب بازیافت مخازن نفتی کشور ۲۴٫۶ درصد برآورد می‌شود. از این میزان ضریب بازیافت، تنها ۴۰٫۴ درصد آن حاصل بکارگیری روش‌های ازدیاد برداشت است. با وجود این متوسط ضریب بازیافت قابل قبول برای میادین نفتی ۳۵ درصد است که البته ضریب بازیافت فعلی نفت در ایران با این رقم حدود ۱۰ درصد اختلاف دارد و در صورت تحقق ضریب بازیافت ۳۵ درصدی، ۷۰ میلیارد بشکه به ذخایر قابل برداشت نفت کشورمان اضافه خواهد شد.

البته این امکان هست تا با استفاده از روش‌های EOR و IOR که به طور جدی در برنامه‌های افزایش تولید شرکت ملی نفت ایران دنبال می‌شود، ضریب بازیافت نفت بین ۵ تا ۱۵ درصد افزایش یابد. در عین حال به شرکت‌های متقاضی توسعه میادین ایران توصیه می‌شود برای افزایش ضریب بازیافت نفت، ترکیبی از روش‌های ازدیاد برداشت را مدنظر قرار دهند و صرفاً به یک روش اکتفا نکنند. در عین حال ضریب بازیافت مایعات و میعانات گازی نیز ۵۱ درصد و متوسط ضریب بازیافت گاز نزدیک به ۷۰ درصد برآورد می‌شود که بدین ترتیب، ضریب بازیافت کل هیدروکربور کشور حدود ۴۰ درصد خواهد بود. در

مورد منابع و دارایی‌ها اتخاذ کنند و در عین حال منابع جدیدی از داده‌ها را از حسگرهای متصل امکان‌پذیر می‌کند. امروزه هوش مصنوعی، توسعه میدان نفتی را به سطح بالاتری می‌برد. راه‌حل‌های هوش مصنوعی از برنامه‌ریزی میدان نفتی با بهبود و تکمیل مدل‌های شبیه‌سازی سنتی مبتنی بر فیزیک پشتیبانی می‌کنند. به گزارش خبرگزاری تسنیم، راه‌حل‌های مبتنی بر هوش مصنوعی از طول عمر چاه‌ها پشتیبانی می‌کنند تا شرکت‌های اکتشاف بتوانند بهترین نرخ ممکن استخراج را داشته باشند و اطمینان حاصل کنند که از منابع تا حد ممکن استفاده می‌شود. با ترکیب داده‌های تاریخی با داده‌های حسگر زمان واقعی و تخصص انسانی که از سوی فناوری استدلال شناختی به دست آمده است، هوش مصنوعی شرکت‌ها را قادر می‌سازد تا عمر بهره‌وری چاه‌های خود را افزایش دهند و منابع قابل استخراج را به حداکثر برسانند و نیاز به حفاری جدید را کاهش دهند. حتی پس از اتمام مخازن، می‌توان از راه‌حل‌های هوش مصنوعی شناختی برای کمک به تلاش‌های پایداری استفاده کرد.

این پیشرفت‌ها می‌تواند به سودآوری بیشتر اپراتورهای پالایشگاه کمک کند. برخی از راه‌حل‌های هوش مصنوعی شناختی، پالایشگاه‌ها را در مدت زمان کوتاهی بهینه‌سازی کرده‌اند و تا ۱۷ درصد در برنامه‌ریزی عملیاتی بهبود یافته‌اند. مدیریت و نگهداری بهتر کارخانه باعث افزایش زمان کارکرد و افزایش عمر دارایی و همچنین کاهش خطر برای دارایی‌ها، پرسنل و آلودگی محیطی احتمالی می‌شود. یکی دیگر از کاربردهای هوش مصنوعی در نفت و گاز کاهش هزینه‌های تولید و نگهداری است؛ به گزارش مجله بین‌المللی شیمی صنعتی (International Journal of Industrial Chemistry) از گروه مجلات اسپرینگر (Springer Science) هزینه سالانه‌ای که بر اثر خوردگی و پوسیدگی تجهیزات به صنعت نفت و گاز تحمیل می‌شود، حدود ۱٫۳۷۲ میلیارد دلار است. هوش مصنوعی (Artificial intelligence) می‌تواند از چنین حوادثی پیشگیری کند. هوش مصنوعی با بهره‌گیری از اینترنت اشیا (Internet of Things) می‌تواند پارامترهای مختلف را تجزیه و تحلیل کند و علائم خوردگی را تشخیص دهد و همچنین وقوع چنین اتفاقاتی را پیش‌بینی کند. به کمک این سیستم‌ها هشدارهای لازم برای اپراتورهای خطوط لوله فرستاده می‌شود و در نتیجه شرکت‌ها می‌توانند خسارات ناشی از چنین اتفاقاتی را پیش‌بینی و کنترل کنند. همچنین بررسی اطلاعات موجود می‌تواند برنامه زمانی مشخصی را برای سرویس و تعمیر ماشین‌آلات به دست دهد و هزینه‌های احتمالی کاهش خواهد یافت. تخمین زده می‌شود بازار هوش مصنوعی در نفت و گاز تا ۲۰۲۲ به ۲٫۸۵ میلیارد دلار برسد که رشد سالانه‌ای معادل ۱۲٫۶۶ درصد خواهد داشت. جای تعجب نیست که تکنولوژی چقدر سریع رشد می‌کند و چه دستاوردهایی در نفت و گاز خواهد داشت.

سیاست‌گذاری برای توسعه علم و فناوری در وزارت نفت از سوی معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری صورت می‌پذیرد تا ضمن بررسی ظرفیت‌های داخلی و خارجی، راه‌های توسعه فناوریانه صنعت نفت را دنبال کند. این سیاست‌ها در تمام صنعت نفت با کمک واحدهای پژوهش و فناوری چهار شرکت اصلی و ده‌ها شرکت فرعی دنبال می‌شود که مجموعه‌ای شامل صدها نیروی متخصص راهبری آن را بر عهده دارند. همزمان یکی از بزرگترین بازوهای پژوهشی در کشور با عنوان «پژوهشگاه صنعت نفت» ضمن بهره‌گیری از توان نخبگان علمی کشور، نقش قابل توجهی در رفع نیازهای ضروری صنعت نفت داشته است. همکاری با ده‌ها مجموعه پارک علم و فناوری و ایجاد بزرگترین پارک فناوری و توسعه استارت‌آپ‌های کشور

باشد. همزمان بر اساس اعلام سازمان زمین‌شناسی آمریکا، ایران از حیث برخورداری از ظرفیت‌های اکتشافی جدید، پس از عراق و روسیه در رتبه سوم جهان قرار گرفته است. ایران هم اکنون با دارا بودن بیش از ۱۶۰ میلیارد بشکه ذخیره در جای نفت و حدود ۳۴ تریلیون متر مکعب ذخیره در جای گاز از وضعیت مناسبی برای تامین انرژی در دهه‌های آینده برخوردار است.

نقش تحقیق و توسعه (R&D) در فعالیت‌های آتی

دستیابی به تکنولوژی‌های جدید و تثبیت آن‌ها به عنوان تاثیرگذارترین عامل در تولید، نیازمند انجام تحقیقات متناسب و هدفمند است، نقش و جایگاه تحقیق و توسعه در توسعه صنعت نفت امری بدیهی و انکارناپذیر است. آنچه در واحدهای پژوهش و توسعه باید در نظر گرفته شود، انجام تحقیقات بنیادی و علمی و کاربردی کردن آنها در تولید یک محصول و بسترسازی استفاده از آن محصول در سطح بزرگتر و در نهایت بهینه‌سازی عملکرد است. رویکرد کنونی صنعت نفت «دانش محور» و «فناوری محور» است و به دلیل وجود تقاضای جدید در صنعت نفت، لازم است محیط‌های علمی و تحقیقاتی نیز در راستای نیازهای صنعت نفت حرکت کنند. تحقیق و توسعه در صنعت نفت در واقع موتور محرک توسعه صنعتی، اقتصادی و اجتماعی کشور است، زیرا با وجود ذخایر عظیم نفت و گاز از یکسو و نیاز روز افزون ملی و بین‌المللی به این منبع خدادادی، هر گونه تلاش برای به‌روز کردن این صنعت با هدف جلوگیری از اتلاف منابع، استفاده بهینه از منابع، امکانات، تجهیزات و تأسیسات و بهره‌برداری اصولی و منطقی و صیانت از آنها با استفاده از فناوری‌های پیشرفته و فراهم کردن زمینه‌ها و بسترهای مناسب برای انجام پژوهش و نیز جذب و بومی‌سازی فناوری‌های نوین، بسیار تاثیرگذار و حیاتی است.

امروزه برای فروش ایده‌های تازه و بدل شدن به یک مرجع علمی جهانی نیازمند زیرساخت‌های مناسب هستیم. از اینرو یکی از سیاست‌های افزایش مراکز تولید علم در بخش‌های مختلف صنعت نفت، ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای دستیابی به فناوری‌های جدید است. ضمن آنکه دستیابی به فناوری به میزان زیادی بستگی به کیفیت دانش و مهارت نیروی انسانی دارد. علاوه بر مراکز که به آنها اشاره شد در تمامی شرکت‌های اصلی و فرعی تابعه وزارت نفت واحدهای پژوهش و فناوری حضور دارند که قطع وابستگی بسیاری از اقلام در دوره تحریم‌ها از سوی این نیروها صورت گرفته است.

نمایش شماره ۲ - مهم‌ترین برنامه‌های اولویت‌دار تحقیق و توسعه

میان میدان‌های نفت و گاز کشف شده در کشور بزرگترین و مهمترین آنها شامل میدان نفتی چنگوله در استان ایلام، میدان نفت و گاز آرش، میدان نفتی کوشک لایه نفتی پارس جنوبی و میدان نفتی آزادگان در نزدیکی اهواز می‌شود. بزرگترین و مهمترین میدان‌های گازی کشف شده نیز عبارتند از: میدان گازی گردان در جنوب شیراز، شیرین تابناک در مرز استان‌های فارس، بوشهر و هرمزگان، زیره در بوشهر، هما و دی در استان فارس، تابناک شرق و میدان گازی پارس جنوبی.

تا کنون نزدیک به نیمی از ذخایر نفتی اثبات شده جهان شامل انواع نفت خام و میعانات برداشت شده است، اما با وجود اینکه ایران یکی از نخستین کشورها در آغاز تولید تجاری نفت بوده است، کمی بیشتر از یک سوم ذخایر اثبات شده خود را برداشت کرده است. از سوی دیگر مقایسه ذخایر درجی نفت و گاز ایران در سال ۱۳۹۷ با سال ۱۳۵۷ نشان می‌دهد با وجود برداشت و مصرف مستمر ذخایر، به واسطه اکتشاف‌ها و جایگزینی‌های انجام شده، میزان ذخایر نفت درجی کشور با میزان این ذخایر در ۴۰ سال قبل برابری می‌کند و ذخایر درجی کنونی گاز نیز با وجود گازرسانی به شهرها و روستاها و مصرف مستمر آن، هشت برابر میزان این ذخایر در سال ۵۷ است. نتایج حاصل از اکتشافات نفت و گاز نشان می‌دهد که ۲۵ درصد ذخایر نفتی در دوران پس از انقلاب کشف شده، در حالی که در بخش گاز، عمده اکتشاف‌ها (۷۵ درصد) مربوط به دوران پس از پیروزی انقلاب بوده است. از مجموع ذخایر نفتی کشف شده، ۴۵ درصد توسعه نیافته است که این مقدار در بخش گاز به ۷۷ درصد می‌رسد. همچنین این آمار، اطمینان خاطر و حق انتخاب کافی برای صنعت نفت و کشور در زمینه توسعه میدان‌های نفتی و گازی ایجاد می‌کند.

بر اساس گزارش شرکت ملی نفت ایران، با توجه به برخورداری کشور از ذخیره قابل استحصال گاز به میزان حدود ۳۳ تریلیون مترمکعب و تولید جمعی سالانه فعلی حدود ۰/۳ تریلیون مترمکعب، ذخایر گازی موجود برای تامین نیاز کشور تا بیش از ۵۰ سال آینده کافی خواهد بود. افزون بر این، ظرفیت‌های گازی اکتشافی که در آینده به میزان ذخایر گازی کشور افزوده خواهد شد نیز می‌تواند پاسخگوی روند افزایش تقاضای گاز باشد. بر اساس آمار مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت، سرعت جایگزینی اکتشاف نسبت به نفت و گاز تولید شده در ایران در دو دهه گذشته مطلوب بوده، به طوری که در این مدت در حوزه گاز، به ازای هر ۱۰۰ واحدی که تولید شده، ۱۸۰ واحد جایگزین شده است، همچنین ۷۰ درصد نفت تولید شده در این ۲۰ سال نیز با اکتشافات جایگزین شده است. زمانی که صحبت از ذخایر و اکتشافات هیدروکربوری می‌شود، این نکته را نباید از یاد برد که ایران در ذخایر نامتعارف هیدروکربوری نیز حرف‌های زیادی برای گفتن دارد و اگر چه با استناد به متغیرهای اقتصادی، فعلا صنعت نفت به حوزه برداشت از این منابع ورود نکرده است، اما شناسایی ذخایر شیل در دستور کار قرار دارد.

ایران با برخورداری از ذخایر نفت و گاز فراوان، در رتبه نخستین کشور دارنده ذخایر هیدروکربوری دنیا قرار دارد. آماری که بریتیش پترولیوم (bp) در شصت و ششمین گزارش سالانه خود موسوم به مرور آمار انرژی جهان ۲۰۱۷ منتشر کرد، درباره وضع انرژی در ۲۰۱۶، برای اولین بار ایران را دارنده بیشترین حجم ذخایر هیدروکربوری جهان معرفی کرد و طبق همین گزارش و مطابق با احتساب روند معمول تولید نفت در سال ۲۰۱۶ میلادی، ضریب ذخایر به تولید ایران برابر با ۹۴/۳ سال است. مفهوم این ضریب به‌طور ساده آن است که در صورت تداوم روند فعلی تولید و تثبیت حجم ذخایر، پیش‌بینی می‌شود؛ کشور تا حدود ۹۴ سال آینده نفت خام برای تولید داشته

- ۱۱- بهبود کیفیت محصولات و خدمات بخش انرژی متناسب با استانداردهای ملی در راستای صیانت از حقوق متقابل مشتریان و عرضه‌کنندگان با ایجاد نهادهای تنظیم مقررات بخش انرژی (رگولاتوری انرژی)
- ۱۲- اصلاح ساختار سازمانی و همچنین قوانین و مقررات جاری بخش انرژی متناسب با استانداردها و شرایط روز با تاکید بر حداکثرسازی مبادلات تجاری، عملکردهای بهینه اجرایی و توسعه‌ای در سطح بین‌الملل و افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری
- ۱۳- تبدیل و تولید حامل‌های انرژی با ارزش افزوده بالاتر
- ۱۴- حمایت از گسترش پژوهش‌های کاربردی، تولید دانش فنی و تجاری‌سازی فناوری‌های نوین
- ۱۵- اجرای طرح مطالعات جامع انرژی کشور با راهبری سازمان برنامه و بودجه کشور
- ۱۶- تجاری‌سازی فناوری‌های انرژی‌های تجدیدپذیر و دوستدار محیط زیست
- ۱۷- توانمندسازی سرمایه انسانی از طریق ارتقای آموزش‌های حرفه‌ای و

در حال حاضر دستیابی به این موارد در صنعت نفت، گام جدیدی برای قطع وابستگی به ویژه در شرایط تحریم محسوب می‌شود. همزمان دستیابی به تکنولوژی ساخت تجهیزات مهم مورد نیاز و یا تامین بخش عمده کالاها در داخل کشور نتیجه همین تحقیق و توسعه طی سال‌های اخیر بوده است. افزایش سهم و ارتقای جایگاه صنعت نفت و گاز در سطح منطقه و جهان و افزایش استحصال و استخراج نفت و گاز با اولویت مبادین مشترک، به همراه استفاده بهینه از ذخایر هیدروکربوری کشور به عنوان پشتوانه و محرک توسعه اقتصادی کشور همگی به توسعه صنعت نفت بستگی دارد. از این رو پژوهش و فناوری برای توسعه این صنعت، به عنوان یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر تلقی می‌شود.

نتیجه‌گیری

فعالیت صنعت نفت در ایران از سال ۱۲۸۷ شمسی با استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان آغاز شد. رویدادهای مهمی در تاریخ نفت ایران وجود دارد که از آن جمله می‌توان به موارد شرح داده در نمایش شماره ۳ اشاره کرد.

ردیف	شرح	تاریخ
۱	استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان	۱۲۸۷
۲	ملی شدن صنعت نفت	اسفند ۱۳۲۹
۳	تأسیس شرکت ملی نفت ایران	سال ۱۳۳۰
۴	احداث اولین کارخانه کود شیمیایی در کشور و تولد صنایع پتروشیمی	سال ۱۳۴۲
۵	آغاز به کار شرکت ملی صنایع پتروشیمی	سال ۱۳۴۳
۶	تأسیس شرکت ملی گاز ایران	اسفند ۱۳۴۴
۷	تأسیس شرکت ملی گاز مایع ایران	سال ۱۳۶۶

نمایش شماره ۳ - برخی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخ نفت، گاز و پتروشیمی ایران

- مهارت‌های کاری و آموزش مستمر
- ۱۸- توسعه صادرات کالا و تجهیزات دانش‌بنیان و خدمات فنی مهندسی بخش انرژی
 - ۱۹- کاهش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای و آلایندگی ناشی از تولید، انتقال و مصرف انواع حامل‌های انرژی

در همین راستا برگزاری چنین نمایشگاه‌ها و رویدادهایی در سطح ملی و بین‌المللی، با توجه به اهمیت هم‌افزایی و انجام فعالیت‌های مشترک، تعامل با کشورها و شرکت‌های صاحب فناوری‌های پیشرفته در استخراج نفت به منظور جذب فناوری و منابع مالی خارجی و همچنین حمایت از پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی در توسعه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و از سوی دیگر تقویت نگرش مدیریت بنگاه‌داری اقتصادی، روان‌سازی مقررات در جهت افزایش بهره‌وری و به‌روزرسانی فرایندهای سازمان‌های مرتبط با موضوع در سطح کشور و ارتقای آنها به سطح شرکت‌های بین‌المللی فعال و قابل رقابت سبب خواهد شد که یکی از مهمترین صنایع کشور، مسیر رشد و توسعه را بیش از پیش طی کند. لذا این نمایشگاه که سالانه برگزار می‌شود، فرصت بسیار مغتنمی است تا شرکت‌های فعال در این صنعت دستاوردها و محصولات خود را در معرض بازدید دست‌اندرکاران و متخصصان این صنعت قرار دهند و با در نظر گرفتن روند تقاضای بازارها و سمت و سوی رشد این صنعت، فعالیت‌ها و نوآوری‌های آتی خود را هدایت کنند. برگزارکننده این نمایشگاه شرکت ملی نفت ایران است. شرکتی که از بدو تأسیس در سال ۱۳۳۰ به عنوان دومین شرکت بزرگ نفتی جهان و عضو اصلی اوپک، همواره سعی داشته تا با توسعه فعالیت‌های اکتشافی، حفاری، افزایش تولید نفت و گاز، پژوهش و توسعه، پالایش و توزیع نفت، گاز و فرآورده‌های نفتی و همچنین صادرات، نقش مهمی در عرضه تولید و صادرات در منطقه داشته باشد.

- مطاب با سند ملی راهبرد انرژی کشور و همچنین در راستای توسعه همه‌جانبه بخش انرژی کشور با رویکرد سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، راهبردهای کلان بخش انرژی عبارتند از:
- ۱- واقعی کردن قیمت نسبی حامل‌های انرژی در بخش‌های مختلف مصرف‌کننده حداکثر تا پایان ۵ سال اول اجرای سند و تداوم آن
 - ۲- تفکیک کامل وظایف حاکمیتی از تصدی‌گری و ایجاد ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیتی در بخش انرژی کشور به ویژه صنعت نفت با تاکید بر اعمال حق حاکمیت و مالکیت ملی بر منافع و ذخایر و صیانت از آن.
 - ۳- ایجاد حداکثر ارزش افزوده از منابع انرژی اولیه کشور از طریق تعریف و استقرار زنجیره ارزش بر مبنای نتایج امکان سنجی فنی و اقتصادی و ملاحظات زیست محیطی
 - ۴- گسترش فعالیت‌های اقتصادی در مناطق و سواحل و جزایر جنوبی با استفاده از ظرفیت‌های صنعت نفت و گاز و همچنین مدیریت مصرف آب در صنایع انرژی بر
 - ۵- ایجاد بازارهای رقابتی در زمینه تولید و عرضه حامل‌های انرژی
 - ۶- کاهش ضایعات و تلفات در بخش تولید، انتقال، توزیع و مصرف انرژی تا سطح استانداردهای ملی
 - ۷- ارتقای فناوری در تجهیزات و فرایندهای زنجیره ارزش
 - ۸- بهره‌گیری موثر از موقعیت منطقه‌ای و جغرافیایی کشور برای خرید، فروش، معاوضه، انتقال و فراوری و ذخیره‌سازی نفت و گاز و برق در بازارهای داخلی و منطقه‌ای با رویکرد حداکثر سودآوری در تجارب حامل‌های انرژی با تاکید بر ارتقای دیپلماسی انرژی
 - ۹- ترویج و گسترش فرهنگ صرفه‌جویی و بهینه‌سازی مصرف انرژی و حمایت از توسعه شرکت‌های خدمات انرژی (ESCO)
 - ۱۰- توسعه مشارکت آحاد مردم در سرمایه‌گذاری بخش انرژی در راستای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و با هدف ارزش افزوده بخش انرژی

برخلاف وعده‌های دولت سیزدهم؛ تمامی صنایع بورسی بدون استثنا زیانده بودند

علی‌رمضانیان

بازار سرمایه در یک سال گذشته وضع متفاوتی داشت. بعد از رشد هیجانی و تاریخی سال ۹۹، وضعیت بازار سرمایه همچنان تا پایان سال ۱۴۰۰، در رکود قرار داشته و نتوانست وضع خود را بهبود ببخشد.

شاخص کل بعد از رشد تاریخی در سال ۱۳۹۹ که اوج آن در مرداد ۱۳۹۹ بود، رکود عمیقی را تجربه می‌کند. هرچند که در نیمه نخست امسال توانست برخی از قله‌های از دست رفته را دوباره بدست آورد، ولی مجدداً آن را از دست داده و به شرایط نزولی بازگشت.

در واقع، در شهریور امسال، شاخص کل تا یک میلیون و ۵۱۵ هزار واحد پیش رفت، اما انرژی لازم را برای صعود بیشتر نداشته و رکودی عمیق‌تر در پایان سال ۱۴۰۰، به همان نقطه ابتدای سال بازگشت.

وعده‌های توخالی دولت سیزدهم

این اتفاقات در بازار سرمایه در حالی افتاده است که طبق وعده‌های ابراهیم رئیسی، رییس دولت سیزدهم و تیم اقتصادی او علی‌الخصوص طبق وعده‌های هیجانی وزیر اقتصاد در روز کسب رای اعتماد از مجلس قرار بود از بورس حمایت شده و وضع بهبود یابد، اما نه تنها که وضع بورس نسبت به گذشته بهبود نیافت، بلکه بعد از شش ماه از عمر دولت سیزدهم، وضع بورس از ابتدای این دولت به مراتب بدتر شده است.

در حقیقت در زمان دولت رئیسی، طی شش ماه، هم‌گونه که از جدول ذیل مشخص است؛ هیچ صنعتی بازدهی نداشته و بدون استثنا تمامی صنایع بورسی برای سرمایه‌گذاران زیانده بودند.

در حقیقت بازار سرمایه نسبت به دیگر بازارهای مالی و غیرمولد که عاملی جذب سرمایه سرگردان هستند، نه تنها بازدهی کمتری داشته بلکه زیان‌ده نیز بود.

چرا که بازدهی بازار مسکن ۱۸ درصد، طلا ۱۸ درصد، خودرو ۲۷ درصد، سکه ۱۸ درصد و ارز ۸۷ درصد بود؛ اما بازدهی شاخص کل با تمام دستکاری و تلاش تنها توانست ۴ درصد بازدهی داشته باشد که این حقیقت با بررسی صنایع بورسی بیشتر نمایان می‌شود؛ چرا که صنایع بورسی بازدهی نداشتند لذا شاخص کل بورس نمی‌تواند معیار دقیقی برای ارزیابی بازار سرمایه داشته باشد.

وضع بورس در دولت‌های مختلف

به دلیل هوشمندی بازارها و علی‌الخصوص بازار سرمایه، همواره به انتخاب ریاست جمهوری واکنش‌های متفاوتی را شاهد بودیم. اوج این رویه در دولت نهم به ریاست احمدی‌نژاد بود که بازار سرمایه چنان با عصبانیت از حضور او استقبال کرد که بازدهی بازار در آن سال به منفی ۱۸ درصد رسید. بورس ایران، از دولت‌های هاشمی رفسنجانی،

ردیف	شرح	بازدهی هفتگی	بازدهی ماهانه	بازدهی ۳ ماهه	بازدهی ۶ ماهه	بازدهی سالانه
۱	شاخص صنعت چوبی	-۱.۵۴	-۸.۹۳	-۱۱.۱۷	-۳۲.۲۲	-۵۳.۴۵
۲	شاخص فنی مهندسی	۱.۸۷	۲۲.۱	-۴.۶	-۳۶.۷۹	-۲۶.۱۶
۳	شاخص لاستیک	۰	-۱۱.۴	-۲۸.۱۹	-۴۸.۳	-۴۱.۰۲
۴	شاخص ارکان و نهادهای مالی	۳.۰۱	-۱۵.۱۷	-۴۶.۲۱	-۶۰.۱۵	-۱۵.۶۲
۵	شاخص صنعت سیمان	۲.۱۲	-۰.۷	-۱۱.۸	-۳۸.۷۳	-۳۶.۳۷
۶	محصولات فلزی	۰.۶۶	-۶.۴۹	-۲۷.۲۵	-۴۵.۰۸	-۴۷.۱۴
۷	قندوشکر	۱.۹۹	-۴.۰۲	-۱۲.۶۹	-۳۴.۰۱	-۴۵.۳۶
۸	حمل و نقل	۱۰.۳۱	۷.۸۹	-۵.۲۹	-۲۸.۹۳	-۳۳.۴۹
۹	محصولات کاغذی	۱.۷۳	-۱.۱۶	-۱۶.۵۲	-۴۰.۱۵	-۴۹.۴۴
۱۰	ماشین‌آلات	-۰.۵۱	-۵.۴۹	-۲۲.۸۷	-۳۹.۱۷	-۳۹.۳۶
۱۱	رادیویی	۲.۶۷	-۱.۱۱	-۱۲.۳۶	-۳۴.۶۲	-۲۹.۵۲
۱۲	دستگاه‌های برقی	-۲.۴۱	-۶.۱۷	-۲۴.۵	-۳۹.۹۷	-۳۷.۴۲
۱۳	وسایل ارتباطی	-۴.۱۳	۹.۲۴	-۶.۴۹	-۳.۱۶	-۳.۷۲
۱۴	کانی غیر فلزی	-۰.۳۴	۱.۱۴	-۱۰.۵۹	-۲۹.۶۳	-۴۳.۴۸
۱۵	شاخص اطلاعات و ارتباطات	۴.۹۱	-۵.۰۲	-۲۷.۹۴	-۳۵.۱۳	-۳۶
۱۶	منسوجات	۵.۳۴	۶.۱۸	-۱۱.۶۴	-۴۱.۳	۱۸.۴۱
۱۷	مالی	۲.۹	۵.۵۵	-۰.۵۵	-۱۷.۱۶	-۱۷.۲۶
۱۸	سایرمعادن	-۰.۲۹	-۷.۷۵	-۵۴.۲۷	-۵۳.۲۶	-۵۶.۹۷
۱۹	محصولات چرمی	-۳.۱۶	-۳.۶۳	-۲۶.۸۷	-۳۹.۰۸	-۳۱.۵۱
۲۰	چندرشته‌ای	-۰.۷۸	-۲.۱۷	-۷.۰۲	-۱۴.۰۳	۱۱.۳
۲۱	اداره بازارهای مالی	۱.۱۲	-۳.۹۳	-۱۸.۷۸	-۱۵.۹۶	-۱۰.۲۳
۲۲	ذغال سنگ	-۱.۲	۲۶.۸۳	۸.۹	-۱۵.۳۲	-۲۹.۸۹
۲۳	سایر مالی	۲.۱۶	۰.۰۹۷	-۲۹.۰۶	-۴۳.۸۸	-۵۱.۱۹
۲۴	انتشار و چاپ	-۳.۹۷	۸.۹۲	۹.۷۲	-۵۰.۰۵	-۴۹.۶۹
۲۵	انبوه‌سازی	۰.۴۳	-۴.۰۹	-۲۶.۰۴	-۴۶.۹	-۴۸.۳۸
۲۶	رایانه	-۲.۰۴	۲.۶۲	-۸.۰۷	-۲۰.۵۶	-۱۶.۶
۲۷	فلزات اساسی	-۰.۷۹	-۰.۲۹	-۵.۶۸	-۱۱.۷۷	۱۷.۶۲
۲۸	سرمایه‌گذاری‌ها	۰.۰۸	۰.۳۴	-۳.۸۷	-۱۳.۹۸	-۲۴.۵۴
۲۹	زراعت	۱.۴۹	-۰.۹۶	-۱۲.۰۱	-۱۶.۰۱	-۶.۵۷
۳۰	فلزی مهندسی	-۲.۵	-۱۱.۰۵	-۱۹.۷۳	-۳۴.۹۲	-۲۳.۳۹
۳۱	کاشی و سرامیک	-۶.۵	۳.۲۳	۱.۲۳	-۱۴.۵۸	-۳۸.۴۶
۳۲	کانه فلزی	۰.۰۵	۵.۳۱	-۱.۵۵	-۱۰.۹۱	۵۱.۵۸
۳۳	غذایی بجز قند	۱.۰۳	-۱۳.۹۶	-۲۸.۷۱	-۳۶.۶	-۳۱.۳۳
۳۴	بازدهی صنعت بیمه و بازنشته	۱.۰۵	-۲.۵۴	-۱۲.۸۹	-۳۰.۴۲	-۲۵.۶۳
۳۵	مواد دارویی	۰.۷	-۶.۷۷	-۲۲.۱۹	-۳۲.۴	-۲۲.۶
۳۶	خودرویی	۶.۷	۶.۸۳	-۵.۹	-۱۵.۱۶	-۲۳.۶۷
۳۷	بانک‌ها	۶.۳۴	۱۴.۲۸	۸.۲۴	-۱۸.۵۱	-۹.۱۳
۳۸	بازدهی صنعت استخراج نفت جز کشف	۲.۵۴	۲.۱۱	-۲۲.۱۷	-۴۹.۴۳	-۴۲.۷۷
۳۹	فرآورده‌های نفتی	-۳.۰۶	-۰.۷۶	-۷.۰۷	-۸.۷۲	۱۰.۹۸
۴۰	شیمیایی	-۱.۹۳	-۳.۲۷	-۱۵.۱۹	-۱۸.۲۵	۳۰.۳۲

حتی تعداد شرکت‌ها نیز به اندازه‌ای نبود تا بتوان رشد قابل توجهی برای آن در نظر گرفت. بازار سرمایه در دوران دولت‌های اصلاحات در کل

جان تازه‌ای گرفت و تلاش او برای صنعتی‌سازی کشور سبب شد تا بورس مورد توجه قرار گیرد. در این دوره بورس نوپا بوده و رشدی برای آن نمی‌توان تصور کرد.

شاخص کل

دوره چهار سال اول ۱۵ درصد و دوره چهار ساله دوم ۱۰۳ درصد بازدهی داشت.

در چهار ساله ابتدایی دولت احمدی‌نژاد بازار سرمایه منفی ۱۸ درصد و در دولت دوم، مثبت ۱۰۵ درصد بازدهی داشت.

در دولت اول روحانی، شاخص کل ۱۶ درصد رشد داشته و در دولت دوم با توجه به دخالت‌های دولت روحانی و تخلف‌هایی که انجام شده و در نهایت سبب رکود عمیق بازار شد؛ بازدهی ۴۴۴ درصد را تنها طی شش ماه نصیب بازار کرد.

وضع بورس در شش ماهه نخستین دولت‌ها

نکته‌ای که در مورد تاثیر تغییر دولت مهم است اینکه در شش ماهه نخست هر دولتی چه اتفاقی افتاده است. در دولت‌های هاشمی رفسنجانی وضع بازار سرمایه رو به رشد بوده و کلاً در دولت او بورس دوباره جان گرفت؛ اما در دولت خامنه‌ای که بعضاً به موضوع اقتصاد کمتر اهمیت داده‌شد شاهد هیجانی در بورس نبودیم، هرچند که در شش ماهه نخست هر دو دولت او رشد اندکی شکل گرفت.

اما در شش ماهه نخست دولت احمدی‌نژاد وضع به گونه‌ای دیگر بود؛ چرا که اغلب فعالان بازار سرمایه تصور می‌کردند که هاشمی رفسنجانی به عنوان رئیس جمهوری انتخاب خواهد شد و با برنده شدن احمدی‌نژاد در انتخابات سال ۱۳۸۴؛ بازار سرمایه واکنش بسیار بدی به این انتخاب نشان داده و در شش ماهه نخست دولت او شاخص کل با یک چهارم کاهش از ۱۲ هزار واحد به ۹ هزار واحد در پایان سال ۸۴ رسید. در شش ماهه نخست دولت دوم احمدی‌نژاد، در سال ۸۸ به دلیل بار تورمی رشد اندکی را در بازار سرمایه شاهد بودیم.

در دولت‌های حسن روحانی وضع بهتری را در بازار سرمایه شاهد بودیم، در شش ماهه نخست دولت اول او شاخص از ۶۰ هزار به ۸۰ هزار واحد رسیده و در شش ماهه نخست دولت دوم، شاخص کل از ۸۲ هزار واحد به ۹۸ هزار واحد رسید.

وضع در شش ماهه نخست رئیس‌جمهوری مانند شش ماهه نخست دولت احمدی‌نژاد بوده و شاهد رکود بورس بودیم، البته این رکود برآمده از عملکرد دولت حسن روحانی بود که به دلیل دخالت در بورس و تخلف‌های آشکاری که قوه قضائیه نیز به آن ورود کرد، رخ داده بود، اما فارغ از تخلف دولت روحانی،

تیم اقتصادی دولت رئیسی از قبل از آغاز به کار و در زمان انتخابات و بعدها در روز کسب رای اعتماد از مجلس، وعده داده بودند که مشکلات بورس را سریعاً رفع خواهند کرد. حتی وزیر اقتصاد در برنامه‌ای که برای رای اعتماد به مجلس ارائه کرده بود، چنان هیجانی و با حرارت وعده شرایط خوب بورسی را داده بود، که بسیاری باور بر آن بود که دولت تمام توجه خود را بر بورس خواهد گذاشت، اما با وجود این وعده‌ها شاخص بورس با کاهش ۳۰ درصدی مواجه شد و از رقم یک میلیون و ۵۱۵ هزار واحد به یک میلیون و ۲۸۲ واحد کاهش یافت.

اخیر نشان داده است که معمولاً در دوره‌های نخست هر ریاست جمهوری در ایران، شرایط اقتصادی اندکی بهتر و با ثبات از دوره دوم است به همین دلیل شرایط بازار سرمایه بهبود اندکی دارد. اما برای داشتن بازار سرمایه پویا، پربازده و متعادل باید اقتصاد مناسبی داشت. متأسفانه در سال‌های اخیر رشد اقتصادی منفی، نرخ تورم بالا و تغییر هیجانی ارزش پول ملی و همچنین پایین بودن صادرات و واردات سبب شده است تا از بازار سرمایه امید چندانی نرود هرچند بر اساس تورم و داده‌هایی از این دست می‌توان امید رشد اندکی را داشت اما این رشد باثبات نبوده و ممکن

۱۳۶۸/۱۱/۳۰	۱۳۶۸/۰۵/۳۱	شاخص کل دوره اول ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی
۱۱۰	۱۰۰	
۱۳۷۲/۱۱/۳۰	۱۳۷۲/۰۵/۳۱	شاخص کل دوره دوم ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی
۶۲۰	۴۰۳	
۱۳۷۶/۱۱/۳۰	۱۳۷۶/۰۵/۳۱	شاخص کل دوره اول ریاست جمهوری محمد خاتمی
۱۶۵۳	۱۵۰۰	
۱۳۸۰/۱۱/۳۱	۱۳۸۰/۰۵/۳۱	شاخص کل دوره دوم ریاست جمهوری محمد خاتمی
۳۳۵۹	۲۹۷۸	
۱۳۸۴/۱۱/۳۰	۱۳۸۴/۰۵/۳۱	شاخص کل دوره اول ریاست جمهوری احمدی‌نژاد
۹۴۵۳	۱۲۱۱۳	
۱۳۸۸/۱۲/۰۱	۱۳۸۸/۰۵/۳۱	شاخص کل دوره دوم ریاست جمهوری احمدی‌نژاد
۱۱۸۱۹	۱۰۵۵۵	
۱۳۹۲/۱۱/۳۰	۱۳۹۲/۰۵/۲۹	شاخص کل دوره اول ریاست جمهوری حسن روحانی
۸۰۹۸۶	۵۹۵۶۸	
۱۳۹۶/۱۱/۳۰	۱۳۹۶/۰۵/۳۱	شاخص کل دوره دوم ریاست جمهوری حسن روحانی
۹۸۱۴۸	۸۲۳۷۲	
۱۴۰۰/۱۱/۳۰	۱۴۰۰/۰۵/۳۱	شاخص کل دوره اول ریاست جمهوری ابراهیم رئیسی
۱۲۸۲۱۹۰	۱۵۱۵۵۴۸	

و در نهایت؛

بازار سرمایه دماسنج اقتصاد هر کشوری است. رونق صنایع بورسی بر اساس رخدادهای بنیادی، نشان از شرایط خوب اقتصادی داده تجربه سال‌های

است مجدداً با رکود عمیق مواجه می‌شود. اما در نهایت کارشناسان معتقدند که با توافق احتمالی هسته‌ای و ایجاد گشایش اقتصادی شرایط اقتصادی کشور بهبود یافته و احتمال شاهد بازدهی مناسب بورس بر اساس داده‌های اقتصادی و بنیادین باشیم.

طرح احیای چاه‌های بسته یا کم بازده

برآورد افزایش تولید نفت خام به میزان تولید تجمعی اضافی در
حدود ۸۳ میلیون بشکه
انجام عملیات احیا بر روی حدود ۷۵۰ حلقه چاه در طول ۵ سال

طرح احیای چاه‌های بسته و کم بازده، شامل کلیه چاه‌های نفتی در خشکی و دریا در گستره شرکت‌های تابعه شرکت ملی نفت ایران شامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، فلات قاره ایران و شرکت نفت مناطق مرکزی ایران می‌شود. اولویت بر روی احیا و بازتولید چاه‌های بسته و افزایش تولید از چاه‌هایی است که نسبت به پتانسیل واقعی خود، تولید کمتری دارند.

مجموع تعهدات مالی قابل پذیرش دولت برای انجام طرح احیای چاه‌های بسته یا کم‌بازده تا سقف: ۵۰۰ میلیون دلار

حمایت، تقویت و ایجاد فرصت مشارکت در طرح احیای چاه‌ها برای شرکت‌های فناور، خلاق و دانش بنیان

وضعیت فعلی چاه‌های کشور در گستره شرکت ملی نفت ایران
حفاری ۴۰۰۰ حلقه چاه تولید نفت : ۶۴٪ چاه‌ها فعال
۱۵٪ متروکه، ۱۹٪ بسته و حدود ۲٪ معلق
متوسط تولید از چاه‌های فعال کشور: بیش از ۱۵۰۰ بشکه در روز

انعقاد قراردادهای تفاهم‌نامه‌های سرمایه‌گذاری

انعقاد قراردادهای تفاهم‌نامه‌های سرمایه‌گذاری با ارزش
۹,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار

امضای تفاهم‌نامه جهت افزایش استحصال اتان از ۹ پالایشگاه پارس جنوبی و افزایش راندمان آن از ۶۷ به ۷۵٪ به ارزش ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار

انعقاد قراردادهای توسعه میدین نفتی با ارزشی بالغ بر ۳,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار

امضای تفاهم‌نامه همکاری جهت توسعه فاز دوم میدان مسجد سلیمان

انعقاد ۸ قرارداد جمع‌آوری گازهای مشعل با شرکت‌های EPC داخلی با ارزش ۵۴۵,۰۰۰,۰۰۰ دلار

انعقاد تفاهم‌نامه‌های توسعه میدین نفتی و گازی با ارزشی بالغ بر ۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار

www.rangdaneh.ir
info@rangdaneh.com

کامپاند $PE80^+$ ، $PE100^+$ ، $PP-r$ و روکش استیل پایپ کوتینگ $TOP-COAT$ و چسب لایه میانی روکش لوله های فولادی، پودر پری دیسپرس مشکی، آبی، نارنجی، زرد و مفتول پلی اتیلن و پلی پروپیلن

- گرانول و کامپاند لوله های پلی اتیلن و پلی پروپیلن

۱) **تاپ کوت پلی اتیلن ($PE80^+$) و تاپ کوت پلی پروپیلن جهت تولید لوله های آب و گاز فشار قوی (پوشش های ۳ لایه پلی اتیلن و پلی پروپیلن برای لوله های فولادی)**

۲) **$PE100^+$ جهت تولید انواع لوله و اتصالات آب و گاز فشار قوی**

۳) کامپاند $PP-r$ با هدف بهبود مقاومت در برابر کلرین، رسوب ناخالصی های سیال در حال انتقال، وزن پایین تر و سادگی نصب، امکان ایجاد اتصال حرارتی قطعات مختلف لوله به یکدیگر، قابلیت انتقال آب با محدوده دمایی وسیع، انتقال هوای فشرده و همچنین عایق در برابر دما در گرید های با فناوری بالا

- **چسب مخصوص پایه پلی اتیلن مورد استفاده در پوشش لوله های فولادی پلی اتیلن و پلی پروپیلن**

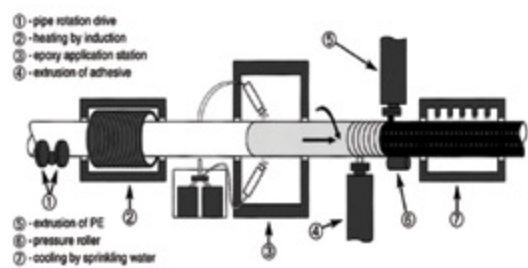
- پودر پری دیسپرس مشکی و رنگی به روش SSP برای تولید گرید $PE100^+$ به عنوان شرکت تولید کننده انحصاری (ثبت اختراع شده) در خاورمیانه، به عنوان مواد اولیه مصرفی پتروشیمی های تولیدکننده پلی اتیلن بای مودال HDPE مورد مصرف در لوله های $PE80^+$ ، $PE100^+$ و $PP-r$

- قابلیت تامین انواع نوارهای مورد مصرف در محل اتصال (سرجوش) لوله های فولادی بر اساس فهرست شرکت ملی گاز ایران

- مفتول پلی اتیلن در قطر های ۴.۳ و ۵ میلی متری مورد استفاده در جوش داخلی $PE80^+$ ، $PE100^+$ و $PP-r$ لوله های آب و گاز فشار قوی

$PE 100^+$, $PE 80^+$, $PP-r$, STEEL PIPE COATING (TOP COAT)

and Adhesive for the middle layer of steel pipe coating, **WELDING ROD**, Compounds, Powder Predisperse Solid Pigments (Carbon Black, Blue, Orange, Yellow)

Test Types :

- EN 1555
- EN 12201
- ISO 4427
- ISO 4437
- 9080 test (house)
- RCP-S4 test PC/S4 (10,0 bars)
- SCG test (500 hours)

دفتر تهران :
خیابان دکتر بهشتی ، خیابان پاکستان ، کوی هشتم ، پلاک ۲۴
کدپستی : ۱۵۳۱۷۱۳۹۱۳ صندوق پستی : ۷۴۵۸-۱۵۸۷۵
تلفن : (۲۰ خط) ۰۲۱-۸۸۷۵۰۶۱۸
فاکس : ۰۲۱-۸۸۷۴۱۵۳۰ - ۸۸۷۵۰۶۰۲

International Oil, Gas Refining & Petrochemical Exhibition

(سهامی عام)

شرکت گروه گسترش
نفت و گاز پارسیان

PARSIAN OIL & GAS
DEVELOPMENT GROUP Co

بدینوسیله از شما دعوت مینماید که در

بیست و ششمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی
حضور به هم رسانیم. مکان: محل دائمی نمایشگاه‌های تهران

سالن ۵ - غرفه ۱۲۶

About Us

Parsian Oil and Gas Development Group (Public Joint Stock) was registered on July 30, 2007, with the initial name of Alvand Ghadir Development Company, as a private joint-stock company in the Tehran Companies and Non-Commercial Institutes Registration Office, and later, in February 2011, it was renamed to Parsian Oil and Gas Development Group (Private Joint Stock) Company. Also, the company's name was changed to Parsian Oil and Gas Development Group (Public Joint Stock), on 07/12/2011, for the development of its activities. The company's shares were listed on the Tehran Stock Exchange on 02/15/2012, after acceptance of this company by the Tehran Stock Exchange. Currently, the registered capital of this company exceeds 15,000 billion rials, and the legal technicalities are in progress to increase the fund up to 30,000 billion rials.

Field of Activity

Currently, with the ever-increasing development of this group, the field of its activities has also expanded so that the group of companies under its coverage involves a wide range of primary, intermediate, and final products in the petrochemicals and refineries field. Presently, the monopoly of the annual production of 3,845,000 tons of urea, 2,480,000 tons of ammonia, and 3,380,000 tons of methanol in the petrochemical field, and more than 9,462,000 tons of the various refinery products is at this disposal of this group. Today, Parsian Oil and Gas Development Group has expanded its activities in the fields of energy, construction, oil industry engineering, rail transportation, and also refined petroleum products trading, as well as the production of significant and strategic petrochemical and petroleum products. Therefore, the company's principal goal is to manage the complete cycle of the generation in these fields from the beginning to the end.

- The largest producer of urea, ammonia, and methanol at the country level
- Management of 75% of the urea production capacity in Iran, 19% of production in the Middle East, and 7.1% of global output
- Management of 65% of the methanol production capacity in Iran and 5.3% of the global production of methanol as the fourth global producer of this product
- Management of 10% of the country's crude oil processing capacity

(+98-21) 78 32 9000

info@pogdc.com

www.pogdc.com